

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 64

Poznań, wtorek dnia 10 lutego 1931

Rok XXVI

Koszta pośrednictwa handlowego

Podjęta ostatnio akcja za niższą cenę nie przestaje zaprzętać umysłów publicystów, przedstawicieli kół gospodarczych, władz itd. Bezpośrednim jej celem i uzasadnieniem jest przyśpieszenie z pomocą rolnictwu, którego siła nabywcza zmniejszyła się ogromnie z powodu długotrwałego kryzysu. Pośrednio ma ona na celu również ożywienie obrotów w handlu artykułami przemysłowymi. Jeżeli bowiem siła nabywcza rolnictwa zmniejszyła się, to należy — tak rozumuje się — umożliwić rolnikom nabycie za te same środki finansowe większej ilości towarów; wzmoże się przez to obrót i konsumpcja wyrobów przemysłowych, a rolnik będzie odczuwał w słabszym stopniu niższą cenę produkowanych przez siebie artykułów.

W jednym z poprzednich artykułów, poświęconych zagadnieniu obniżki cen, poddałmy analizie różne elementy, składające się w sumie na cenę produktów przemysłowych i dołożyliśmy do wniosku, że w wielu wypadkach brak jest obiektywnych przesłanek gospodarczych do mechanicznego obniżenia cen. Rząd zresztą mógł przed rzuceniem swej inicjatywy, szerzonej z wielkim rozgłosem, uzyskać obiektywne dane, dotyczące kalkulacji cen w przemyśle i handlu, drogą porozumienia się bezpośrednio z zainteresowanymi kołami gospodarczymi i jeśliby uznał, że ceny są istotnie wygórowane, mógł być wywrzeć odpowiedni nacisk, gdzie należało. Byłaby to droga niewątpliwie odpowiedniejsza i bardziej celowa niż ta, którą obrano.

Tymczasem jednak osiągnięto skutek wręcz przeciwny od zamierzonego. Zamiast bowiem wzmożenia obrotów obserwujemy obecnie gwałtowne kurczenie się ich dla całego szeregu artykułów. W takim n. p. handlu włókienniczym biada się już powszechnie, że pod wpływem akcji rządowej ruch zupełnie zamarł, a nienajgorzej zapowiadający się sezon letni bodaj że zawiedzie na całej linii. Akcja rządowa wywołała pewnego rodzaju strajk konsumentów, którzy wierzyli, iż przemyśl i kupcy pod naciskiem rządu zmuszeni będą obniżyć znacznie ceny. Jest rzeczą znaną, że w Polsce łatwo jest oddziaływać na opinię publiczną, która bodaj jest bardziej pobudliwa, niż w innych krajach.

Akcja ministra Prystora w obecnej formie daje zatem rezultaty niestety ujemne. Sytuacji bowiem rolnictwa w niczym nie poprawia stan martwoży w handlu. To, czego obawialiśmy się, mianowicie dalszego pogłębienia się kryzysu, staje się faktem, jako następstwo nieprzemyślanej, choć dobreimi intencjami kierowanej akcji.

W toku dyskusji wychodzi na jaw, że argumenty, uzasadniające taktykę rządu, przy bliższej analizie tracą realną podstawę, bo opierają się po prostu na mylnych przesłankach statystycznych. Dotyczy to zwłaszcza tej części wywodów ministra Prystora, która odnosiła się do nienormalnych jakoby powszechnie stosunków w handlu, do rozbieżności na całej linii między cenami hurtowymi a detalicznymi, rozbieżności, która miała dowodzić dużych zysków handlu detalicznego.

Kilka pism związanych z kołami gospodarczymi, m. i. „Tygodnik Haa-

Sensacyjny zwrot w procesie o zajścia wrześniowe

Oskarżeni rzekli się wszelkiej obrony

Warszawa, 10. 2. (Tel. wł.). — Dzisiaj wznowiono proces w sprawie zajść dnia 14 września.

Przed rozpoczęciem rozprawy oskarżony Dziegielewski oświadczył, że wobec odrzucenia przez sąd wniosku obrony o wyłączenie ze składu trybunału prezesa Neumanna, oskarżeni coją swoje mandaty udzielone obronie. Zrzekają się wszelkiej obrony, zrzekają się uczestnictwa w procesie. Osk. Dziegielewski i mieniem swoim oraz oskarżonych Chodyńskiego i Synowieckiego proszą o odstąpienie ich z powrotem do więzienia.

Przewodniczący p. Neumann oświad-

cza, że nie może tego przyjąć do wiadomości, że obowiązkiem oskarżonych jest pozostać na rozprawie aż do jej zakończenia. Wobec tego przystępuje do dalszej rozprawy. W tej chwili obrona cała opuszcza salę.

Sąd przystępuje do dalszego badania świadków, które postępuje niezwykle szybko. Oskarżeni nie zadają żadnych pytań, przypuszczają, że wieczorem zapadnie wyrok.

Dość należy, że lekarz sądowy badał oskarżoną Budzyńską - Tylicką i stwierdził, że stan jej jest poważny i będzie wymagał około 3 tygodni pozostania w domu. (w)

Głosami B. B. uchwalono nowy podatek

Warszawa, 10. 2. (Tel. wł.). — Dziś rano odbyło się posiedzenie komisji budżetowej w sprawie nowelizacji podatku dochodowego. Chodzi o stabilizację owych 10 proc. dodatku do podatku.

W dyskusji pos. Rybarski (Kl. Nar.) stwierdził, że ustawa powinna być rozpatrywana przez komisję skarbową, bo dotyczy podatku i zgłosił odpowied-

ni wniosek, który został głosami B. B. odrzucony.

Pos. Rybarski domagał się następnie odrzucenia całego projektu. Pos. Czapiński (P. P. S.) proponował, ażeby ustawa odnosiła się tylko do jednego roku. Wszystkie jednak poprawki głosami B. B. przeciwko głosom całej opozycji zostały odrzucone i ustawa została przyjęta w drugim i trzecim czytaniu. (w)

Młodzież akademicka przeciw rozkładowi pojęć etycznych

Odwolanie przedstawienia „Cjankali” w Lublinie

Lublin, 10. 2. (Tel. wł.). Przed kilku dniami rozszła się w Lublinie wiadomość o zamiarze wystawienia przez objazdowy zespół p. Siemaszkowej osławionej sztuki żydowsko-niemieckiej autora Wolfa „Cjankali”. Wysoce demoralizująca treść tej sztuki wywołała we wszystkich środowiskach, w których ją pokazywano, żywiołowe oburzenie zwłaszcza młodzie-

Z żywym więc zadowoleniem powitano wiadomość, że komisarz miasta p. Piechota jako gospodarz teatru odmówił zezwolenia na wystawienie tej sztuki na scenie teatru lubelskiego. Zespół do ostatniej chwili czynił starania o uzyskanie zezwolenia na wystawienie swej sztuki, jednakże bezskutecznie.

Onegdaj wieczorem przybył do teatru posterunkowy policji zawiadomieniem, że zezwolenia nie wydano i że należy wywieść kartkę o odwołaniu przedstawienia. Ponieważ tego nie uczyniono i sprzedawano bilety w dalszym ciągu zebrała się w hallu te-

atru duża grupa narodowej młodzieży akademickiej, obok skonsygnowano spory oddział policji. Tłumy Żydów wypełniły teatr, oburzając się głośnym szwargotem na młodzież polską; atmosfera poczęła się już robić nieco gorąca, zwłaszcza że młodzież poczęła się niecierpliwie. W tym momencie obwieszczono, że przedstawienie się nie odbędzie. Wówczas grupa akademików uformowała pochód, i wśród okrzyków: „Niech żyje p. komisarz Piechota!” opuściła gmach teatru, przeszła ze śpiewem „Zdechł Cjankali” ulicami Kapucyńską, Krakowskim Przedmieściem, Ewangelicką poczem wróciła pod magistrat i wytoniła delegację, która poszła złożyć p. komisarzowi Piechocie podziękowanie od narodowej młodzieży akademickiej za wysoce obywatelskie stanowisko.

Na ulicy zauważono jednego z członków młodzieży demokratycznej („sanacyjnej”), głośno wykrzykującego razem z „oburzonymi” Żydami swe niezadowolnienie.

porównuje cen identycznych gatunków, lecz miesza je, wskutek czego odchylenia są wyższe pozornie, niż w rzeczywistości. I tak dla herbaty wykazana jest między hurtem a detalem rozpiętość ca 70 procent, w rzeczywistości wynosi ona 25 procent, dla kawy — 105 procent, w rzeczywistości tylko 15—20 procent, dla skór podszewianych około 85 proc., w rzeczywistości do 30 proc., dla wyrobów wełnianych od 95 do 118 proc., w rzeczywistości od 23 do 30 proc. itd.

Oparte na takich przesłankach statystycznych dowodzenie ministra Prystora o nadmiernych powszechnie kosztach pośrednictwa handlowego w Polsce nie wytrzymuje krytyki. Przytem akcja jego, w ten sposób prowa-

dzona, wyrządziła już niemałą szkodę, bo odstraszyła konsumentów od kupna, szerząc mimowoli stagnację w handlu. Konkurencja jest w obecnych czasach tak wielka, siła kupna społeczeństwa tak słaba, że przeciętny kupiec zadawała się dzisiaj zyskiem skromnym, a często, mając nóż na gardle pod postacią płatności czy egzekucji podatkowej lub wekslowej, sprzedaje nawet ze stratą, byle uzyskać trochę płynnej gotówki na zapłacenie swych należności.

O akcji rządowej, zmierzającej do obniżenia cen, trzeba powtórzyć starą, znaną prawdę, że nie wystarczy dobrze chcieć, trzeba umieć właściwą drogą dojść do wytkniętego celu.

Ks. Prymas o prawie małżeńskim

Z niedzielnego przemówienia J. Em. ks. Prymasa na akademii papieskiej podkreślić należy następujące jego uwagi o projekcie ustawy, dotyczącej prawa małżeńskiego, — projekcie, opracowanym przez komisję kodyfikacyjną. Uwagi ks. Prymasa streszczają się w sposób następujący: Przeraziło nas, że projekt ten z wszystkich istniejących ustaw o prawie małżeńskim jest najbliższy ustawodawstwu bolszewickiemu. Na szczęście pojawiła się encyklika o małżeństwie Piusa XI., po której nie wyobrażam sobie, by znalazł się w Polsce rząd, któryby taki projekt przedłożył Sejmowi, i by znalazł się Sejm, któryby taki projekt uchwalił.

Wobec interwencji zewnętrznych

Jak telegramy doniosły, międzynarodowa adwokatura socjalistycznych w Paryżu wystąpiła z protestem przeciwko rozwiązaniu Koła Prawników w Warszawie. Nie potrzebujemy zaznaczać, że obóz narodowy odrzuca wszelkie tego rodzaju interwencje zewnętrzne.

Dokoła reformy wyborczej w Anglii

Omawialiśmy już główne postanowienia ustawy o reformie ordynacji wyborczej, którą rząd Mac Donalda wniósł do parlamentu celem przyzobaczenia się liberalom, których poparcia potrzebuje.

Projekt, jak wiadomo, odbiera m. i. uniwersytetom prawa wyboru posłów — uniwersytety wybierały przeważnie posłów konserwatywnych — a zatem znosi prawo kilkakrotnego głosowania. Rzeczka ciekawą jest, że projekt nie dotyczy londyńskiej City, staro ośrodka stolicy angielskiej, do którego król Anglii nie może wjechać bez pozwolenia burmistrza (lorda-majora). City, licząca 13.000 mieszkańców, stanowi oddzielny okręg, nietylko wyborczy, ale, jak się okazuje, suwerenny. Jego systemu wyborczego nawet parlament zmienić nie może.

Konserwatyści zapowiadają ostrą walkę z projektem wyborczym. Spodziewać się należy, że w izbie lordów będzie on bezwzględnie odrzucony, a wówczas dopiero po dwóch latach będzie mógł wejść ponownie pod obrady izby gmin. Zapewne p. Mac Donaldowi chodzi właśnie o zapewnienie swoim rządowi jeszcze przynajmniej dwuletniego istnienia.

W każdym razie dyskusja nad sprawą ordynacji wyborczej w Anglii jest również wyrazem powszechnych trudności ustrojowych, które nie ominęły Wielkiej Brytanji, ojczyzny parlamentaryzmu.

Polska a Niemcy

Mowa posła Piestrzyńskiego w plenum Sejmu

Pokój i bezpieczeństwo

Wysoki Sejmie! Pan minister spraw zagranicznych na ostatnich posiedzeniach komisyjnych Sejmu i Senatu duży kład nacisk na to, że Polska pragnie normalizacji stosunków ze swoimi sąsiadami, i że pragnie również pokoju. Mam wrażenie, że wszystkie ugrupowania w tej Izbie pragnienia te i dążenia całkowicie podzielają.

Ale dla zabezpieczenia pokoju, nie starczą deklaracje pacyfistyczne, nie starczą również jednostronne ustępstwa państw, które istotnie szczerze pokój pragną. Pokój trzeba zabezpieczyć. I w naszej polityce zagranicznej zagadnienie bezpieczeństwa pozostaje nadal najistotniejszym i najważniejszym do rozwiązania. Dlatego też wyniki działalności naszej dyplomacji mogą być oceniane tylko z tego punktu widzenia, czy wzmogły się warunki naszego bezpieczeństwa.

Rozmaite objawy nakazują nam trzeźwo stwierdzić, że więcej, niż kiedykolwiek, wystawieni jesteśmy na bezprzykładne ataki, skierowane przeciw całości naszego państwa, co zresztą podkreślił dziś również p. kierownik ministerstwa spraw wojskowych.

Rok 1930 był rokiem ewakuacji Nadrenji. Nastąpiła ona bez udzielenia Polsce odpowiednich kompensat bezpieczeństwa, których swego czasu domagał się bezskutecznie p. minister Zaleski. Rok 1930 miał być rokiem „likwidacji wojny” i „likwidacji przeszłości”, tymczasem skutki, jakie wywołał, wskazywałyby, że mamy raczej do czynienia z „likwidowaniem zwycięstwa” z r. 1918.

Wzrost agresywnych dążeń Niemiec

Nie będę panom wskazywał, jak dalece dążenia agresywne wzrosły w społeczeństwie niemieckim właśnie w tym roku 1930. Nie będę przypominał wystąpienia ministra Treviranusa, nie będę przypominał mowy dr. Curtiusa w listopadzie ubiegłego roku w komisji spraw zagranicznych Reichstagu, gdzie powiedział, że polityka niemiecka nie zmierza od 12 lat do niczego innego, jak do rewizji granic polskich. I nawet ostatnio w Genewie niemiecki minister spraw zagranicznych nie mógł się powstrzymać od tego, żeby tej sprawę w formie wprowadzić dość zawołowanej, ale niemniej bardzo wyraźnie nie poruszył.

Obserwując działalność polityczną Rzeszy, widzimy, że mamy do czynienia z jasno zarysowanym planem, którego wyrazem jest kampania Niemiec w sprawie traktatów, ich stanowisko w sprawie mniejszości na terenie Ligi Narodów, sprawa tak zw. „Osthilfe”, gnębienie mniejszości polskiej w Niemczech i t. d. Plan ten jest systematycznie realizowany. Każdy może dostrzec, jakie Niemcy robią postępy na drodze, jaką sobie wytknęły, nie napotykać na poważniejsze opory, nie napotykać zwłaszcza na taki system polskiej polityki zagranicznej, któryby ich plany w sposób skuteczny krzyżował.

Tendencje stałe w polityce niemieckiej

Mylny jest pogląd, jakoby akcja antypolska w Niemczech była jedynie monopolem Hitlera czy Hugenbergów. Jakoby istniały z jednej strony Niemcy wojownicze, a z drugiej pacyfistyczne. — Kampania ta jest dziełem całego narodu niemieckiego. Nie jest również ściśle stwierdzenie, że nasz sąsiad zachodni popada tylko w jakąś histerję zbiorową, wmawiając w siebie i innych, że jedynie nowy rozbiór Polski uratuje Niemcy od katastrofy gospodarczej. Na stosunki polsko - niemieckie trzeba patrzeć z historycznego punktu widzenia, opierając się na doświadczeniach dziejowych. Wówczas zrozumimy, że pewne dążenia narodu niemieckiego nie są wywołane tylko przemijającymi nastrojami, które łatwo da się załagodzić ustępstwami z naszej strony. Są to niestety tendencje stałe, które istnieją od stuleci.

Widzimy je nie tylko w szeregach Stahlhelmu i pokrewnych organizacji, ale również wyrażają je socjaliści niemieccy, jak i katolicy niemieccy, których jeden z przewodców, ks. prałat Kaas, wbrew pokojowym wezwaniom papieża Piusa XI, prowadzi systematyczną i perfidną kampanię przeciwko Polsce, państwu w olbrzymiej większości katolickiemu. I dlatego, mając na uwadze te stałe tendencje polityki niemieckiej, bez względu na to, czy realizacja tych idei przeprowadzać będzie ks. Kaas, czy też Hitler, również w polskiej polityce zagranicznej musi istnieć tendencja stała, trwała i niewzruszona,

któraby się tej polityce niemieckiej przeciwstawiała. Polityka zagraniczna nie może ograniczać się do załatwiania bieżących spraw od przypadku do przypadku. Nie może żyć złudzeniami. Nie może dawać się zaskakiwać, jak to się stało z traktatem handlowym z Niemcami, kiedy rząd Rzeszy po jego podpisaniu wprowadził nagle bojowe cła agrarne przeciwko Polsce, które obalały główne korzyści, jakie Polska miała wyciągnąć z traktatu.

Traktat handlowy z Niemcami

A trzeba dodać, że min. Rzeszy Schiele zapowiada dalszą ochronę celną dla produktów rolnych. Jednocześnie kanclerz Rzeszy, Bruening, zapowiedział właśnie wprowadzenie jakiegoś nowego systemu gospodarczego, mającego Niemcom zapewnić samowystarczalność, a którego ostrza zapewne znowu będą skierowane przeciw Polsce. Te tendencje polityki niemieckiej wykluczają ratyfikowanie traktatu handlowego z Niemcami przez Polskę.

Jak ma Polska reagować?

Jak Polska ma reagować na te objawy, wymierzone nie tylko w nią, ale i w pokój europejski? Mam wrażenie, że jedyną odpowiedzią na to pytanie, to nie jest wymyślanie mniej, lub więcej dziwacznych kombinacji politycznych, ale trzymanie się utartego szlaku polityki polskiej, która nam dała niepodległość i zjednoczenie.

Jest to przedewszystkiem zacieśnienie więzów z temi państwami, które tak, jak my, są zainteresowane w utrzymaniu pokoju. I pod tym względem ze szczególnym uznaniem przyjęta Polska opinia oświadczenia nowego francuskiego prezesa rady ministrów, p. Laval, który w exposé programowym mówił o łączności Francji z jej sprzymierzeńcami. Ale państwo polskie nie może w swoich wystąpieniach oglądać się tylko na sprzymierzeńców i od nich tylko oczekiwać poparcia, musi umieć sama reagować.

Nie chciałbym, aby mnie posadzano o chęć namawiania pana ministra spraw zagranicznych do jakichś awanturniczych wystąpień w polityce zagranicznej. (Głos: No, nie wiem, czy on sobie to weźmie do serca, co Pan mówi). Zobaczymy. Wiem, że pan lubi awantury i burdy. Byliśmy zawsze przeciwni wszelkiemu awanturowaniu się w polityce zagranicznej.

Zerwać z taktyką milczenia

Uważam jednak, że taktyka milczenia i ignorowania pewnych objawów nie da się zawsze pogodzić z interesem państwa. Rozumiem, czemu się tę taktykę uzasadnia. Ma ona wykazać, że dyskusji w sprawie granic nie podejmujemy, że akcji antypolskiej Niemiec nie bierzemy na serio i nie przywiązujemy do niej żadnej wagi. Ale każda taktyka jest wtedy tylko dobra, jeżeli daje dobre rezultaty. Tymczasem okazuje się, że taktyka przemilczania pewnych objawów daje właśnie wyniki ujemne.

To wszystko rozczuliło Niemcy w stosunku do Polski do granic wręcz niedopuszczalnych w stosunkach międzynarodowych. Poza tym ustaliło się w opinii międzynarodowej przekonanie, że sprawa Pomorza nie jest całkowicie pewna, że można na temat jej „rozwiązania” dyskutować, że można o niej pisać najrozmaitsze artykuły i rozprawy, zupełnie zresztą niepoważne.

Np. jeden z publicystów francuskich, bardzo wybitny, który jest jednocześnie współpracownikiem „Messenger Polonais”, organu polskiego ministerstwa spraw zagranicznych, pisał o „pogardliwej flegmie” taktyki polskiej. I to jest wyraz opinii, która istnieje w świecie międzynarodowym. Poza tym ukazują się raz po raz na łamach rozmaitych pism zagranicznych rozprawy na temat, jakby to należało „rozwiązać” sprawę Pomorza, która przecież do „rozwiązania” się nie nadaje, bo jest ustalona i załatwiona. Jeden z takich francuskich publicystów, który odgrywa pewną rolę i ma pewną styczność z francuskim ministerstwem spraw zagranicznych, pisał w „Revue de Paris”, że najlepszym sposobem do rozwiązania sprawy „korytarza polskiego” to jest ustanowienie nowego korytarza, mianowicie korytarza niemieckiego w korytarzu polskim. Oczywiście są to absurdy. Ale trzeba podziwiać, ilu jeszcze jest ludzi w świecie, którzy nie rozumieją, jak wielkie znaczenie ma dla Polski Pomorze, jakie ma znaczenie dla całego narodu, a zwłaszcza dla młodego pokolenia polskiego, które nie popełni już błędów swoich po-

przedników, swoich ojców, którzy to zagadnienie lekceważyli.

Nie wymagamy od pana ministra spraw zagranicznych nieustannych wystąpień publicznych na temat nienaruszalności naszych granic. Stwierdzam jednak, że opinia polska była zdziwiona z powodu bierności delegacji polskiej na ostatnich dwóch zjazdach Ligi Narodów. Opinia polska oczekiwała, że minister spraw zagranicznych skorzysta z trybuny Ligi Narodów, by napiętnować politykę Niemiec, politykę, godzącą nie tylko w Polskę, ale w ogóle w pokój europejski.

Realne znaczenie ziem zachodnich a umowy z Niemcami

Ale nie można ograniczać się do deklaracji, trzeba realną polityką dowiedzieć, że my do granic zachodnich i do ziem zachodnich przykładamy ogromne znaczenie i że dla nas polityka na zachodzie posiada doniosłość dominującą. Jeżeli nieraz z niepokojem patrzymy na to, że inne mocarstwa prowadzą wobec Niemców politykę ustępstw, to my musimy tak postępować, ażeby nie sankcjonować polityki innych mocarstw własnymi ustępstwami. A niestety dzieje się inaczej. Stosunki polsko - niemieckie układają się pod znakiem ciągłego wycofywania się z różnych poważnych pozycji. Wyrazem tej polityki jest umowa likwidacyjna z Niemcami, jak również traktat handlowy i jego przepisy osiedleńcze, wywołujące szczególny niepokój w zachodnich województwach, o czym świadczyły masowe zebrania, jakie się tam odbywały, zebrania, urządzone przez wszystkie ugrupowania polityczne, a więc również przez Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, a na których uchwalano i ślubowano, że umowy z Niemcami nie będą ratyfikowane. I obecnie opinia społeczna na zachodzie oczekuje, że te ślubowania będą spełnione.

Ostatnie uchwały Rady Ligi Narodów

Wyrazem wreszcie tej polityki są ostatnie przykre uchwały Rady Ligi Narodów, o których nawet organ — który, nie wiem, czy może być jeszcze zaliczany do organów obozu rządowego — „Przełom” pisał, że stanowią one dla Polski porażkę. Coprawda pan minister spraw zagranicznych mówił w komisji w Senacie w ten sposób, że jest z wyniku sesji Rady Ligi Narodów zupełnie zadowolony. Ale chciałbym wiedzieć, jakie to Polska odniosła tam korzyści. Bo, że odnieśli korzyści Niemcy, to wszyscy wiedzą i to łatwo może być stwierdzone na podstawie raportu Rady Ligi Narodów. Korzyści te są natury moralnej i faktycznej. Raport Rady Ligi Narodów nie tylko dodaje pewności siebie mniejszości niemieckiej w Polsce, ale osłabia pozycję mniejszości polskiej w Niemczech, a ponadto stanowi pewne ogniwo i pewne oparcie w tej polityce mniejszościowej, jaką Niemcy prowadzą systematycznie w Lidze Narodów, i która, jak to na ostatnim Zgromadzeniu Rady Ligi Narodów we wrześniu oświadczył dr. Curtius, będzie rok rocznie poruszana — w jakim celu — to dobrze wiemy.

Do tego dotacza się zamiar, ażeby właśnie ze styczniowych uchwał Rady Ligi Narodów uczynić pewien argument i wyzyskać do tej polityki, jaką Niemcy prowadzą w stosunku do Górnego Śląska, aby z tej dzielnicy polskiej uczynić ziemię, nad którą rozciągają się wpływy międzynarodowe i która podlega dyskusji międzynarodowej.

Trzeba będzie dużo wysiłków, żeby to, co się stało w Genewie, naprawić.

Błąd w polityce zagranicznej

Jest więc w naszej polityce zagranicznej błąd zasadniczy. Nie wchodzę w to, czy ten błąd wynika z błędnych założeń politycznych, czy też jest wynikiem nieznanym psychologji niemieckiej, która bynajmniej nie uznaje ustępstw za objawy słabości, ale uważa je za objawy słabości, uprawniające do stawiania jeszcze gwałtowniejszych żądań. Wyrazem tej błędnej psychologji są naprzykład obecnie te głosy polskie, które dowodzą, że wobec tego, co się stało w Genewie i w Radzie Ligi Narodów, należy ratyfikować wszystkie umowy z Niemcami, by wykazać Niemcom dobrą wolę. Mam wrażenie, że to nie Polska powinna wykazywać dobrą wolę, ale że to dobrą wolę powinny wykazać nareszcie Niemcy. Polska pragnie normalizacji stosunków z Niemcami, ale pierwszym warunkiem normalizacji powinno być zaprzestanie ze strony niemieckiej kampanii za rewizją granic, która to kampania jest przyczyną niernormalnych stosunków europejskich i zatruwa ogólną atmosferę świata, uniemożliwiając, a w każdym razie utrud-

Pw 8423-24 R. 2810

niając, wyjście z kryzysu gospodarczego, w jakim się znajdujemy.

Polityka zagraniczna a wewnętrzna

Wysoki Sejmie! Polityka zagraniczna jest wynikiem polityki wewnętrznej państwa, jest sprawdzianem jego siły. Otóż nie uważam, by ostatnie wypadki w Radzie Ligi Narodów były objawem wzrostu sił państwa polskiego.

Przykrą stroną tych uchwał jest to, że dotyczą one stosunków wewnętrznych i polityki wewnętrznej państwa polskiego. Pan minister spraw zagranicznych w Genewie przyznał, że w tej polityce wewnętrznej były uchybienia. Uważamy jednak, że jego obowiązkiem, jako odpowiedzialnego kierownika polityki zagranicznej, było zapobiec zgryzotom tego rodzaju uchybieniom i tego rodzaju faktom, które naraziły na szwank dobre imię Polski zagranicą, które dostarczają broni naszym przeciwnikom zagranicą i które utrudniają normalny rozwój polskiej polityki zagranicznej, mającej i tak dość poważne zadania do spełnienia. Dlatego, aby naprawić i wzmocnić system naszej polityki zagranicznej, należy przedewszystkiem zmienić nasze stosunki wewnętrzne. (Brawa na ławach Klubu Narodowego — Głos na ławach B. B.: W jakim kierunku? Głos na ławach Klubu Narodowego: Tego się dowiecie przy budżecie ministerstwa spraw wewnętrznych).

Sprawy zagraniczne w komisji senackiej

W tych dniach odbyło się posiedzenie senackiej komisji skarbowo-budżetowej, na której omawiano budżet min. spraw zagranicznych. Po referacie sen. Hubickiej (B. B.) sen. Dębski (P. P. S.) poruszył kwestję propagandy, wskazując, iż dotyczy ona jednej osoby. Zresztą nic nie pomoże żadna propaganda, kiedy dzieją się rzeczy, które szkodzą nam w opinji świata, jak np. Brześć, wybory, Małopolska.

Sen. Kulewski (Piast) przytaczał przykłady, ilustrujące taki pogląd.

Sen. Kozicki (Klub Nar.) zwrócił uwagę, że propaganda jest źródłem pomocniczym; istotą działalności M. S. Z. jest prowadzenie dobrej polityki; jeżeli ta polityka jest zła, nie pomoże żadna propaganda.

Odpowiadał wicemin. Beck, gdyż p. Zaleski był nieobecny; w odpowiedzi swej spraw powyższych zupełnie nie dotykał. Natomiast dowodził, że raport Ligi Narodów nie zawiera przyznania, iż konwencja genewska została przez Polskę naruszona. To oświadczenie wywołało zrozumiałą sensację i zdumienie.

Jeszcze o przywilejach zwierząt

Piszę nam z miasta, co następuje: „W związku z artykułem „Kurjera Poznańskiego” pod nagłówkiem: „Przywileje zwierząt” pozwalam sobie przypomnieć, że Suworow, który spokojnie przyglądał się w roku 1794 rzezi ludzi w zdobytej Pradze, braniu niemowląt na spisy przez rozbestwionych kozaków i t. d., równocześnie litował się bardzo nad indykiem, któremu kula w czasie szturmowania urwała nogę. „W sto lat przeszło później nauczyciel, który w tak nieludzki sposób taktował dzieci wrzesińskie, miał tak chwalebnie litościwe serce dla zwierząt, że spowodował surowe ukaranie osobnika, który w jego oczach znęcał się nad swoim koniem.

„Przykłady te dowodzą, że w niektórych niernormalnych, zdegenerowanych osobnikach litość nad zwierzętami idzie w parze z wyrafinowanym okrucieństwem wobec ludzi”.

Czy jesteś już członkiem T. C. L.?
Jeśli nie, zapisz się zaraz w biurze
T. C. L. przy ul. Fr. Ratajczaka 16 albo
w redakcji pisma naszego!

Dziwna „reforma podatkowa“

Na wstępie obecnej dyskusji budżetowej zapowiedział p. minister Matuszewski, że nie należy spodziewać się zmiany systemu podatkowego. Zapowiedź ta pozostająca w sprzeczności z przeszłorocznymi próbami reformy podatku obrotowego podzielała przynajmniej na całe życie gospodarcze. Wykazało się, że rząd pomimo pogłębiającego się kryzysu w dalszym ciągu wysokiego budżetu.

W tej sytuacji Klub Narodowy, licząc się z oporem rządu i jego większości sejmowej przeciw zasadniczej rewizji systemu podatkowego, podjął inicjatywę w kierunku zmniejszenia przynajmniej obecnych podatków. W tym celu Klub postawił wniosek o zniesienie 10 procentowego dodatku do danin publicznych, proponując na pokrycie wynikającego stąd zmniejszenia dochodów skarbowych szereg wniosków oszczędnościowych. Suma tych wniosków przekracza 120 milionów, gdy preliminowany dochód z 10 procentowego dodatku wynosi 106 milionów. Pokrycie zatem aż nadto dostateczne.

Omawiany dodatek wprowadzony został, jako obciążenie chwilowe, dnia 1 lipca 1926, a następnie przedłużany był corocznie: na lata 1927 i 1928 rozporządzeniami Prezydenta, zaś na lata 1929 i 1930 osobnymi postanowieniami ustawy skarbowej. W projekcie ustawy skarbowej na rok 1931/2 proponował rząd dalsze pobieranie tego dodatku w art. 11. Ten właśnie art. 11 Klub Narodowy zamierzał skreślić.

Wniosek Klubu Narodowego spotkał się z uznaniem czynników gospodarczych, popierających obecny rząd. Mnio to większość rządowa odrzuciła w komisji zarówno wnioski oszczędnościowe Klubu Narodowego, jak i propozycję zniesienia 10 procentowego dodatku do podatków. Taki sam będzie wynik w plenum Sejmu i Senatu.

Jednak rząd nie zadowolnił się tem. Wczoraj — jak wiadomo — wpłynął do Sejmu podpisany przez p. Matuszewskiego projekt ustawy, wprowadzający 10 proc. dodatek już nie na jeden rok, ale na stałe. To, co było złem przejściowym, ma być spetryfikowane na nieokreślony czas.

Warto zaznaczyć się z motywami tego osobliwego posunięcia rządu. Brzmia one, jak następuje:

„Globalne cofnięcie 10 proc. dodatku do niektórych podatków nie będzie nigdy właściwszą drogą poprawy systemu podatkowego. Zmiana systemu podatkowego polegać musi na stopniowym usuwaniu podatków uciążliwych dla życia gospodarczego, zastępowania ich innymi lepiej przystosowanymi do istotnego podziału dochodu społecznego. To też 10 proc. dodatek do niektórych podatków zniknąć może tylko stopniowo — przy reformowaniu ustawowych tych podatków od których jest wyznaczony.

„Wysunięcie na pierwszy plan reformy podatkowej wniosków o uchylenie wyżej omawianego 10 proc. dodatku do niektórych podatków musi być uznane za propozycję strukturalnie błędną. Zmniejszając bowiem źródła dochodów skarbowych decyzyja tego rodzaju opóźniałaby właściwą, celową i przemyślaną reformę systemu podatkowego. Utrzymaną zostałaby w ten

sposób jakość pobieranych podatków i opłat — zmieniona tylko ich wysokość. Natomiast jest prawdą oczywistą i powszechnie uznaną, że nie tylko wysokość, ale przede wszystkim jakość pobieranych podatków i opłat wymaga stopniowej i celowej rewizji.

„Rozważania powyższe wykazują, iż 10 proc. dodatek do niektórych podatków nie może i nie powinien być uważany za przepis o charakterze czasowym, nadającym się do usunięcia w zależności od konjunktury wpływów skarbowych. Przeciwnie, postanowienia o 10 proc. dodatku do niektórych podatków należy uważać za postanowienia potrzebne przez dłuższy okres czasu — taki mianowicie, jaki potrzebny będzie dla zrewidowania podstaw ustawowych tych podatków i opłat, od których 10 proc. dodatek jest wymierzany.

„Przepisy o poborze tego dodatku jako dotyczące systemu podatkowego winny się znaleźć nie w ustawach skarbowych jak to miało dotychczas miejsce, lecz w odrębnej ustawie podatkowej.

Gdyby rzecz sama nie była smutna, możnaby uweselić się tem „uzasadnieniem“, które wcale nie tłumaczy, dlaczego dotychczas było dobrze, że przepis o 10 proc. dodatku do podatku był w ustawie skarbowej, a obecnie jest niedobrze. Cały wykład o jakości i wysokości podatków byłby wtedy słuszny, gdyby równocześnie było do wyboru jedno i drugie. Ale sama zapowiedź stopniowej i celowej rewizji w nieokreślonej przyszłości nie przekonuje nikogo na rzecz „usunięcia niewłaściwości kodyfikacyjnej“, jak brzmi na wstępie uzasadnienie p. Matuszewskiego.

Naprawdę nie o tę niewłaściwość chodzi, ale o co innego. Wobec podniesienia sprawy przez Klub Narodowy rząd obawiał się, że wniosek ten będzie powracał przy każdym budżecie i będzie motywem dla jego zmniejszenia. Wobec tego postanowiono raz na zawsze załatwić się z tą sprawą i to co było przejściowe, spetryfikowano.

W nowym projekcie ustawy jest poza „kodyfikacyjną“ także merytoryczna zmiana. Dotychczas nie pobierano 10 proc. dodatku przy podatku dochodowym od uposażeń służbowych. W obecnym projekcie ten wyjątek jest zmieniony. Dla urzędnika VII stopnia służbowego w Warszawie stanowi to roczne obciążenie w sumie 29,20 zł. Ogółem rząd zyskuje w ten sposób 9 milionów dochodu.

Tak wygląda pierwsza po wyborach „reforma podatkowa“ Oznacza ona, że czynniki decydujące ciągle nie doceniają położenia gospodarczego i cały swój wysiłek kierują na zdobycie pożyczek zagranicznych. Zapomina się przytem, że drogi kredyt może chwilowo tylko ożywić organizm gospodarczy, ale na dłuższą metę działa zabójczo. Zamiast dotychczasowego hasła: „Na froncie podatkowym bez zmian“ mamy nowe: „Front podatkowy wzmocniony“.

Wydaje się jednak, że ten ustawowy „żelazo-beton“ rozsypie się pod wpływem czynników atmosfery gospodarczej. Za długo radzi się u nas nad tem, o co krzyczy głośno położenie gospodarcze kraju. Cóż dopiero, gdy wynikiem tych narad jest — ustalenie zła? M. K.

„Zdobycze“ socjalne czy klęska gospodarcza?

Z kół rolniczych piszą nam, co następuje:

Od lipca roku ubiegłego Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu narzucił rolnictwu nowe obliczenia świadczeń na rzecz kas chorych, fiksując ceny za ziemiopłody wyższe od efektywnie przez rolnictwo otrzymywanych. Wszelkie wysiłki organizacji rolniczych, czynione od lipca 1930 r. do stycznia r. b. w kierunku zrewidowania tych cen, które z dnia na dzień coraz bardziej odbiegały od realnych, pozostały bez skutku. Rolnictwo zachodnio-polskie nie zabiegało już nawet o to, co mu się słusznie należało, a więc o restytucję krzywdy mu wyrządzonej i odpisanie różnicy powstałej od 1 lipca roku ubiegłego do obecnego czasu, dzięki odchyleniom narzuconych przez Okręgowy Urząd Ubezpieczeń cen za naturalja od cen rzeczywistych, lecz domagało się jedynie rewizji bieżących świadczeń. Od lipca dziesiątki interpelacji, memoriałów, rezolucyj, wnoszonych zarówno przez prowincjonalne organizacje rolnicze, jak i przez wyższe ugrupowania, wywołały ten tylko efekt praktyczny, że z miesiąca na miesiąc pona-

wiały się obietnice rozpatrzenia i załatwienia sprawy.

Pisało i mówiło się dużo o niemożliwości wywiązania się rolnictwa z zobowiązań, wynikających z niewspółmiernie do jego faktycznych możliwości płatniczych wysokich świadczeń socjalnych. Wszystkie w tym kierunku wystąpienia były widocznie traktowane przez czynniki miarodajne jako przysłowiowe narzekanie rolnictwa. Nie było siły, nie było argumentu, któryby to nastawienie mógł przełamać, któryby zdolał raz nareszcie otworzyć oczy na to, co się w rolnictwie dzieje. Przypuszczać należy, że dziś te instytucje miarodajne swój błąd nareszcie spostrzegły, chodzi tylko o to, czy nie zapóźno!

Zadłużenie rolnictwa w kasach chorych w dwóch województwach zachodnich wynosiło per dzień 1. 11. 30 r. — 17 milionów zł, dziś zaległości te łącznie z zaległościami w ubezpieczalniach taksują na 24 milj. zł. Czem jest ta suma dla rolnictwa, ilustruje przeliczenie jej na żyto i pszenicę. Przy życie wynosi równowartość 1.655.100 q, przy pszenicy 1.333.333 q! Stanowi to przeciętny urodzaj pszenicy z 66.666 ha., a że pod pszeni-

cą w dwóch zachodnich województwach znajduje się tylko 64.268 ha., więc na spłacenie zaległości w instytucjach ubezpieczeniowych nie wystarcząby całoroczne urodzaje pszenicy. Trudno wprost sobie przedstawić, aby zbiory pszenicy, w której eksporcie zachodnie województwa partycypują w 70 proc. nie wystarczyły na pokrycie roszczeń instytucji ubezpieczeniowych.

Dla tych instytucji ma więc pracować rolnik, dla nich wędrować w bagno protestów wekslowych, dla nich ma ograniczać się przy zakupywaniu nawozów sztucznych, dla nich ma przestawiać gospodarstwo na system ekstensywny, dla nich wreszcie państwo ma zrezygnować z samostarczalności zbożowej, bowiem nie ulega wątpliwości, że stan obecny, do którego w znakomitym stopniu przyczynia się nasza błędna polityka socjalna, wpłynie na jaskrawe ograniczenie wydajności z jednostki uprawnej. Wieś dziś już nie ma nic do stracenia, a z chwilą, gdy zrozumie powszechnie, że lwia część

jego pracy pójdzie na teoretyczne wypełnienie programu „zdobyczy“ socjalnych, od których robotnik rolny odżegnaje się dziś w tym samym stopniu co i pracodawca, to ograniczy swą produkcję do minimum egzystencji.

Sytuacja na odcinku ubezpieczeń socjalnych stała się dziś na wsi wręcz tragiczną; świadczą o tem uchwały zebrań prowincjonalnych, które w wielu wypadkach idą po linii lokautu socjalnego.

Nastroje wsi wymykają się już dziś z pod kontroli organizacji rolniczych. Powszechne zubożenie i widmo klęski, która w równym stopniu zawisła nad większym, jak i nad mniejszym przedsiębiorstwem rolnem, każe przewidywać, że dotychczasowa pasywna niechęć do instytucji ubezpieczeniowych, zamieni się w najbliższym już czasie we wyraźną kontrakcję, w której łącznikiem będą nie organizacje, nie uchwały, nie memorjały, lecz wspólna niedola i zrozumienie, że na ratunek od zewnątrz rolnictwo już liczyć nie może. Gryfita.

Poniedziałkowe obrady Sejmu

Podaliśmy już krótkie relacje o przebiegu poniedziałkowego posiedzenia Sejmu. Na posiedzeniu tem omawiano szereg ważnych budżetów, a mianowicie budżety min. spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i komunikacji.

Budżet min. spraw wewnętrznych — Świetne przemówienie posła Sachy

Zaczął się od budżetu min. spraw wewn., do którego, po referacie pos. Polakiewicza zabrał głos poseł Sacha (Kl. Nar.). Treść jego świetnego przemówienia podamy osobno.

W dalszej dyskusji pos. Fijałkowski (Kl. Chł.) poruszał niedomagania administracji jej rolę podczas wyborów oraz system policyjny, panujący dzisiaj u nas. Starł się z nim polemizować pos. Pacholczyk (B. B.), który w ferworze porwy retorycznego prawil:

— Opozycja posługiwała się kłamstwem. Dosiadaliście (mówi zwrócony do lewicy) wielkiego rumaka na rynku Kleparskim w Krakowie, myśląc, że to zapewni całą izbę waszymi stronnikami, a to była chuda szkapina, która nie mogła was dowieść nawet do Brześcia. Dlatego samochodami trzeba was było dostawić! (Oklaski na ławach B. B.)

Na takim poziomie utrzymywana jest dyskusja, która świadczy o subtelności i wrażliwości panów z B. B.

Między przemówieniem posła Fijałkowskiego a pos. Pacholczyka zabierał głos min. Składkowski.

Ostre przemówienie wygłosił poseł Żuławski (P. P. S.). Dotknął on charakteru dyspozycyjnego i policyjnego budżetu. Władza odgranicza się od społeczeństwa nieprzelamanym kordonem, a z czynika bezstronnego staje się czynnikiem oficjalnym do urabiania społeczeństwa. Dowodem praktyki konfiskat. Skonfiskowano przedruk jednego z wierszy Remigjusza Kwiatkowskiego, gdzie mowa o tem, że ten, co gwałci prawo, okrywa kraj niesławą i powinien zginać krwawo, jak zbój. Nie można mówić o bezstronności. Stosuje się metody bicia, w biały dzień napada się w mieście na ludzi, demoluje się lokale, a potem władza odpowiada, że sprawców nie wysłędzono. Czy to jest dowodem honoru, odwagi? Tu nie chodzi o jeden wypadek w Łucku, lecz o system, który pochodzi z czasów rosyjskich, a został teraz spotęgowany. Dawniej nasza izba potępiała takie bicia jednoznacznie, dziś większość izby stara się je usprawiedliwić, i mówi o „ukaraniu winnych“. Wobec zarzutów co do sposobów pacyfikacji — p. Składkowski nie miał nic innego do powiedzenia jak to, że ukarał tego, który ukradł zegarek.

Mówił tu gen. Galica o gwałtach brzeskich i powiedział, dlaczego to p. marszałek Piłsudski tak łagodnie się obszedł — poczem p. Galica dodał, że Piłsudski innych zostawił na drugą ratę. Nigdy nie byłem wielbicielem marszałka Piłsudskiego, ale ci panowie, którzy dziś nie stoją, lecz leżą przed nim, tego rodzaju odezwaniem się nie przysparzają mu sławy.

Pytam, poco to wszystko? Mamy szereg odpowiedzi. P. Miedziński na komisji budżetowej powiedział, że ilekroć będzie przy rządzie, a będzie miał wybór między nagięciem litery ustawy, a zaskodzeniem interesom państwa — wybierze to pierwsze. P. premier Sławek powiedział mniej więcej to samo. P. wicemarszałek Sejmu Piłsudski oświadczył, że Brześć mógł

nas uratować przed wielkim nieszczęściem. Żaden z panów nie przeczy, przyznają, że gwałty zostały dokonane, tylko starają się je usprawiedliwić. Jest to metoda stara i zła. Już Cycero powiedział, że bardzo często grzeszy się pod pozorem pożytku, ale nic, co jest okrutne, nie jest pożyteczne. To będzie się mściło, aż wszyscy, którzy to popełniali, poniosą karę. Przyznam panom, że udało się wam stworzyć rząd tak silny, jakiego w Polsce jeszcze nie było. Możecie spokojnie pozwolić sobie na Brześć, gwałty wyborcze, nadużycia starostów, napady na obywateli. Gdy z ust opozycji padały oskarżenia, patrzyliśmy na panów ministrów. Widziałem tych ludzi, którzy się uśmiechają: „Prawda? jacy jesteśmy silni? Możecie się wygadać, a jak chce, to wam kości połamię! Mogę to zrobić“. (Min. Składkowski: Panby tak myślał, gdyby pan był ministrem). Ale jest jedna rzecz, połączona z tą siłą. Prawdziwa siła pociąga za sobą zazwyczaj duże poczucie odpowiedzialności i dużo męstwa i odwagi, ja niestety przyznam panom siłę, ale nie widzę u panów tych innych właściwości.

Słyszeliśmy zarzut, że ministrowie kradli pieniądze, my się pytamy, kto kiedy kradł i przez 3 lata nie mamy odpowiedzi. (Wrzawa). Są napady na poszczególnych ludzi bezbronnnych, a napaściny jako „niewysłędzeni sprawcy“ uciekają od odpowiedzialności. Tu w tej izbie, mając większość, macie dużo tupetu i napada się na poszczególnych posłów — mam wrażenie, że to także chęć uchylenia się od odpowiedzialności. Lubicie porównywać się z Batorym. Robicie sobie krzywdę pod względem oceny swej siły. Raczej do porównania należy wybrać jakiś rząd rosyjski, od Iwana Groźnego do Stalina, bo lepiej to się zgadza z ustaleniem wielkiej siły przy braku odpowiedzialności za swe czyny.

Wszyscy wiemy, że byli w Brześciu gwałty, a dziś nie macie odwagi się do tego przyznać. A wybory ostatnie? Nie wy wyłoniliście rząd, to rząd was wyłonił. A usunięcie p. Wróblewskiego z N. I. K.?

A teraz konkluzja. Wy jesteście silni, ale Polska jest słaba. Im silniejszy wasz rząd, tem słabsze nasze państwo. Wewnątrz państwa administracja rozbita, sądu niema, sprawiedliwości niema, w kraju bezprawie, nędza robotnicza, trzecia część robotników bez pracy. Miliony na wsi bez pracy. Panowie z tego zadowoleni? Panowie osobliście mogą być zaspokojeni, wyżsi urzędnicy, generałowie, wojewodowie, pewna garstka, przeznaczona na ten nowy stan rycerski może być zadowolona, ale ta masa z waszej siły nie jest zadowolona.

Po przemówieniu pos. Jeremicza (Kl. Białorus.), który oświadczył, że Klub jego głosować będzie przeciwko budżetowi, marszałek zarządził przerwę do godz. 16-ej.

Po przerwie przemawiał jako pierwszy poseł Meduna, Czech z Klubu B. B., następnie posłowie: ks. Szydelski (Ch. D.), Wachniuk (Ukr. Klub Socjal.-Radyk.), Hołowko (B. B.), Brokowski (B. B.), i Jeremicz (Klub Białoruski).

Zabrał następnie głos po raz drugi min. Składkowski. Streszczenie jego przemówienia, skierowanego pod adresem opozycji, podaliśmy już dzisiejszo, podobnie jak streszczenie oryginalnych wywodów posła Galicy (B. B.)

(Dokończenie podamy jutro)

GRYPPIE

zapobiega PARAMINT „ERBE“, pastylki dezynfekujące jamę ustną i krtań, smaczne, o wypróbowanym działaniu.

Sprzedają apteki i drogerje.

nr 8080-49.89

O program ratunkowy dla rolnictwa

Mowa wicemarszałka Czetwertyńskiego na plenum Sejmu

Wysoki Sejmie! Stanęliśmy przed jednym z najważniejszych zagadnień dzisiejszej doby. Niestety ani w Sejmie, ani w komisji budżetowej nie rozstrzygniemy go w całości, ale trzeba przynajmniej starać się uwypuklić je w całej pełni. Jednak zarówno p. referent budżetu rolnictwa, jak i prezes C. T. O. K. R., jak i przede wszystkim p. generalny referent w dniu wczorajszym tego nie uczynili. Próbowali oni dojść do tego przedmiotu, mówili o nim, ale go nie wyczerпали. P. referent budżetu wystosował szereg postulatów, zrobił historyczny przebieg, który jest mniej więcej ścisły, bo to się działo wszystko na naszych oczach, ale faktycznie ograniczył się do postulatów pobożnych życzeń, mówił o jakiejś władzy uziałającej, ale jakby niewiadomej, w formie trzeciej osoby, nie wiem zatem nawet do kogo się zwracał. Moim zdaniem, jeżeli jest zagadnienie kapitalne, a to jest kapitalne zagadnienie, to trzeba je skierować, czy to będą życzenia, czy postulaty, czy wymagania do rządu, jako całości. Rząd jako całość, a nie minister rolnictwa, nie władze centralne, nie jakieś inne organy podrzędne rządowe czy samorządowe, ale ten, kto sprawuje władzę i kto kieruje państwem, musi wiedzieć, jakie są postulaty ogólne rolnictwa.

Zadanie rządu

Muszę zaznaczyć, że to, co wczoraj p. generalny referent powiedział, to przeciw rolnictwa nie może zaspokoić. Powiedział, że obecnie musimy zaciśnąć pasa, jak kiedyś był okres, kiedy puszczano pasa. To nie jest wykładnia dla rolnictwa i żaden rolnik większy czy mniejszy, czy siedzi na tych, czy na tamtych ławach, nie może tego uznać jako rozumny postulat budżetowy na obecną dobę.

P. minister rolnictwa na komisji budżetowej wypowiedział nam swój program. Otóż moim zdaniem to nie jest program ratunkowy, to jest program pomocy i to, co panowie referenci tutaj nam wypowiedzieli, to jest również program pomocy, program na normalny czas, program taki, który byłby dobry 5 lat temu, 4 lata temu, ale który stanowczo jest na dziś niewystarczający. Nawet z cyfr przytoczonych przez p. prezesa C. T. O. K. R. przecież niewątpliwie wypływa wniosek, że polskie rolnictwo trzeba ratować. Nie jestem pod tym względem odosobniony.

Mówca wskazał na stan rolnictwa w innych krajach i na przedsiębrane tam środki zaradcze, poczem wrócił znowu do opisu naszych stosunków.

Katastrofalny stan rolnictwa w Polsce

Uważając, że w każdej dziedzinie mamy pracować jako twórcza opozycja, która może mówić prawdę, postaram się rzeczowy stan rzeczy odsłonić. Mam przy sobie zestawienie biura rachunkowości rolniczej na Kujawach, obejmujące trzy powiaty; wykazuje ono za rok ubiegły 240 zł straty z hektara na 52-72 majątkach przez się kontrolowanych i rachunkowanych od szeregu lat. Mam tutaj wydrukowany w organie C. T. O. K. R. list z pińczowskiego powiatu, od kółkowiczów, którzy przeprowadzili między sobą ankietę i piszą: „Mamy 217 mórg, jesteśmy obciążeni kwotą 41.850 zł rozmaitych długów. Obecnie płacimy odsetek około 50 zł z morgi, czyli przy dzisiejszych cenach 2½ kwintale pszenicy. Ta ankietę przez nich samych zrobiona i wydrukowana w oficjalnym organie C. T. O. K. R. jest przecież miarodajnym wskaźnikiem, że jeżeli ceny ziób zostaną tylko utrzymane, a nie podniesione, to te gospodarstwa wyżyć nie potrafią i procentów od zaciągniętych długów w najbliższym czasie nie wpłacą.

P. ministrowi skarbu przedstawiłem parę dni temu na komisji budżetowej dane ze wsi Luby w powiecie radziejńskim, gdzie na 32 gospodarzy przypada 34 sekwestracyjnych protokółów. Na ogólną sumę 513 mórg przypada 1843 zł zaległości podatkowych z karami i procentami wynoszącą one dziś 3.430. Na te 32 gospodarstwa jest zajęty inwentarz w 20 gospodarstwach, a u reszty niezajęty, bo go

już nie znalezione. Wiem od jednego z moich znajomych, który pracuje w Banku Rolnym w Lublinie, że na jesień zeszłego roku 60 proc. dłużników zalegało w spłaceniu rat, większość z nich zalegała już 6 rat, czyli za trzy lata. Wiem obecnie, bo przed paru dniami z Lublina otrzymałem wiadomość, że te sprawy oddano do sądu dla ścigania należności, bo drogą moralną, drogą właściwą osiągnąć się to już nie da. Przy tym spadku cen jest to zupełnie zrozumiałe.

Zrobiłem ankietę w swoim własnym okręgu w mieście Białej na rynku: cena żyta 13, pszenicy 17 dobrych kół dorosły 4-letni 250, dobra krowa, dająca mleko 200, mleko 14 groszy, opas tucznik od 60 gr do 1 zł, jajka 12 gr. Przecież te ceny, a to są ceny, które rolnik faktycznie otrzymuje, są o 30 procent niższe od tak zwanych cyfr urzędowych giełdowych.

Proszę panów, ten materiał, jaki sobie zebrałem, pochodzi przeważnie z mojego okręgu, ten materiał przedstawiłem również władzom, urzędowi, bo chodziło mi również o uratowanie 32 gospodarzy, którzy mają 34 protokół sekwestracyjne i z których żaden bez wysprzedaży inwentarza, jedynego konia lub jedynej krowy, nie jest w stanie zaległości spłacić. Uważam więc te dane, których mnoży tutaj nie trzeba, jako już bardzo dokładnie i dosadnie charakteryzujące stan rzeczy. Dlatego nazywam stan ten katastrofalnym wymagającym środków ratunkowych.

Co wykazuje analiza.

A teraz idźmy dalej i analizujemy. Ciągłe słyszymy i szyszeliliśmy o latach dobrej konjunktury, o latach tłustych. Zbadajmy i zanalizujmy, dlaczego t. zw. lata dobrej konjunktury, lata tłuste skarbu państwa, dały za p. ministra Czechowicza nie tylko cyfry budżetowe, ale w latach 27, 28, 29 jeszcze o łącznie przeszło miliard nadwyżek budżetowych, ponad przewidywania budżetowe. Śmiem postawić tezę, że te same lata tłuste skarbu państwa były początkiem zadłużania się rolnictwa. Były one tłuste tylko dla skarbu. Nikt nie uwierzy, jeżeli ceny zboża zaczęły spadać od półtora roku, ceny ich produktów rolnych zas dopiero od pół roku, bo jeszcze pół roku temu za produkty mięsne brano ceny normalne, aby stan katastrofalny rolnictwa był spowodowany wyłącznie przez powyższe fakty. Przecież to jest wykluczone. Nie, proszę panów, obdłużenie już się zwiększało, już rosło — nie lubię tego określenia — ale faktycznie od początku pomajowego okresu. Począwszy od pierwszych lat wielkich dochodów skarbowych, które miał minister skarbu p. Czechowicz zaczęło się ubożenie gospodarstwa narodowego, ubożenie płatników. Zapomniał on o tem, że minister skarbu nie jest kasjerem, ale że minister skarbu powinien być ministrem wszystkich naszych kieszeni, nie tylko kasy skarbowej. Niestety nie dojrzał tego, że chociaż kasy rządowe zapelniały się, ale już wówczas kieszonki obywateli pustoszały. Już te ówczesne wymiary podatkowe nie odpowiadały rzeczywistej sile podatkowej ludności.

Brak jednolitego planu.

Omówiwszy potem skutki kredytów, udzielanych przez Bank Rolny dla rolnictwa, oraz niewłaściwy sposób przeprowadzania reformy rolnej, pos. Czetwertyński wniósł o to wszystko głównie brak jednolitego planu.

W rządzie naszym jednolitości w odniesieniu do spraw tak kapitalnych jak rolnicze nie było i niema. P. prezes Rudowski przytoczył parę przykładów, mogą dodać, że w województwie lubelskim w roku zeszłym wszystkie podatki gminne wzrosły o 30 proc., podatek wyrównawczy wzrósł o 35 proc. Właśnie w tym roku i w tym czasie, kiedy polecenie ministerstwa skarbu brzmiało: nieczynić żadnych inwestycji, podatki utrzymać jak i rozmiar budżetu w granicach dotychczasowych. Tymczasem we wszystkich gminach województwa lubelskiego, może z niewielkimi wyjątkami, budżety gminne były powięk-

szzone o 30 proc., co zresztą rządowi jest wiadomem.

Wobec dekretu o unifikacji towarzystw ubezpieczeniowych.

Proszę Panów, weźmy ostatnie rozporządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o unifikacji towarzystw ubezpieczeniowych. W sprawie tej unifikacji odbył się w Poznaniu zjazd komisarzy kas chorych z województwa poznańsk. i pomorsk. Czytałem sprawozdanie, wykazujące niezabie, że dekret ten ujednolajnienia wprowadzi podrożenie administracji o 5 proc. Przedstawiciel ministerstwa pracy i opieki społecznej z Warszawy, przyjeżdżający tam po sprawdzeniu przez tamtejszych komisarzy wyników zastosowania tego dekretu, powiedział „szkoda, że nie zebrałiśmy się wcześniej, bo może ten dekret nie ujrzałby światła dziennego“. Tak jest wyraźnie wydrukowane w piśmie „Polska“. Kapitały nagromadzone z ubezpieczeń są bezczynne. Składki we lwowskim zakładzie ubezpieczeń są za wysokie i stworzyły tak duży kapitał, że procent wystarczył bez stwarzania nowych składek, na zaspokojenie wszelkich odszkodowań, wypływających z ustawy. W Częstochowie odbył się również zjazd komisarzy kas chorych. Tu r. Gadomski zaproponował, wobec obfitych funduszy, które mi kasy chorych rozporządzają, ażeby tylko 2/5 ze składek przechodziły do odpowiednich kas chorych, a 3/5 ażeby składano w P. K. O. na książeczki i ażeby stanowią ubezpieczenie na starość tych, którzy są ubezpieczeni na wypadek choroby. Czy to nie jest charakterystyczna propozycja?

Proszę Panów, mam i z własnego doświadczenia przykład. Pracowałem u mnie przy budowie stawów w tym roku po trzydziestu robotników dziennie przez jakieś cztery i pół miesiąca. Byli oni też zmuszeni płacić składki do kasy chorych, zapłacili od swego zarobku w ciągu tych czterech i pół miesięcy 660 zł. Raz jednego brzuch zabolął, poprosił o kieliszek wódki — ale te 660 zł przepadło. Ponieważ zaś zimą roboty ziemne muszą być przerwane, dziś, choćby który z nich zachorował na tyfus, już lekarz Kasy Chorych do nich nie przyjdzie. (Głos: To są dykteryjki. Inny głos: to są fakty). To są tak charakterystyczne fakty, że ja się dziwię, iż w okresie, kiedy się rząd wysiła, ażeby jakiś kapitał znaleźć, ażeby cośkolwiek zaoszczędzić, że nie wierzy i nie poprawi tego stanu rzeczy, który przecież w obecnych czasach jest, zdaje się, anomalją i niczem nieusprawiedliwionem zjawiskiem.

Traktowanie rolnictwa w Niemczech i u nas.

Rolnictwo niemieckie to 1/10 produkcji ogólnej, to zaledwie 9 proc. wpływów podatkowych. Możliwy je tam traktować jako czynnik drugorzędnej znaczenia. Tymczasem tam kanclerz Bruening powiedział w pałacu w Berlinie r. ub.: „Bez przywrócenia opłacalności warsztatom rolnym nie opanujemy kryzysu ogólnie - niemieckiego. Jest to niewielkie źródło, ale czerpie stamtąd swój początek i tani pierwiastek kryzysu ogólnego“. Rolnik wszystko jedno, czy dużo płaci dla państwa, czy nie, czy stanowi w bilansie państwowym wielką kartę czy słabą, musi pracować na opłacających się warsztatach, musi móc zarabiać i to jest jedyna odpowiedź na tę depresję, która i tam rolników ogarnęła, jedyna odpowiedź. Tam rząd nie waha się powiedzieć: musimy odbudować zaufanie do swojego własnego rządu. Warsztat pracy musi w granicach opłacających się być utrzymany. To jest odpowiedź. U nas te mgliste zapowiedzi na komisji budżetowej, to nie są odpowiedzi na katastrofę.

Trzeba z rynku zdjąć tę nadwyżkę zboża która jest, a która przecież nie jest duża. P. minister rolnictwa mówił, że ma kłopot ze statystyką, że statystyka u nas jest tego rodzaju, że nie jest w stanie określić ściśle, jaką jest nadprodukcja. Panie Ministrze! Niech się pan minister pocieszy. W Niemczech jest tak samo, ale robią ankietę przez towarzystwa rolnicze, przez rozmaite organizacje, przez kółka, ażeby dowiedzieć się w przybliżeniu, jaka jest ilość, którą trzeba zdjąć, jaka jest suma, którą trzeba na to poświęcić, ażeby cenę utrzymać na dotychczasowo-

wym poziomie. To jest akcja, to jest ratunek.

Zdaje mi się, że największym niebezpieczeństwem dla naszego kraju jest doprowadzenie rolnika polskiego — te 70 proc. naszej ludności — do tego, że przestanie być konsumentem. Warszawa tak upadła, że spółdzielnia rolnicza warszawska, która sprzedaje tu mąkę począwszy od sierpnia z. r. sprzedaje coraz mniejsze ilości piekarzom. Dlaczego? Dlatego, że, jak piekarze mówią, sklepiki mniej odbierają, a sklepiki mówią, że ludzie coraz mniej kupują chleba. Nie jakichś luksusowych rzeczy, ale zwykłego chleba.

Dalej wskazywał mówca na to, że u nas brak jest przede wszystkim znajomości rzeczy, u nas brak jakichkolwiek podstaw do obliczenia ogólnego obciążenia rolnictwa i ogólnego obdłużenia rolnictwa.

Do ministra rolnictwa.

Proszę Panów, chciałbym na zakończenie popęlić jedną niedyskrepcję. Rok temu, gdy zastępowałem p. marszałka Daszyńskiego, w czasie jego choroby, przyszedł do mego gabinetu w Sejmie ówczesny premier p. Bartel i powiedział mi: „Dzięki Bogu mamy ministra rolnictwa; z trzech kandydatów, których mi przedstawił, wybrałem p. dr. Jantę-Polczyńskiego, a wie pan dlaczego, dlatego, że się przekonałem, że to jest człowiek, który przekona nas wszystkich członków rządu, co to jest rolnictwo, jakie są jego istotne potrzeby, jak trzeba rolnictwu pomagać. Rolnictwo potrzebuje człowieka, który potrafi przekonać, który potrafi narzucić swoje zdanie, ja na tem się nie znam“. Dlatego obecnie p. ministra rolnictwa ówczesny premier Bartel powołał do swego składu rządu.

Proszę Panów, ja wiem, że od tej pory położenie stało się jeszcze cięższe, a zatem i położenie p. ministra rolnictwa jest cięższe; stanowisko to musi być właśnie silniejsze. Proszę Panów, wiadomo jest rzecz, że dla przekonania szczególnie dziś trzeba samemu bardzo dużo wiedzieć i trzeba, żeby i ci, których się przekonuje, dużo wiedzieli. Inaczej przekonywać nie można tych, którzy mają bardzo słabe pojęcie. (Wesołość na ławach Klubu Narodowego). Życzę Panu również silnego politycznego charakteru.

Warunki moralne

Wkońcu jeszcze jedna prośba. Rolnictwo to wieś, wieś to lud, ten lud polski, ten drobny rolnik w swej ogromnej przewadze. Polska ma dotychczas najoszczędniejszego, najbardziej pracowitego, najbardziej moralnie się prowadzącego, a jednocześnie coraz rozumniej uprawiającego swoje gospodarstwo drobnego rolnika. Niestety dokonuje się na nim od kilku lat prób w kierunku niby to pomocy, ale faktycznie zepsucia pod każdym względem. Wszystko mu się przedstawia w taki fałszywy sposób, czy to w formie propagandy, czy w formie nacisku, czy to w formie obietnic, że człowiek pragnący wierzyć, pragnący mieć zaufanie, skłonny do okazywania zaufania a przede wszystkim polskiemu urzędowi i polskim władzom, niestety wierzyć przestaje, przestaje ufać, powątpiewa, czy wszelkie mu dane słowo jest bezwzględnie sprawiedliwe, bezwzględnie uczciwe. Proszę przeto, starajcie się nam pomóc, ratować naturalnie, ale zaprzestańcie psuć go i niszczyć moralnie. (Okłaski na prawicy i lewicy).

Nowi posłowie B. B.

Warszawa, 10. 2. (Pat). Na miejsc posłów z BBWR, którzy złożyli mandaty, wchodzi do Sejmu: na miejsce b. min. Kwiatkowskiego p. Halfar z Cieszyńska, na miejsce b. posła Nowaka p. Mękarski, kustosz biblioteki uniwersyteckiej w Lwowie, na miejsce prof. Krzyżanowskiego p. Jerzy Zentek, na miejsce p. Zdzisława Lechnickiego p. Kozłowski, rolnik. Po wrzuceniu się mandatu przez pułk. Ludwika Bociańskiego, wybranego w okr. nr. 37 (Ostrów) wchodzi na jego miejsce p. J. Błaszczak, rolnik z Broniszewic Nowych pow. pleszewskiego.

Nowe zwycięstwa Brüninga w Reichstagu

Burzliwe, 12-godzinne posiedzenie Reichstagu. Obstrukcja opozycji — Przyjęcie ważnych przedłożeń rządowych

Berlin, 9. 2. (Tel. wł.) Wczorajsze posiedzenie Reichstagu miało przebieg bardzo burzliwy. Opozycja utrudniała obrady, posilując się wszelkimi możliwymi, ustawowo dopuszczalnymi sposobami, aby nie dopuścić do dyskusji nad wnioskiem centrowym w sprawie zmiany regulaminu obrad, potem zaś przeciągała naumyślnie dyskusję.

Obrady rozpoczęły się o godz. 15. Po godzinnych rozprawach i wzajemnych utarczkach słownych pomiędzy partjami rządowymi a opozycją, hitlerowcy zakwestjonowali istnienie quorum, potrzebnego do podjęcia dyskusji nad projektem wspomnianej uchwały (wymagana jest obecność conajmniej połowy ogólnej liczby posłów). Prezydent Loeb zarządził stwierdzenie liczby obecnych. Wówczas opozycja, a mianowicie komuniści, hitlerowcy i niemiecko-narodowi opuścili salę obrad.

Naskutek tej secesji quorum uległo zdekompletowaniu. Obliczenie, zarządzone przez prezydenta Loebego wykazało obecność 276 posłów, zamiast potrzebnych 289. Brakowało więc 13 posłów do większości absolutnej, wymaganej do powzięcia uchwał.

Hitlerowcy, stojący obok drzwi, wzniesli wówczas chóralny okrzyk: „Plajta“. Prezydent Loeb odroczył posiedzenie do godz. 4 po południu.

Na posiedzeniu tem hitlerowcy znowu zakwestjonowali istnienie quorum, potrzebnego do powzięcia uchwał. Tym razem jednak manewr ten się nie udał, mimo secesji opozycji, gdyż tymczasem przyszło jeszcze kilkunastu posłów ze stronnictw rządowych. Prezydent Loeb stwierdził obecność 291 posłów, a więc o 2 więcej, niż wynosi większość bezwzględna.

Odrzucono następnie demonstracyjne wnioski hitlerowców i komunistów. Do burzliwych scen doszło, gdy chodziło o określenie czasu dla przemówień mówców z poszczególnych stronnictw. Po długiej i burzliwej wymianie słów między opozycją a partjami rządowymi, na wniosek kompromisowy przewodniczącego izba określiła czas trwania przemówień na jedną godzinę dla każdej frakcji.

W toku debaty odrzucono wszystkie wnioski hitlerowskie, zmierzające do zmiany porządku obrad względnie od-

roczenia dyskusji, m. i. wniosek posła hitlerowskiego Fricka większością głosów 300 przeciw 160, oraz drugi wniosek hitlerowców o zmianę regulaminu w myśl życzeń opozycji 276 głosami przeciw 173. W głosowaniu końcowym nad przedłożeniem rządowym i wnioskiem posła centrowego Bella w sprawie zmiany regulaminu obrad, izba, w nieobecności hitlerowców i reszty opozycji, jednogłośnie (303 głosami) przyjęła przedłożenie rządowe.

Następnie rozpoczęła się dyskusja nad wnioskami posła centrowego Bella w sprawie zmiany ustawy prasowej, zakazującej posłom Reichstagu, będącym równocześnie redaktorami pism, przyjmowania funkcji redaktorów odpowiedzialnych celem chowania się za nietykalność poselską, oraz wniosek posła Bawarskiej Partii Ludowej o wydanie bezpośrednie sądom około stu posłów hitlerowskich.

W czasie dyskusji obie strony nie szczędziły sobie przykrych słów i wymyślań, przyczem opozycja nadal stosowała jak najdalej idącą obstrukcję, podejmując częste próby uniemożliwienia dalszych obrad względnie odroczenia dyskusji.

Nad ranem wreszcie odbyły się głosowania. — Przedłożenie, dotyczące zmian ustawy prasowej, przyjęte zostało w pierwszym i drugim czytaniu większością głosów. Wniosek Bawarskiej Partii Ludowej, o bezpośrednie wydanie sądom posłów hitlerowskich, przyjęty został 292 głosami przeciw 9 przy jednym wstrzymującym się. W obu wypadkach opozycja, która już przedtem opuściła salę obrad, nie brała udziału w głosowaniu.

Wniosek hitlerowski o przyznanie specjalnego wynagrodzenia za nadprogramowe godziny dyskusyjne w wysokości 15 marek na posła, przyjęty został większością głosów.

Posiedzenie Reichstagu po 12-godzinnych obradach zakończyło się około godz. 3 w nocy.

Na porządku obrad dzisiejszego posiedzenia znajduje się dyskusja nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych oraz polityką zagraniczną Rzeszy, w czasie której wypowie obszernie exposé minister Curtius.

nalistyczne, jak centrowe i socjalistyczne.

Pismo oburza się oczywiście z powodu antyniemieckiego ostrza mowy posła Plestrzyńskiego.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 10. 2. 1931 r.

Spędzono: wołów 85, buhajów 225, krów 440, świń 2051, cieląt 839, owiec 295, razem 3935 zwierząt.

Placono za 100 kg. żywej wagi za: (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane 90—104
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 78—80
Mięsiste tuczone starsze 64—74
Miernie odżywione 50—56

Buhaje:
Wytuczone pełnomięsiste 82—90
Tuczone mięsiste 70—80
Nietuczone, dobrze odżywione starsze 62—66
Miernie odżywione 50—56

Krowy:
Wytuczone pełnomięsiste 90—100
Tuczone mięsiste 78—88
Nietuczone, dobrze odżywione 60—70
Miernie odżywione 40—50

Jałowice:
Wytuczone pełnomięsiste 90—100
Tuczone mięsiste 80—88
Nietuczone, dobrze odżywione 66—76
Miernie odżywione 50—56

Młodzieź:
Dobre odżywione 50—56
Miernie odżywione 40—50

Cielęta:
Najprzedniejsze cielęta wytuczone 110—120
Tuczone cielęta 94—104
Dobre odżywione 84—90
Miernie odżywione 70—80

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 130—146
Tuczone starsze skopy i maciorci 110—128
Dobrze odżywione 90—106

ŚWINIE (TUCZNIKI)

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 118—124
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 110—116
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 100—108
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 90—96
Maciory i późne kastraty 100—110
Świnie bekonowe 90—100

Przebieg targu normalny.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 10. 2. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.).

„Ceny transakcyjne“

Żyto 30 tonn par. Poznań 16,75

„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań

Żyto 16,25—16,50

Usposobienie spokojne 18,75—19,50

Pszenica 19,00—20,50

Usposobienie słabe 25,00—27,00

Jęczmień przemiałowy 17,75—18,75

Usposobienie słabe 26,00

Mąka żytnia wł. work. 65% 33,00—36,00

Usposobienie spokojne 11,00—12,00

Otręby żytnie 12,50—13,50

Otręby pszenne 14,00—15,00

Otręby pszenne (grube) 41,00—43,00

Rzepak 42,00—47,00

Gorczyca 28,00—31,00

Wyka latowa 30,00—33,00

Peluszka 25,00—30,00

Groch Victoria 19,00—21,00

Łubin niebieski 29,00—32,00

Łubin złoty 55,00—62,00

Seradela 200,00—300,00

Koniczyna czerwona 330,00—370,00

Koniczyna biała 180,00—210,00

Koniczyna szwedzka 110,00—125,00

Koniczyna żółta odluszczone 58,00—65,00

Koniczyna żółta w łuskach 80,00—100,00

Tymoteusz 95,00—110,00

Rajgrass angielski 24,00—27,00

Tatarka

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 135 tonn, jęczmienia 15 tonn, owsa 15 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91 zł, w Gdańsku na

Warszawę 8,915 zł.

Kurs marki niem i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 211,79 do 212,09 zł. gotówką 211,39 zł. za 100 guldenów gd. w dewizach 173,06 zł do 173,32 zł. gotówką 172,72 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konwersyjna 46%—47% P.

8% obligacje m. Poznania z 1926 r. 92% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 89% +

4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37% P.

Bank Polski I em. 150.— +

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10. 2. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,91%, sp.: 8,93%, kup.: 8,89%.

Dewizy:

trans. sprzed. kup.

Belgja 124.60 124.91 124.29

Gdańsk 173.38 173.81 172.95

Londyn 43.38 43.49 43.28

Nowy Jork

czeki 8.915 8.935 8.895

Nowy Jork

kabel 8.924 8.944 8.904

Paryż 35.00 35.09 34.91

Praga 26.40 26.47 26.34

Szwajcaria 172.40 172.83 171.97

Oslo 238.90 239.50 238.30

Wiedeń 125.36 125.67 125.05

Berlin 212.20

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 97.00 97.50

4% inw. seryjne sztuki 101.00

3% poz. bud. 50.00

5% poz. konw. 48.00

6% poz. dol. 70.50 71.50

10% poz. kol. 103.50 102.75

Akcje w złotych:

Bank Polski 0.00—151.00

Bank Zachodni 0.00—70.00

Bank Zw. Sp. Zarobk. 0.00—65.00

W. T. Węgla 0.00—34.00

Modrzewów 0.00—9.00

Ostrowieckie Zakłady 0.00—46.00

Starachowice 0.00—12.25

Tendencja mocniejsza.

Komentarz.

Pożyczki państwowe miały tendencję

mocniejszą, listy zastawne niejednolita,

akcje nieco mocniejsza. — Z bankowych

wszystkie akcje utrzymane. Węgiel moc-

niejszy, metalurgiczne mocniejsze, obro-

ty liczniejsze przy braku materiału.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg.

Berlin, 10. 2. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg. 267.00—269.00

Tendencja mocna.

Pszenica 79—80 kg. 0.00—273.00

Tendencja mocna.

Żyto march. 70—71 kg. 157.00—158.50

Tendencja nieco mocniejsza.

Żyto 68—69 kg. 0.00—151.00

Tendencja nieco mocniejsza.

Jęczmień march. brow. od st. załadowania 204.00—213.00

Tendencja spokojna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 190.00—204.00

Tendencja spokojna

Owies march. od st. załad. 137.00—146.00

Tendencja mocniejsza.

Mąka pszenna 30.75—37.50

Tendencja nieco mocniejsza

Mąka żytn. przemiał. do 60% 23.50—26.50

Tendencja utrzymana.

Ospa pszenna 11.00—11.25

Tendencja utrzymana.

Ospa żytnia 9.50—10.00

Tendencja utrzymana.

Groch drobny jadalny 22.00—24.00

Groch pastewny 19.00—21.00

Peluszka 22.50—25.00

Bób polny 17.00—19.00

Wyka 18.00—21.00

Łubin niebieski 13.00—15.00

Łubin złoty 21.00—24.00

Seradela nowa 54.00—60.00

Makuch rzepakowy 9.00—9.75

Makuch iniany 15.50—16.00

Wytłoki suche paryt. Berlin 6.50—6.80

Srót Soja 14.00—14.20

Śloma żytnia pras. drut. 0.50—0.70

Śloma pszenna pras. drut. 0.45—0.60

Śloma owsiana drut. 0.45—0.60

Śloma jęczmienna drut. 0.55—0.65

Śloma żytnia dl. wiąz. 0.60—0.90

Śloma pszenna pras. sznur. 0.45—0.65

Śloma żytnia pras. sznur. 0.50—0.75

Sieczka 1.25—1.50

Tendencja cicha.

Siano zwykle handlowe 1.30—1.50

Siano dobre i pokos 1.70—2.10

Tymoteusz luźny 2.90—3.25

Siano koniczynowe 2.50—3.00

Siano Mielitz luźne (Warta) 1.60—1.80

Siano Mielitz luźne (Havel) 1.20—1.45

Tendencja spokojna.

Ogólna tendencja mocniejsza.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 10. 2. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę 47.00 47.20

Noty wielkie 46.825—47.225

Aresztowanie b. posła Taraszkiewicza

Zamaskowanego „działacza“ kominternu ujęto w chwili, kiedy chciał zbiec do Moskwy

Warszawa, 10. 2. (Tel. wł.) „Kurjer Por.“ donosi, iż b. poseł białoruski na Sejm Taraszkiewicz, jeden z współwinnych w głośnym procesie „Hromady“ z przed 2 lat, ułaskawiony na mocy amnestji, zamieszkał w Gdańsku. W piątek ub. tygodnia Taraszkiewicz wyruszył z Gdańska w kierunku Tczewa, pociągami pośp., zdążającym do Rygi. Na stacji Tczew pociąg ten ma 4-minutowy postój. W tym czasie komendant P. P. Skalski, pełniący na miejscu służbę, dokonał kontroli dokumentów pasażerów. P. Taraszkiewicz, którego oficer policji poznał, symulował, że jest Czechem a

Protest zbiorowy z powodu Brześcia

Do protestu zbiorowego z powodu Brześcia, ogłoszonego dotychczas w (502 i 503) 1005 podpisami, przystąpili w dalszym ciągu.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Chetmża: Syczewski Feliks, pomocnik kupiecki — Wieluński Józef, robotnik — Tatlewski Jakób, rolnik — Talkowski Paweł, maszynista — Zybiewska Walerja.

Dąbrowka: Szydzik Teodora — Boniekowa Antonina — Nalczyński Michał, robotnik — Nalczyńska Marja — Nalczyńska Helena — Nalczyńska Stefanja — Goliński Ignacy, rolnik — Golińska Aniela — Golińska Bronisława — Golińska Agnieszka — Goliński Bolesław, robotnik.

Grodziczno: Grajewski Jan, rolnik — Grajewska Agnieszka — Graszek Antoni, rolnik — Graszek Franciszka — Graszek Jan — Ornowski Stanisław, stolarz — Kowalczyk Józef, rolnik — Jaroszewski Wacław — Konie Jan — Babalski Franciszek.

Kowalewo: Strzelecki A., m. blacharski — Strzelecka B. — Strzelecka J. — Brzozowska J. — Brzozowski W., mistrz szewski — Pilarski A., panoflarz — Pilarska F. — Pilarski L., fryzjer — Nadolski Jan, ślusarz — Nadolska Marja — Zawadzki, zegarmistrz.

Lidzbark: Dr. Filipowicz, lekarz — Thomas K., kupiec — Bieniaszewski Karol, rzeźnik — Müller Antoni, stolarz — Burdyn Bernard — Gumiński Wiktor — Kamiński Fr., kupiec — Wiklondt Jan, aptekarz — Borowski Br., kupiec.

Naguszewo: Leńkowska Marjanna — Liberacka Marta — Liberacka Melanja — Neumann Władysław, mistrz kowalski — Neumann Elżbieta — Neumann Władysław, kowal — Kopowski Antoni, szewc — Kopowska Franciszka — Uzarska Anastazja — Uzarska Marjanna.

Niedźwiedź: Derkowski F. — Przystulski Juljusz — Majchrzak Stanisław — Paczkowski Fr. — Norowski — Tylmanowski — Piotrowska — Ambrozkiewiczówna — Kalinowski — Maliński Fr. — Kudorska A.

Stary Młyn: Otowski Walenty, rolnik — Otowska Pelagja — Wiśniewski Feliks, robotnik — Wiśniewska Eleonora — Wiśniewska Gertruda — Sir Józef — Białkowska — Listewnik A., rolnik — Listewnik Agnieszka — Staśkowska Marjanna.

Tczew: Hoffentanówna Józefa, ksiązkowa — Pieśliński Stanisław, księgarz — Jabłońska Alicja, biuralistka — Planiszewski F., mistrz drukarski — Brauch Teofil, drukarz — Sochacki Jan, drukarz — Sochacki Konrad, składowacz — Pielowski Jan, em. urzęd. — Lewandowska Halina — Lewandowski Stanisław, redaktor.

Tuchola: Hoffman Emilja, emerytka — Dąbrowski A., rolnik — Szeffs Bernard, rolnik — Kuligowski Piotr, rolnik — Czarwat Jan, przemysłowiec — Buchholz Jakób, robotnik — Golebiowski Franciszek — Augustyński Klemens, rolnik — Chybowski Stanisław, rolnik — Gzerepnański Franciszek, rolnik.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Białeżyń: Pagaczowa Józefa — Kempinski Marjan — Szublerska Stanisława — Grzebyła Marjan — Grzebyła Kazimierz — Buchholz Agnieszka — Adamska Jadwiga — Adamska Agnieszka.

Borek: Domagalski Antoni — Domagalska Stanisława — Kołaska Marja — Baszyński Mieczysław — Gramkówna Weronika — Wawiziński Wacław — Wawizińska Władysława — Piskorska Kazimiera — Piskorski Władysław — Piskorska Ludwika.

Chojno: Harendarska Marjanna — Harendarska Juljanna — Harendarska Pelagja — Szymkowiak Bronisław — Bastya Anna — Rosińska Anna, dentystka — Rosiński Kazimierz, drogerzysta.

Ciążyn: Koniczny F. — Lemke Franciszek — Gonia A. — Wylagała Anna — Sujak Alojzy — Gwalił Jan — Perz Jan — Swiek St.

Czempiń: Dybizbański Michał, kupiec — Stern Mieczysław, kupiec — Mazurkiewicz Kazimierz, przemysłowiec — Farulewski Kazimierz, przemysłowiec — Buchert Andrzej, kołodziej — Buchertowa J. — Malecki M., rzeźnik — Wagner Franciszek, stolarz — Kucmerowicz Franciszek, kowal — Skoczynska Bronisława, kapitalistka.

Gostyń: Czekońska Marja — Musielak Roch, obuwnik — Musielakowa Marjanna — Roszkiewicz Aleksander, handlarz — Roszkiewiczowa Antonina — Knaflewska Weronika — Kocz Antoni, krawiec — Koczowa Anna — Bielzowski Czesław, piekarz — Bielerzewski Władysław.

Grodzisk: Wierzejewski P. — Tritt Józef, rzeźnik — Wawrzyniakowa Władysława — Gaszkowa Rozalja — Bajerowa Pelagja — Krakowska Agnieszka — Frankowski M. — Bięczyk Franciszek, kupiec — Jankowski Antoni — Kolundi Ludwik.

Kiekrz: Kowalak Józef, rolnik — Dreczkowski Antoni, rolnik — Polcyn Franciszek, rolnik — Mieczak Stanisław, rolnik — Matuszek Jan, rolnik — Zmuda Jan, rolnik — Sośnik Józef, rolnik — Koziarz Jan, rolnik — Nowicka Franciszka — Koterwa Teofil, kupiec.

Inowrocław: Krzywosadzka Stefanja — Zabłocki Wacław — Graczykowska Kornelja — Mazgaj Henryk — Sądzi St. — Prusa E. — Lewandowski Władysław — Norowski — Olejnik — Teryks Jan.

Konopad: Soltysiak Roman, robotnik — Młynarek Walenty, rolnik — Młynarek Jadwiga — Jäder Wojciech — Nowak Andrzej, rolnik — Nowakowa Walentyna — Przybylska Agnieszka — Jäder Katarzyna — Nowaczyk Wawrzyn — Nowaczyk Józefa.

Kostrzyn: Turkiewicz Franciszek, kowal — Turkiewiczowa Władysława — Nowacki Fr., kupiec — Morkiewicz Alojzy, malarz — Matuszewski Kazimierz — Januszewski — Orcholski Józef, student — Wojciechowska Lubomira — Gęsek Hipolit — Szuda Józef.

Kościan: Stróżyk Franciszek, drogerzysta — Klupszówna Helena, ksiązkowa — Urbański Jan, redaktor — Owczarczak — Trzybińska Wl. — Urbański Witold — Karaśkiewicz Edmund — Galecki Czesław, Aleksy — Wyrzykowski Mieczysław, em. kom. obw. — Grzesiewski Jan, drukarz — Kaliszewski Piotr, drukarz.

Leszno: Voelkel Stanisław, kupiec — Misiak Adam J. — Maćkowiak Józef, kupiec — Górecki Jan — Przymuszała Franciszek, kupiec — Wierusz-Kowalski Stefan, Antoniny pod Leszmem — Placzek Franciszek, Leszno.

Miejska Górka: Guzikowska Władysława — Jasiek Apolonja — Adamowicz H. — Guzikowski Klemens — Guzikowska Lucja — Szczyński J. — Szczyński Z. — Guzikowski E. — Guzikowski Zenon H. — Rękosiewicz Zenon — Rękosiewiczowa Antonina — Czabański Ludwik — Gwizdek Jan.

Mosina: Ritterowa Zofja — Ritter Tadeusz, aptekarz — Brzeziński Stefan, aptekarz — Brzezińska Marja — dr. Kocłter Józef, lekarz — Stanikowski Michał, właśc. hotelu — Frąckowiak Aleksander, kupiec — Frąckowiak Telesfor, kupiec — Szymański Alojzy, m. piekarski — Jaworski Stanisław, kupiec.

Murowana Goślina: Pruwozki Edward, restaurator — Konieczny Czesław, m. piekarski — Rejn Telesfor, kupiec — Bajer Józef, m. rzeźnicki — Kamiński Franciszek, m. kowalski — Piątek Paweł — Kosmowski Józef, m. piekarski — Gipkiewicz Jan — Lucka Cecylja, krawcowa — Pohl Stefan, piekarz.

Oborniki: Chodniakówna A. — Kozłowski Władysław — Golczak Jan — Jarmuż Leokadja — Jarmuż Edmund — Łukanowski M. — Mikołajczak Jan — Jaskiewiczowa Pelagja — Ulatowska Pelagja.

Pakość: Świtak J. — Kubiak M. — Patecki Stefan — Paterka Marta — Wanszi Antoni — Motławska Rozalja — Grzędzińska H. — Czaja M. — Mrówczyńska M. — Mrówczyńska E.

Pleszew: Wojciechowski Tadeusz, kupiec — Sobieszczyk Adolf, urz. bankowy — Misiak Wawrzyniec, kupiec — Szymczak Stanisław, kupiec — Misiak Mikołaj, przemysłowiec — Musialek Ludwik, mistrz obuwniczy — Leonhardi Kazimierz, mistrz piekarski — Galbiński Mieczysław, fryzjer — Makowski Jan, kupiec.

Pniewy: Paliczakówna Anna, kupcowa — Paliczakówna Jadwiga — Przewoźnik Władysław, m. piekarski — Przewoźniakowa Zuzanna — Wasielewski Stanisław, m. siodlarski — Wasielewska Marja — Wasielewski Bernard — Wasielewska Franciszka — Śramkiewiczowa Lucja.

Pobiedziska: Wolska Wiktoria, żona aptekarza — Radliński Konstanty, fryzjer — Radlińska Pelagja — Radliński Tadeusz — Piechocki Franciszek, koszykarz — Piechocka Walentyna — Gralak Jan, mistrz krawiecki — Smolkowa Anna — Gralak Anna — Cieślewicz Franciszek, emeryt, kolej.

Poniec: Mielliński Stanisław — Mielliński Józef — Jaskowiakówna Wanda — Miellińska Helena — Kaczmarek Maksymilian — Naudlarz — Frąckowiak Szczepan — Cichy Szymon — Krzywińska Marja — Szymański Ludwik — Miśkowiak Marja — Skrobała Jan.

Poznań: Śliwińska Helena, kupcowa — Śliwiński Stefan, kupiec — Słomówna Franciszka, urzędniczka pryw. — Smolski Alfons, handlowiec — Sna-wadzki Lech, kupiec — Sroka Jan, kupiec — Srokówna Irena, ksiązkowa — Sulecki Kazimierz, kupiec — Szczepaniak Stefan, kupiec — Szczygielska Zofja, marszantka — Szulczyński Stanisław, kupiec — Szczerwka Marja, urzędniczka pryw. — Tarnowska Helena — Tarnowski Edmund, kupiec — Tolus Tadeusz, kupiec — Waligórski B., elektrotechnik — Witt Edwin, handlowiec — Wiza Ludwik, kupiec — Wiza Tadeusz, laborant — Wizowa Walentyna — Wizińska Wacława, studentka — Wojciechowski Czesław, kupiec — Wolniewicz Edward, kupiec — Wysocki Tadeusz, ksiązkowy — Zaleski Leon — Zaleski Stanisław, stud. Wyższej S. H. — dr. Zakrzewska Janina — Żurawska Wanda — Żurawska Wiktoria — Dabz Karol, kupiec — Degner Lucjan, stud. U. P. — Domagalska Wacława — Fortuniak Edmund, urzęd. prywatny — Gielnik Leon, urzędnik bankowy — Hanusz Władysław, kupiec — Hinzowa Jadwiga — Holożanka Franciszka, ksiązkowa — Hudecka E. — Jańczak Adam, urzędnik bankowy — Jańczak Jan, mistrz malarz — Jankowska G. — Jaskólska Janina, ksiązkowa — Jeszka Lech, dziennikarz — Jezewska Janina — Jezierska Z., urzęd. bankowa — Karolczak Stanisław, handlowiec — Kasper Zygmunt, przemysłowiec — Koswenda Ignacy, zecer — Kaźmierczyk A., mistrz malarz — Klimaszewski Stefan, blawatnik — Kochańska Marja — Kończak Antoni, ksiązkowy — Kosmala Kazimierz, urzędnik pryw. — Kozielski Roman, zbożowiec — Kozłowski Antoni, handlowiec — Kryśiewiczowa Felicja — Kupś Adam, kowal — Kupś Czesława — Kwiatkowski Stefan, stud. praw U. P. — Łęcki Stefan, bankowiec — Maciejewski Marjan, literat — Majewska Bronisława — Malczewski Michał, kupiec — Marecki Władysław, biurowy — Masekowska Marja, krawcowa — Mierzwianka Jadwiga, krawcowa — Młynkiewicz Kazimierz, blawatnik — Musiał Mieczysław, urzędnik pryw. — Nagler Czesław, kupiec — Nagler Zygmunt, kupiec — Nentwig Gustaw, kupiec — Niechciałkowski Teofil, ksiązkowy — Nowak Zygmunt, ksiązkowy — Owczarek Wincenty, stolarz — Pendowska Lucyna, właścicielka składu — Płończyński Władysław, kupiec — Poradzewski Bolesław, kupiec — Przybylski Franciszek, ksiązkowy — Rydlewska Aleksandra, stud. U. P. — Rydlewska-Szydłowska Halina — Siemianowska Ludwika — Siemianowski Józef, dziennikarz — Szanker Juljan, kupiec.

Sarnowa: Ryzner Władysław — Ryzner Stanisław, rolnik — Ryznerówna Katarzyna — Ryzner Stefanja — Sychalska Zofja — Robasiewska — Ryzner Katarzyna — Rohaczewski Antoni — Snela Michał — Zenkerówna Jadwiga.

Sarnówko: Mikołajczak Jadwiga — Mikołajczak Katarzyna — Mikołajczak Jan — Mikołajczak Stanisława — Ciesielski Walenty, rolnik — Ciesielska Stanisława — Misiek Roch, wymiarnik — Misiek Gertruda — Nyber Leon, rolnik — Nyber Marjanna.

Skoraszewice: Ks. prob. Koczawa — Horniszówna I.

Stabomierz: Okońska Józefa — Okoński Franciszek — Okońska Salomea — Okoński Walenty — Okońska Janina — Mezydło M. — Mezydłowa Rozalja — Mezydło Stanisław — Mezydło Leon — Cieślak Józef.

Stupia: Leciejewski Walenty, rolnik — Leciejewska Marjanna — Leciejewski Walenty — Kiałka Marcin, rolnik — Kiałka Felicja — Stachowski Stanisław, rolnik — Stachowski Stanisław, syn — Kiałka Józef, rolnik — Gilewski Wawrzyn, rolnik — Gilewski Jan, rolnik.

Strzelno: Ks. proboszcz Kręcki Anastazy — Kręcka Aniela — Kręcki Stanisław — Kręcka Ksaweryna — Kręcki Wincenty — Zalewski.

Swarzędz: Dr. med. Malecki Jan, lekarz — Gajdziński Stanisław — Gajdziński Fr. — Gajdzińska Adelina — Gajdzińska Celestyna — Gajdziński W.

Wargowo: Kozmowska Zuzanna — Kozmowska Teresa — Chuda Marja — Chudy Walenty — Knopczyńska Stanisława — Sobkowa Antonina — Lawniczakowa Franciszka.

Wielichowo: Bączkiewicz Anastazja — Bączkiewicz Władysław — Kasperek Leonia — Vogt Marja — Klecha Wawrzyn — Wabiński Bolesław — Wabińska Marja — Domagała Ludwik — Ratajczak Stanisław — Nowacki Tadeusz.

Września: Gierszewska Marja — Jakubowska Stanisława — Jakubowska Walerja — Kaczmarek Franciszek, kupiec — Gawlakowa Tekla — Bezlerowa Anna — Grzeszkiewicz Marjan, kupiec — Prądzyński Andrzej, właściciel księgarni i drukarni — Samolewski Jan, kupiec — Jakubowska Władysława.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Wieruszow: Ksiądz Lipa Zygmunt — dr. Barcewicz Karol, lekarz — Barcewiczowa Jadwiga — Plewiński Wacław, kupiec — Plewińska Marja — Poniatowska S., krawcowa — Parnowski Tomasz, kupiec — Plewiński K. — Wesółowska Anna — Wróblewska Marja, kupcowa — Plewińska I. — Kolebacz Anna — Kijak Z., kupiec — Sobczyńska A. — Plewiński — Plewiński L. — Wesółowska T. — Wesółowski Jan, piekarz — Kunczowa M. — Trochówna C., kupcowa — Rojewska Stefanja — Nikodem A., rzeźnik — Nikodemowa P. — Moga M. — Trocha M. — Lipowa F. — Wachowiak Franciszek — Jemeno-wa — Jakubowska Z. — Kolbramowa — Glińska Stanisława — Gliński Aleksander, ślusarz — Barcewicz Irena — Urbańska R. — Urbański Leon, przemysłowiec — Brzezin A. — Polański W., kupiec — Bruchebach — Rojewski Leonard.

Przystąpienia dalsze należy przysyłać poniżej podpisanemu.

Komitet z p.
Wyczyński
em. starosta krajowy

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 29.

Grupa robotnicza B. B.

Warszawa, 9. 2. (Tel. wł.). — Stworzona dla potrzeb doraźnych parlamentarna grupa robotnicza B. B. z sen. Bobrowskim i m. in. Ciszakiem na czele, wydała odezwę do robotników, w której nawołuje do „skończenia z kramarstwem politycznym w związkach zawodowych” i do „połączenia związków zawodowych na podstawach... ideowych”.

Nowy ten atak dywersyjny, skiero-

wany przeciwko robotniczym związkom zawodowym, rozpoczęty z tupetem, skończy się niewątpliwie tak, jak kończą się wszystkie — federacje „obrońców ojczyzny”. Mówienie zaś o „ideowości” w B. B. jest rzeczą śmieszną.

Finansowanie Żydów w Polsce.

Warszawa, 10. 2. (Tel. wł.). „Alliance Israélite Universelle” asygnowała 100.000 franków na pomoc dla dotkniętych kryzysem gospodarczym Żydów w Polsce (w)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Jak zabezpieczyć wywóz na północ?

W ostatnim feljetonie przeciwstawiłmy sobie dwa fakty: z jednej strony — gwałtowne kurczenie się naszych rynków zbytu w państwach środkowo-europejskich (Niemcy, Austria i Czechosłowacja), z drugiej zaś strony — wzrost naszego wywozu do państwa północn. (W. Brytania, Holandia, Skandynawja). Zarazem zadaliśmy sobie pytanie: jak „ufortyfikować” nasz wywóz do państw północnych i znaleźć w nim rekompensatę za zwięzające się coraz bardziej rynki państw środkowo-europejskich?

Częściową odpowiedź na to pytanie mógł Szanowny Czytelnik znaleźć w interesującym artykule, zamieszczonym przed tygodniem w „Dziale gospodarczym”, pod tytułem „Nowa teoria systemu preferencyjnego”. Ponieważ reklamując owe ciekawe uwagi naszego współpracownika, pana St. G., przedstawimy przedewszystkiem problem, jaki polska polityka handlowa ma do rozwiązania.

Państwa północne są wygodnymi odbiorcami naszych artykułów eksportowych: posiadają niską i stałą taryfę celną, wypłacalność znakomitą itd. Niestety jednak i one grożą reszcie Europy podniesieniem ochrony celnej, o ile w drodze rokowań z poszczególnymi państwami nie zapłaci im się odpowiednimi koncesjami za utrzymanie przez nich celnego „status quo”. Roszczenie uzasadnione: wobec powszechnie panującego protekcjonizmu celnego państw wolnohandlowych (do których właśnie kraje północne należą) jest to trudna; i one muszą szukać rekompensat za straty, jakie wyrządza protekcjonizm państw obcych ich eksportowi.

Polska chętnie udzieliłaby im upragnionych koncesyj wzamian za uzyskanie pewności, że nasz eksport będzie mógł się rozwijać normalnie i stale. Szkopuł atoli tkwi w klauzuli, największego uprzywilejowania, na której oparte są konwencje handlowe, któremi jesteśmy związani. Nie wolno nam nikogo specjalnie wyróżnić, chyba, że przywilej jednemu państwu przyznany udostępnimy wszystkim, a to właśnie jest niezgodne z preferencją, której sobie życzą państwa północne.

Preferencja ta mogłaby być dokonana jedynie na podstawie t. zw. „kontyngensów celnych”, których istota stanowi jawne objęcie klauzuli największego uprzywilejowania. Istotę kontyngensów wyjaśnia następujący przykład: Holandia żąda od Polski (wzamian za stabilizację taryfy na płody rolne) kontyngensu na przywóz, powiedzmy, maszyn-obrabiarek przy tak niskim ciele, jakiego Polska nie pobiera od żadnego innego państwa; rozumie się samo przez się, że owe inne państwa słusznie mogą powołać się na klauzulę największego uprzywilejowania, aby wytknąć Polsce, że kontyngensu udzieliła bezprawnie. Cóż więc począć?

Powracamy do cytowanego na wstępie artykułu pana St. G., w którym autor zwrócił uwagę na nowy prąd w teorii celnej, pragnący wykazać, że preferencje celne nie obalają klauzuli najw. uprzywilejowania. Prąd ten bardzo silny w Wiedniu oddziałuje poważnie na tok najbliższych rokowań Austrii i Niemiec z Węgrami, Jugosławją i Rumunią o rewizję konwencji handlowych. Jeśli wspomniany prąd zwycięży — Polska z łannością będzie mogła nową doktrynę zastosować w celu „ufortyfikowania” swego wywozu na północ, co już w chwili obecnej może uchodzić za rzecz pierwszorzędnego znaczenia dla naszego gospodarstwa.

Krótkie informacje gospodarcze

— Do portu w Gdyni zawinął statek „Krakus”, przywoząc, poza normalnym ładunkiem, paczkę brylantów dla skarbu Państwa.

— Czeska fabryka obuwia Bata zakupiła kilka domów w Wiedniu, celem urządzenia filii fabryki.

— Szwajcarscy fabrykanci czekolady postanowili obniżyć ceny na rozmaite najbardziej rozpowszechnione gatunki czekolady.

— W najbliższym czasie ma być na londyńskim rynku pieniężnym emitowana pożyczka dla Indji w wysokości 17 milj. ft. szterliń na kursie 97 za 100, oprocentowanie 5 1/2 proc.

Obrady nad jednolitą ordynacją podatkową

O zachowanie komisji szacunkowych

Dla wyczerpującego ustosunkowania się do projektu jednolitej ordynacji podatkowej, Związek izb przemysłowo-handlowych w listopadzie roku ub. poruczył opracowanie szczegółowych dezyderatów pięciu izmom przemysłowo-handlowym. W szczególności objęła Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie kwestje ogólnoproceduralne, między innymi właściwość władz, Izba w Łodzi całokształt kwestji postępowania wymiarowego pierwszej instancji, Izba w Katowicach postępowanie odwoławcze, Izba w Lublinie postępowanie egzekucyjne, Izba w Warszawie przepisy karne.

Powyższe izby odbyły po opracowaniu swych działów konferencję porozumiewawczą w dniu 24. I. b. r. w Lublinie, a w dniach 6—9 lutego r. b. obradowała w Warszawie międzyizbowa komisja dla spraw ordynacji podatkowej, w której wzięli udział reprezentanci wszystkich izb.

Komisja uchwaliła zaproponować

zjazdowi Związku izb p.-h. w dniu 20 lutego r. b. utworzenie zamiast komisji odwoławczej — sądów skarbowych, jako instancji odwoławczych złożonych z przedstawicieli czynnika sędziowskiego, urzędniczego i podatników wprowadzić szereg szczegółowych przepisów odnośnie wymiarów podatkowych dla firm prowadzących prawidłową księgowość, zapewnić dowodowość w ksiąg handlowych należycie uprzywilejowaną pozycję, uregulować sprawę lustracji, rewizji ksiąg handlowych, rozszerzyć przepisy odnośnie instytucji rzeczoznawców, zaprzysiężonych księgowych, dodatkowych wymiarów i przedawnień, roszczeń skarbowych oraz zmienić przepisy odnośnie egzekucji.

W sprawie komisji szacunkowych ustalili się poglądy, że należałoby komisję szacunkową utrzymać z tem, że samorząd gospodarczy względnie zawody winien mieć zapewniony w większy wpływ na ich obsadę. (fr.)

Konjunktury Ziemiopłdy

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	2.2	3.2	4.2	5.2	6.2	7.2
Pszonica						
Warszawa	—	23.00	—	22.00	21.00	—
Poznań	—	20.75	20.25	19.75	19.50	19.50
Lwów	—	19.25	—	—	19.00	—
Lublin	—	—	20.00	—	20.00	—
Zyto						
Warszawa	—	19.00	—	18.50	18.50	—
Poznań	—	17.50	17.00	16.50	16.50	16.50
Lwów	—	15.50	—	—	15.25	—
Lublin	—	—	16.25	—	15.50	—
Jęczmień						
Warszawa	—	19.00	—	19.00	19.00	—
Poznań	—	19.75	19.75	20.50	20.50	20.50
Lwów	—	16.75	—	—	—	—
Lublin	—	—	16.00	—	16.00	—
Owies						
Warszawa	—	21.00	—	21.00	21.00	—
Poznań	—	19.75	19.75	19.00	18.75	18.75
Lwów	—	20.00	—	—	19.50	—
Lublin	—	—	16.50	—	16.50	—

Propaganda za obniżeniem cen znajduje najłatwiejszy posłuch w rolnictwie, gdzie ceny niestety wciąż jeszcze zniżają. Jest to zjawisko coraz bardziej niepokojące, gdyż niema mowy o rzeczywistej wartości obniżenia cen artykułów przemysłowych, dopóki nie nastąpi ustabilizowanie cen płodów rolnych. Tymczasem pierwszy tydzień lutego przyniósł już zniżkę ceny żyta i pszenicy, która nie różni się wcale od sumy zniżki, jaka się dokonała w ciągu stycznia. Pszenica staniała na giełdzie warszawskiej w ciągu tygodnia sprawozdawczego o dwa złote, na rynku poznańskim o 1,25 zł. na 100 kg. Również i żyto potaniało nie w tak mocnej mierze, ale mimo wszystko bardzo dotkliwie przy tej cenie, jaką się obecnie jeszcze notuje; mianowicie na rynku warszawskim — 80 gr., na poznańskim nawet o 1 zł., na podwójnym centnarze. Owies staniał na giełdzie poznańskiej o 1 zł., jęczmień zyskał 75 gr. w cenie. Zwraca ogólną uwagę szybki postęp zniżki ceny pszenicy, która u nas w Poznaniu zeszała już poniżej 20 zł. gdy tymczasem żyto notuje się 16,50 zł. za 100 kg. Tak małej rozpiętości w cenie dotąd jeszcze nie było. Dotąd jedynie żyto znajdowało się poza ramą rentownej produkcji. Obecnie już i cena pszenicy jest taka, że nie pokrywa kosztów produkcji. Nic więc dziwnego, że coraz głośniej odzywają się wśród rolnictwa głosy, że w bieżącym roku gospodarczym przejdą z intensywniej polityki rolnej na wybitnie ekstensywną.

Na zagranicznych rynkach zbożowych sytuacja przedstawia się w dalszym ciągu niepomyślnie, głównie z powodu ograniczenia popytu. Podaż jest naogół dość duża.

Masło

Tendencja na rynkach maślanych w dalszym ciągu mocna, w drugiej połowie ub. tygodnia notowania masła zwyklowały tak w kraju jak zagranicą. Ten zdecydowany ruch zwyklowy cen jest skutkiem sezonowego zmniejszenia się podaży, spowodowanego trudnościami komunikacyjnymi i również spadkiem produkcji.

Dnia 7 bm. Berlin podwyższył notowania o 5 Rm. na wszystkie gatunki tak, że obecnie notują I gat. 145 Rm., II gat. 137 Rm., i III gat. 123 Rm. za 50 kg. W Londynie notowanie masła duńskiego podskoczyło z 142 sh w dniu 28 stycznia na 142 sh w dniu 5 bm. za 1 cwt. Eksporterzy oceniają sytuację optymistycznie i spodziewają się dalszego wzrostu cen.

W kraju zmniejszenie podaży i wzrost notowań eksportowych polepszyły sytuację rynkową, ceny wzrosły w ub. tygodniu przeciętnie o 20—40 gr. na 1 kg. W Poznaniu ceny hurtowe masła za 1 kg. wynosiły dnia 6 bm. w złotych: mleczarskie deserowe I gat. 5,20, II gat. 4,80, wiejskie cena rynkowa 3,60—4,00. Hurtowe ceny według Komisji Mleczarstwa w Warszawie wynoszą od dnia 5 bm. w zł. za 1 kg.: masło wyborowe 5,20 deserowe mlecz. II gat. 4,60, solone 4,60. W Katowicach mimo mocniejszego usposobienia ceny pozostały bez zmian, w Wilnie podniosły się o 30—40 gr. na 1 kg.

Jaja

Sytuacja na rynkach jajczarskich jest zmienna wskutek niejednorodnego przebiegu zimy w poszczególnych krajach. Na rynku berlińskim tendencja rynkowa polepszyła się pod koniec ub. tygodnia, również notowania londyńskie z dnia 6 bm. wykazały lekką wyżkę. Natomiast z rynków wiedeńskiego i paryskiego sygnalizują dalszą zniżkę cen. Z ostatnich biuletynów sprawozdawczych daje się wyznać bliskie wzmocnienie tendencji, zwłaszcza że z krajów produkcji donoszą o spadku produkcji z powodu obniżenia się temperatury.

Na rynku krajowym tendencja mocniejsza z powodu braku towaru. Wskutek mrozów podaż jaj świeżych z województw południowych i wschodnich spada, podążając za sobą lekka wyżka cen na towar eksportowy. Według notowań warszawskich z dnia 6 bm. cena za 1 skrzynek 24-kopową jaj wynosi 195 zł., za towar ciężki do 220 zł.

Bydło i mięso

Mniejsze spędy na ostatnich targach spowodowały zmianę tendencji i wzrost notowań, wskutek czego w ub. tygodniu po raz pierwszy od dłuższego czasu rynki trzody i bydła miały przebieg ożywiony. Na targowicy poznańskiej ceny podniosły się o 2—4 zł. na 100 kg., w Warszawie o 25—30 gr. na 1 kg. Do ożywienia sytuacji przyczyniła się także wiadomość, że w najbliższym czasie władze otworzą szereg powiatów na eksport, dotąd z powodu epidemii zwierzęcych zamkniętych. Poważny spadek wykazują notowania świń bekonoowych z powodu obniżenia się cen bekonoów w Londynie. Pol. Związek Przemysłu Bekonowego obniżył cenę na świnie bekonoowe w lutym z 1,20—1,25 zł. na 1,00—1,05 zł. za 1 kg. loco przetwórnia w odbiorze bezpośrednim od producenta.

Cukier

Po dość poważnej wyżce, którą giełdy światowe zareagowały na wieść o dokonanej 5-cio letniej stabilizacji eksportu cukru Kuby, Jawy i 5 głównych producentów europejskich — nastąpiło obecnie pewne osłabienie tendencji, wyrażające się obniżeniem kursów, wynoszącym 3 do 8 punktów, co w Hamburgu wyniosło 10 do 35 fen., w Londynie 2 do 3 i pół pensów. Stało się to wbrew oczekiwaniu optymistycznie usposobionych sfer cukrowniczych, spodziewających się szybszego i stalego zwrotu w ogólnej sytuacji. Londyn notuje obecnie cukier biały loco Londyn za cwt w dostawie terminowej: marzec 7,6 sh do 7 sh, kwiecień 7,9 do 7 sh, maj 7,7 1/2 do 7,1 1/2 sh.

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) Nowe ułatwienia wywozu żywego drobiu zagranicę. Min. komunikacji wydało zarządzenie, wprowadzające dalsze ułatwienie w wywozie drobiu żywego zagranicę. W myśl tego zarządzenia, można wyśłać drób w stanie żywym zagranicę na

podstawie międzynarodowych listów przewozowych na przesyłki zwyczajne — jako przesyłki pospieszne, przyczem wagony z drobiem można będzie doczepiać do pociągów osobowych — za dopłatą 25 proc., a nawet do pociągów pospiesznych osobowych — za dopłatą 50 proc.

(k) Przygotowania do nowego prawa ugodowego. W załatwieniu wniosku izb przemysłowo-handlowych, jak i w pewnej łączności z pracami komisji kodyfikacyjnej nad projektem nowej ordynacji egzekucyjnej, rozpoczęła specjalna podkomisja komisji kodyfikacyjnej prace nad znalezieniem dekretu o zapobieganiu upadłościom i nad nową ustawą konkursową. Uregulowanie tych dwóch zagadnień nastąpi w przyszłości prawdopodobnie łącznie. Dotychczas znajdują się przygotowania w pierwszym stadium przedwstępnym i jak się dowiadujemy, nie należy liczyć na szybkie posuwanie się dalszych obrad podkomisji. (ta)

(k) W sprawie nowej ustawy autobusowej. W czasie najbliższym rząd ma przedłożyć ciałom ustawodawczym projekt ustawy o zarobkowym przewoźniku osób i towarów pojazdami mechanicznymi. Projekt przewiduje przymus koncesyjny dla wszystkich linii autobusowych i przedstawicielstw przewoźników ciężarowych i to z wyłącznością lub bez wyłączności, oraz stwarza się „Główną Komisję przewoźców samochodowych”, jako ciało doradcze ministra robót publicznych oraz poszczególne komisje przewoźców samochodowych, przy każdym województwie. (ta)

(k) W sprawie regulatywu o rozdawnictwie dostaw państwowych. Według ostatnich informacji, ministerstwo przemysłu i handlu ma zamiar obecnie prace nad projektem regulatywu o rozdawnictwie dostaw i robót państwowych, przeprowadzone w ubiegłym roku, ale nie zakończone, podjąć zupełnie na nowo. (ta)

(k) Drugi wiosenny targ katowicki. Staraniem śląskiego towarzystwa wystaw i propagandy gospodarczej odbędzie się w czasie od 22 maja do 8 czerwca drugi wiosenny targ w Katowicach na terenach wystawowych przy parku Kościuszki. Targ ten odbywający się na Śląsku jako na jednym z ekonomicznie najważniejszych rynków naszego kraju, stanie się niewątpliwie rzeczywistą okazją dla wytwórczości krajowej do przedstawienia rodzimych wyrobów. (ta)

Z ZAGRANICY

(z) Współpraca samochodów i kolei w Niemczech. Dyrekcja niemieckich kolei zawarła umowę z firmą spedycyjną Schenker & Co., na mocy której koleje i samochody ciężarowe tworzą jedność komunikacyjną i nie będą w przyszłości ze sobą rywalizowały, lecz jedynie uzupełniały się. Każdy mający do wyeksportowania jakiś ładunek ubezpiecza tylko jedną opłatę w kasie kolejowej, nie troszcząc się wcale, kto przewiezie ten towar z domu na dworzec i odwrotnie. Załatwia to wszystko zarząd kolejowy, w porozumieniu z miejscową filją kontraktom objętej firmy spedycyjnej. Taryfy za przesłanie towaru z domu na dworzec i odwrotnie są jednakowe bo względu na odległość. Postanowieni epowwyższe jest przewrotem w dotychczasowych metodach struktury komunikacyjnej i spowoduje nie, zawodnie daleko sięgające zmiany.

(z) Stany Zjednoczone a polityka zbożowa Sowieców. Przewodniczący Federalnego Urzędu Rolniczego operując się na dokumentacji sowieckiej w kwestii eksportu drzewa stwierdza, iż celem polityki zbożowej Z.S.R.R. jest zdobycie dominującego stanowiska na światowym rynku zbożowym. W walce tej rolnik amerykański nie będzie mógł odegrać roli poważnego konkurenta, gdyż już obecnie przegrywa walkę z producentem zbożowym Argentyny i Australji, które to państwa korzystają przedewszystkiem z taniego transportu. Jeden z członków prezydium amerykańskiego urzędu zbożowego uważa, iż Sowiety będąc w posiadaniu olbrzymich przestrzeni ziemi będą w stanie wzmocnić produkcję zboża bez specjalnych kosztów robocizny.

Notowania jelit na rynku poznańskim w dniu 10. II. 1931 r.: Flaki wołowe wiankowe eksport I a 1 beczka 150,— oryginalny pecek 30—32 m. — 4,— domestique 1 beczka 150,— 30—32 m. pecek 3,75 zł., domestique 1 beczka 180,— 30—32 m. 3,50, domestique 1 beczka 180,— 30—32 m. 3,25. Krajowe szerokie flaki środkowe 18—20 m. 12,— zł., średnie eksport 18—20 m. = 10 zł., krajowe szer. 10 m. = 6,50, krajowe średnie 10 m. 5,50 zł. Flaki wieprzowe kielbańskie 1 pecek 100 yardowy = 9,92 m. ponad 34 mm. — 8,— zł., pecek 50 yardowy = 7,46 m. 30—32 mm. — 4,— zł., pecek 50 yardowy = 46 m. 32—34 mm. = 3,75 zł. Chińskie 27 yardów = 25 m. 32—34 mm. — 2,25 zł., 27 yardów = 25 m. 30—32 mm. — 2,50 zł. Flaki baranie (ollungi) krajowe pecek 12 m. 20—22 mm. — 2,— zł., pecek 16 m. 18—20 mm. — 2,— zł. Kątnice wołowe za szt. 1,— zł., baranie za szt. 0,30 zł. Tendencja na jelit wołowe zwyklowa. Na wieprzowe zaś i baranie — ze względu na wielki ubój na eksport zniżkowa.

Notowania na szczenię w Poznaniu dnia 10. II. 1931 r. Szczecińska niesortowana przepiórkana 100 kg. — 8,— zł. Na rynku zupełny zastój. Fabryki krajowe nie mogą skonsumentować produkcji. W rezultacie wielkiej ilości szczeni marnieją.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W służbie wielkiego miłosierdzia

Jak wygląda ofiarna i trudna praca „Caritasu“ — W walce z rozmaitymi oszustami i wydrwigroszami

Niezmiernie pożyteczną akcją, aby ulżyć doli biednym, chorym, bezrobotnym i bezdomnym rozwija zasłużony na naszym terenie poznański okręg „Caritas“ (Nowy Rynek 13). W skromnych lokalach tej pożytecznej instytucji panuje do wieczora wielkie ożywienie. Są dni, kiedy lokal jest formalnie zatłoczony biednymi, a w sieni czekają jeszcze całe tłumy. Nasz współpracownik miał okazję przyjrzenia się z bliska żmudnej pracy w „Caritasie“.

Biedni ustawiają się w szeregu i kolejno urzędnicy sprawdzają ich personalia. Wszystko idzie sprawnie i pędkiem. Doskonałe usługi oddaje tu nieodzowna kartoteka. Po tych formalnościach otrzymuje ubogi przekaz na żywność względnie opał. W długim szeregu zauważyć można wiele osób z inteligencji, oraz ofiar ostatniej wojny i faktycznie potrzebujących wsparcia. Jest jednak również bardzo wielu oszustów leniuchów, którym nie chce się pracować i w podstępny, wyrafinowany wprost sposób potrafią nieraz wyłudzić wsparcie, choć nie zasługują zupełnie.

Właśnie wchodzi jakiś zmizerowany młodzien w wytartym płaszczu. Mówi, że ma osobistą sprawę do ks. dyrektora. W rozmowie z ks. Wolkowskim okazuje się jednak, że chodziło mu tylko o wsparcie.

— Czy korzystał już pan kiedyś z pomocy „Caritasu“? — zapytuje ks. dyrektor.

— Nie, proszę księdza — odpowiada młodzieniec.

— A ile to panu potrzeba?

— Muszę mieć 20 zł, gdyż inaczej...

W międzyczasie przejrano kartotekę z której wynikało, że ów młodzieniec przed dwoma laty bardzo intensywnie korzystał z „Caritasu“, a urzędowa opieka społeczna nazywa go po prostu „zawodowym bezrobotnym“, przyczem

ojciec wypędził go z domu. Naturalnie odprawia się takiego z kwitkiem.

Inny znowu obraz. Wchodzi starszy człowiek, niezawodnie inteligent, w zniszczonym ubraniu i swym widokiem budzi współczucie. Mówi, że należy do podpadłej artystokratycznej rodziny. Wszystko, co miał, stracił w czasie wojny i prosi i pomoc pieniężną, przyczem powołuje się na znajomość wybitnych osób. Uzyskuje coś, poczem spiesznie opuszcza „Caritas“. Wyszło jednak później na jaw, że odwiedza on prawie, że zawodowo wszystkie poważniejsze domy i wszędzie coś wyłudzi.

Osobnik ten jest zawodowym alkohikiem. Niedawno widziano, jak 49-letniej dziewczynie lekkich obyczajów kupował drogie jedwabne pończoszki... Ktoś nadsyła list błagalny z prośbą o pomoc. Wynika z niego, że znajduje się w rozpaczliwym położeniu, a dzieci poprostu z głodu umierają i jeżeli nie nadejdzie pomoc — grozi samobójstwem. Ktoś z „Caritasu“ idzie, bada rzecz na miejscu i dowiaduje się, że ten jegomość jest zawodowym pijakiem, drobnych dzieci wogóle nie ma a jedyną córkę dorosłą, która zarabia na utrzymanie domu; jego samego zastano, jak zajał... pieczoną gęś.

„Caritas“ zaprowadził dla tego rodzaju ludzi czarną listę — którą posiadają również wszelkie inne organizacje charytatywne. Dla tych i dla wielu innych nabieraczy drzwi będą zamknięte. — Wsparcie dostaną tylko ci, którzy na nie zasłużyli.

Główną sprężyną całej akcji charytatywnej jest ks. dyr. Wolkowski, który stale pracuje nad centralizacją i udoskonaleniem tego wielkiego dzieła miłosierdzia. Tylko „Caritas“ skutecznie może rozciągać opiekę nad tymi, którzy zasługują na pomoc. (z)

Wilda: Apteka pod Koroną, ulica Górna Wilda 61.

OSOBISTE

— * **Odnaczenie.** Dnia 27 stycznia rb. wręczył p. Prezydent miasta Ratajski w swoim gabinecie sebrny Krzyż Zasługi byłemu kierownikowi szkoły powszechnej w Śremie p. Walentemu Wojciechowskiemu za zasługi, położone na polu pracy w szkolnictwie.

— * **Srebrny jubileusz małżeński** obchodził w dniu 15 bm. p. Andrzej Kucki z małżonką swą p. Józefą z d. Budzyńską, mieszkający w Poznaniu przy ul. Siennej 5. Na intencję Jubilatów odbędzie się msza św. o godz. 9 w kościele św. Małgorzaty na Śródcie

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **„Młodzież Wszechpolska“** urzędują dzisiaj o godz. 20 w lokalu przy ul. św. Marcina 65 zebranie II. Kółka dyskusyjnego sekcji kandydatów. Obecność członków kółka obowiązkowa.

— * **Stow. Polsko-Francuskie.** Walne zebranie odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 18 w lokalu stowarzyszenia (ul. Seweryna Mielżyńskiego 26/27). Na porządku obrad: sprawozdanie rachunkowe za rok 1930; wybór nowego zarządu; dyskusja na temat zmiany statutu.

— * **Stow. Urzędników Komunalnych.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 18 w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej.

— * **Z Sodalicji Marjańskiej Akademików.** Zebranie ogólne z referatem ks. profesora dr. Zychlińskiego odbędzie się we wtorek, dnia 10 bm. o godz. 20,15 w salce „Marianum“ przy ul. Szewskiej 18.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ XV. Śródk.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 11 bm. o godz. 1930 w Domu Katolickim na Śródcie. Między innymi ważnymi sprawami wygłosi referat p. Pawłowska „O morzu“. Członkinie i gości zaprasza Zarząd.

— * **Sokół Poznań II. Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jaszki przy ul. Kraszewskiego 16.

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Śródk.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 11 bm. o godz. 19,30 w sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad referat p. Pawłowska na temat morza.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wolny Cech Szewski.** Uprasza się wszystkich członków, chcących wziąć

udział w kursie praktycznym, o zgłaszanie się u członków zarządu.

— * **Zapisy na bezpłatny kurs języka czeskiego,** urządzony przez Kółko Czesko-słowackie Tow. Stud. W. S. H., który rozpoczyna się 12 bm., przyjmuje się jeszcze w Bibliotece Wyższej Szkoły Handlowej przy Al. Marcinkowskiego 3 od godz. 9 do 14 i od 16 do 17. oraz przed wykładami, które będą odbywać się w Auli W. S. H. w czwartki od godz. 20,15 do 21,30.

— * **Ślizgawka K. S. „Korony“** jest czynna od godz. 9 do 21. Dojazd tramwajami 4 i 5 do ul. Niegolewskich.

— * **Sanna na boisku Sokola** Codziennie od godziny 14 aż do zmroku urządza się na boisku Sokola przy Drodze Debińskiej ogólnej sanna za koniem. Uczestniczyć może każdy w własnych saneczkach za opłatą dla dziecka 5 gr a dla dorosłych 10 groszy od jednego okrążenia i osoby. Nie wtapimy, że tak młodzież jak i dorośli z tak dobrej okazji skwapliwie korzystać będą.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska“ Punktualne zamieszczenie ich poręczymy możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwadomienia.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **S. p. Ignacy Wałkiewicz.** W ostatnim „Życiu Sokolem“ poświęciliśmy wspomnienie pośmiertne zmarłemu, zasłużonemu prezesowi okręgu kromskiego. Nazwisko ściśle brzmi: Wałkiewicz.

— * **Z Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. Hallera — Jeżyce.** Dnia 3 bm. odbyło się w sali p. Jaszki przy ul. Kraszewskiego 16 plenarne zebranie, które zagał prezes p. A. Podgórski. Po przeczytaniu porządku obrad, uczczono na wniosek prezesa zmarłych w ostatnim czasie członków śp. Sięredzkiego i Urbańskiego oraz marszałka Francji gen. Joffre'a. Następnie wygłosił dłuższy referat o wychowaniu fizycznym referent Kola Medyków, który nagrodzono oklaskami. Uchwalono m. in. brać udział w kursach przeciwwagowych urządzanych przez L. O. P. P. Po załatwieniu jeszcze kilku spraw, prezes solwował zebranie hasłem „Za Wolność“.

— * **W nowej szacie.** „Tygodnik Kościelny“ parafii św. Marcina doznał znowu znacznego udoskonalenia. W tych dniach ukazał się nowy numer tego pisma. Uwydatnia się szczególnie nowy nagłówek, zaprojektowany przez artystę-malarza p. Fl. Klemińskiego. Pożyteczne to pismo zyskuje również o tyle, że będąc w niem ukazywały ilustracje. Tygodniki kościelne są u nas bardzo poczytne, utrzymując łączność parafian z kościołem. Tygodnik parafii św. Marcina doznał tak pożytecznych zmian dzięki inicjatywie ks. prał. dr. Taczaka. (z)

— * **Piękna uroczystość harcerska.** XII. Drużyna Harcerska im. Bartosza Głowackiego w Poznaniu obchodziła ubiegłej niedzieli rzadką i niezwykle piękną uroczystość. Pięć lat minęło od chwili jej założenia. Dzięki życzliwości i poparciu mieszkańców Górczyna kolo harcerskie rozwijało się i dziś stanowi jedną z najlepiej prosperujących w tej dzielnicy organizacji. Staraniem Kola Przyjaciół Harcerzy przy XII. drużynie odbył się w Górczynie pod protektoratem ks. proboszcza Władysława Skórnickiego uroczysty obchód pięciolecia, na którą to imprezę poproszono reprezentantów kilku poważnych organizacji i kolo harcerskie. O godz. 8,15 rano zgromadzili się w schronisku przy ul. Bosej wszyscy delegaci oraz zaproszeni goście. Po uformowaniu pochodu wyruszone do kaplicy Sióstr Miłosierdzia, gdzie odbyła się uroczysta msza św. na intencję kolo. Podczas nabożeństwa odbyła się wspólna komunja św. O godz. 10,45 nastąpiło w sali kina „Polonia“ uroczyste otwarcie posiedzenia. Po powitaniu gości i delegatów radca Berkan wygłosił referat p. t. „Harcerstwo i jego zadania“. Nastąpiło później sprawozdanie z pięcioletniej działalności K. P. H., wreszcie wykonano pięknie śpiewy i deklamacje. Na zakończenie odbyło się wręczenie listu pochwalnego zasłużonemu członkowi. (tr)

— * **Z targu.** Dnia 9 b. m. na placu Sapieżyńskim placonic za nabił: 1 kg. masła wiejskiego 4,00—4,40 zł; masła mleczarskiego 5,20—5,60 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 2,30—2,50 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60 do

Przy słabym trawieniu, małokrwistości, wychudnięciu, blednicy, chorobach gruczołów, wysypkach skórnych i czyrakach, reguluje naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ tak ważną obecnie działalność kiszek. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 7701

1,80 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: kura 3,00 do 5,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczką 2,50 do 5,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 2,60 zł; para gołębi 1,30—1,50 zł; sarnina 3,00—5,00 zł za 1 kilogram; bażant 4,50—5,50 złotych; królik 3,00—4,00 złote; indyk 7,00 do 10,00 złotych; za ryby: 1 kg. karpia 4,40—4,80 zł; szczupaka 3,60—4,00 zł; lina 4,00—4,40 zł; okonia 2,80—3,20 zł; karasia 2,80—4,00 zł; 1 kg białych ryb 1,00—1,50 zł; 1 kg. węgorza 5,20 zł; sandacza (mrożonego) 6,00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł. Za ryby śnięte placono 60—80 gr mniej. Placono za jarzyny: główka kapusty białej i włoskiej 15—30 gr. modrej 40 gr; 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 50 kg. 2,00 do 2,50 zł; 1 kg marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 gr, szpinaku 30—50 gr; za kg: jarmużu 30—40 gr; pietruszki 50 do 60 gr; 1 kalafior 0,40—1,60 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; główka zielonej salaty 20—30 gr. Za owoc 1 kg jabłek 1—3 zł; gruszek 1,20—1,60 zł; borówek 2,80 zł; 1 kg orzechów włoskich 4,00 zł; laskowych 4,20 do 4,60 zł; 1 kg świeżych śliwek 0,80—1,00 zł. Ruch mało ożywiony, ceny bez znacniejszych zmian (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** Do mieszkanka p. Kiste wskiego Władysława przy ul. Kraszewskiego 2 włamali się złodzieje i skradli z zamkniętej szafy biżuterję, wartości 835 zł. — P. Szuł Bałbina, zamieszkała przy ul. Mateckiego 3 doniosła policji, że do jej mieszkanka włamali się złodzieje i skradli bieliznę i gotówkę 50 zł, łącznej wartości 170 zł. Dochodzenia w toku. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Pożar w Okr. Urz. Ziemskim w Grudziądzu.** W nocy na sobotę wybuchł z kancelaryj na drugim piętrze Okr. Urz. Ziemsk. który wskutek przepalenia się podłogi przedostał się na pierwsze piętro. Przywołana dwukrotnie straż pożarna ugasiła ogień. Jak słychać, została zniszczona część akt urzędowych. Dochodzenia ustalą niewątpliwie przyczynę pożaru. (x)

— * **Pożar.** W sobotę wieczorem wybuchł pożar w Miłobędziu pod Tczewem. Ogień powstał w dotychczas niewytłumaczony sposób w stodole właściciela ziemskiego p. Knoofa. Chociaż straż pożarna przybyła na miejsce wypadku w krótkim czasie, uratowano tylko sąsiednie zabudowania. Stodola, w której znajdowała się większa ilość zboża i wszystkie maszyny, spaliła się doszczętnie. Szkody są poważne i wynoszą około 30.000 zł. (dt)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Nowe Skalmierzyce.** (Tragiczny wypadek). W nocy z piątku na sobotę zginął śmiercią tragiczną przetokowy na tu-tejszej stacji kolejowej. Przy podkładaniu sanek hamulcowych podczas przetaczania wagonów uderzył go wagon w głowę, odrzucając w bok. W niespełna pół godziny po wypadku skonał nieszczęśliwy osieracając żonę i troje młodszych dzieci. Przed zgonem zdążył jeszcze przywołać kapłana, który zaopatrzył go na drogę wieczności (tu)

— (Akademja papieska). Urządzono tutaj w salach „Kasyna Kolejowego“ Akademję papieską, która wypadła skromnie, ale pięknie. Po odśpiewaniu hymnu papieskiego i deklamacji, wygłosił miejscowy ks. proboszcz wykład o Piusie XI. skreślając potęgę papieństwa w ogóle, szczególnie zaś błogą działalność panującego nam Ojca św. Po wzniesieniu okrzyku na cześć Piusa XI., zakończono Akademję wspólną pieśnią „My chcemy Boga“. (u)

Czcielnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają naj-
świeższe numery

„Kurjera Poznańskiego“
we wszystkich kioskach
gazetowych

na dworcach i w wiel-
kich hotelach

Przejechany przez wagon

Śmierć wskutek ślizgawicy.

Na stacji przetokowej w Skalmierzycach Nowych (pow. ostrowski) przejechany został zatrudniony przetaczaniem wagonów, przetokowy Stanisław Kukuła.

Przy podkładaniu trzewika hamulcowego pod zbliżający się wagon wskutek ślizgawicy Kukuła runął na szynę, wpadając pod wagon. Kola ucięły mu lewą nogę powyżej uda, ponadto odniosł on ciężkie pokaleczenia tak, że śmierć nastąpiła w ciągu godziny. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 10 lutego 1931.

Słońce: wschód 7,21; — zachód 16,54; — długość dnia 9 godz. 33 min.

Księżyc: wschód 2,14; — zachód 10,01; — po ostatniej kwadrze.

Kal rzk.: Scholastyka; jutro Lucjusz.

Kal słow.: Tomil B; jutro Świętochna.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska — 6 st. Cel. Pochmurno. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 761 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa — 5 st. Cel., najniższa — 5 st. Cel.

Przepowiednia pogody na środek: w ciągu dnia pogodnie, wzrost temperatury, odwilż.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś — 1,48 mtr.

Biblioteka I J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19. w soboty od 12 do 15. Kaucja zł 3,00. Abonament zł 1,80. Wpis 50 groszy.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19. zaopatrzona we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1

Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności nr. 13.

Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75

Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. M. Focha 42.

— * Rogoźno. (Z rady miejskiej). W sali ratuszowej odbyło się zebranie rady miejskiej pod przewodnictwem rady Wysockiego. Większością głosów zatwierdzono sprawę jarmarków kramnych, na konie i bydło. Z powodu kończącej kadencji p. burmistrza Smukalskiego, uchwalono jednogłośnie angażować p. burmistrza Smukalskiego na dalsze 12 lat. Po przyjęciu protokołów rewizji kasy, zebranie zamknięto.

— (Kursy) W dniach 25 i 26 bm Kółko Rolnicze organizuje w Rogoźnie kursy ogrodnicze. Wykłady odbędą się w salce p. Wieczorka.

— (Z życia przemysłowców). Pod przewodnictwem prezesa p. W. Kośmickiego odbyło się zebranie Tow. Przemysłowców. Na zebraniu zapadły uchwały w sprawie kadencji p. burmistrza Smukalskiego oraz w sprawie jarmarków kramnych, na konie i bydło. Na członka komisji rewizyjnej wybrano p. Grzybowski. Roczne walne zebranie uchwalono odbyć w końcu lutego. (ske)

Z życia Towarzystw

Z Tow. Powst. i Wojaków im. Andrzejewskiego. W poniedziałek 26 bm. odbyło się w Kasynie Obywatelskim na Łazarzu roczne walne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków, im. A. Andrzejewskiego. Obrady zajął prezes p. Tylczyński, witając przedstawicieli władz okręgowych i związkowych oraz reprezentanta prasy, gości i licznie zgromadzonych członków. Zmarłych członków uczczono przez powstanie, poczem przystąpiono już do właściwych obrad. Przybyłego w tej chwili na salę prezesa głównego zarządu związku p. mecenas dr. Celichowskiego zebrani powitani gromkim okrzykiem a przewodniczący poprosił go do stołu prezydjalnego. Protokół z zeszłorocznego walnego zebrania oraz z ostatniego miesięcznego posiedzenia odczytał sekretarz p. Balcer. Przewodniczący wprowadził do Towarzystwa dwóch nowych członków, a jednego zapisał na kandydata. Ciekawy referat o projekcie ustawy, o weteranach powstań narodowych musiał wypaść z porządku obrad, albowiem nie zjawił się prelegent.

Z kolei przystąpiono do sprawozdań ustępujących członków zarządu. Pierwszy zabrał głos prezes drh. Tylczyński. Mówca w krótkim swym przemówieniu scharakteryzował działalność Towarzystwa w r. 1930 i wreszcie potrąciwszy o dzisiejsze ciężkie stosunki społeczne, zakończył sprawozdanie życzeniem pomyślnej i owocnej pracy. Następnie kolejno składali sprawozdania sekretarz, Balcer, skarbnik, bibliotekarz Sobkowski, komendant Franciszek Kiełpiński i drh. Czekala w imieniu komisji rewizyjnej. Z wszystkich sprawozdań wynikało, iż Towarzystwo z roku na rok rozwija się coraz pomyślniej. Ustępującym członkom zarządu udzielono pokwitowania. W wolnych głosach poruszono szereg spraw ściśle organizacyjnych. Po stwierdzeniu ilości obecnych przystąpiono do wyboru nowych władz. Nowy zarząd ukonstytuował się prawie w niezmiennym składzie. Następnie dokonano wyboru komisji rewizyjnej, sekcji sztandarowej i delegatów do okręgu.

Na zakończenie odśpiewano jedną zwrotkę „Roty“.

Z Koła Podoficerów Rezerwy w Środzku. W ub. niedzielę odbyło się w sali p. Rodziejewskiego roczne walne zebranie tułejczego Koła Zw. Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodnich. R. P.

Obrady zajął prezes koła p. Rynarzewski, witając członków oraz delegację miejscowej placówki Związku Hallerczyków. Na przewodniczącego wybrano prezesa Zw. p. Kasprowicza z Poznania, który do pióra powołał p. Brauna. Obszerne sprawozdanie z działalności zarządu koła zdał sekretarz p. Matuszak. Wynikało z niego, że koło pomyślnie się rozwija i intensywnie współpracuje z bratnimi organizacjami na polu przysposobienia wojskowego.

Po dyskusji udzielono ustępującemu zarządowi jednogłośnie pokwitowania.

Następnie obszerny referat wygłosił prezes Związku p. Kasprowicza, poruszając najważniejsze zadania Związku w dobie obecnej i rozwinął plan działalności na przyszłość. Podkreślił działalność organizacji wojskowych w Niemczech i wezwał do przeciwstawienia się niecej robocie naszych wrogów przez zasilenie własnych szeregów.

Przystąpiono następnie do wyboru nowych władz koła i przez akklamacyjną wybrano z małymi zmianami dotychczasowy zarząd z prezesem Rynarzewskim na czele.

Po wyborze komisji rewizyjnej, sądu honorowego oraz delegatów na roczny walny Zjazd Związku przemawiali przedstawiciele bratnich organizacji, wzywając podoficerów rezerwy do dalszej zgodnej pracy na niwie przysposobienia wojskowego i życia towarzyskiego.

Postanowiono m. i. utworzenie w Środzku Zarządu powiatowego Legionu Wiekopolskiego. Po załatwieniu szeregu spraw solwował przewodniczący zebranie hasłem „Jedność“.

Stow. Młodzieży Polskiej, Poznań — Boże Ciało. Roczne walne zebranie odbyło się w pięknym ognisku stowarzyszenia, w obecności patrona X. Koszewskiego, członka patronatu p. Jankowiaka, delegata Zw. p. Dmochowskiego, członków honorowych p. Ferency i Marcinkowskiego, oraz licznie zebranych członków.

Zebranie zajął X. Koszewski, który powołał na sekretarza drh. Kaldyka, a ławników zaś pp. Jankowiaka i Ferency.

Nastąpiły sprawozdania sekretarza drh. Gościńskiego, który dał zebranym poglądy na prace w roku sprawozdawczym.

Po odczytaniu sprawozdań reszty członków zarządu — na wniosek komisji rewizyjnej — udzielono zarządowi absolutorium.

Przystąpiono do wyboru nowych władz, które ukonstytuowały się jednogłośnie jak następuje: prezes — Geissler Antoni, zast. — Sura Tad., sekretarz — Karpiński Zdzisław, zast. — Karpiński Henryk, skarbnik — Kienitz Marjan, naczelnik — Wierzbicki St., zast. — Cichoński Kaz., gospodarz — Kukula Jan.

Wkońcu patron tow. X. Koszewski życzył nowemu zarządowi dalszej owocnej pracy, poczem solwował zebranie. (z)

Arcyciekawa premiera

Nielada uroczystość przygotowuje Teatr Polski w najbliższy piątek, dnia 13 b. m.

Będzie to prapremiera najnowszej, niegranej dotąd na żadnej scenie, komedii świetnego, pełnego dowcipu i mistrzowskiego zacięcia satyrycznego pisarza Adolfa Nowaczyńskiego „O żonach złych i dobrych“.

W sztuce tej przewija się cała galeria wybitnie podchwyconych typów żon i „żoneczek“. Całą akcją obfitującą w momenty tak komiczne jak i pełne sentymentu, urozmaica humor, zaprawiony odrobiną satyry. Prapremiera poznańska będzie „gwóździem“ obecnego sezonu.

SPORT

Lekka atletyka

K. S. „Warta“ komunikuje, że treningi sekcji lekkoatletycznej odbywają się tylko we wtorki i czwartki od godz. 17 do 21 w hali Osrodka pod kierownictwem trenera p. Klumberga.

Narciarstwo

Mistrzostwa Niemiec w Lauschy przyniosły zwycięstwo i tytuł Gustawowi Müllerowi z notą 677,9; 2. Lauer (HDW) 614,6; 3. Woerndl (Baw. zw.) 607; 4. Kratzer (Baw. Zw.) 602; 5. Recknagel (Turyński Zw.) 597,95. Ten ostatni uzyskał pierwsze miejsce w skokach z notą 342,7 (51, 56, 57).

Piłka nożna

Przed walnym zgromadzeniem PZPN. Rok 1930 był bardzo poważnym krokiem naprzód w zakresie organizacji. Odnosi się to w szczególności do kresów wschodnich jak województwo wileńskie, nowogródzkie, białostockie, poleskie i wołyńskie, które były otaczane stałą i troskliwą opieką ze strony poszczególnych władz PZPN i PKS, otrzymując subwencje oraz instruktorów. Wyniki tej pionierskiej pracy są już dziś widoczne. Więc zwiększyła się ilość graczy i klubów oraz podniósł się poziom gry, jednak dopiero najbliższe lata wykażą w pełni owoce tych starań. Po raz pierwszy od czasu istnienia PZPN zorganizowano krótsze i dłuższe kursy trenerskie dla instruktorów - amatorów, które dały nadspondziany wynik. Poziom wykładów i ćwiczeń był bardzo wysoki, a tacy wykładowcy jak pp. Kałuża, inż. J. Grabowski, kpt. dr. Mielech, kpt. Baran i inni gwarantowali, iż uczniowie otrzymali gruntowną zaprawę piłkarską, tem bardziej, że frekwencja jako starsi gracze byli doskonałym materiałem. Techniczna i administracyjna strona tych kursów znajdowała się w rękach warszawskiego OZPN, który doskonale wywiązał się ze swego zadania. O ile PZPN otrzyma w roku bież. część preliminowanych subsydjów na kursy instruktorskie, to można będzie je jeszcze rozszerzyć i dać w ten sposób nowe kadry trenerów dla klubów A i B - klasowych, gdzie oni są obecnie najpotrzebniejsi. Z. W.

Pięściarstwo

W cyklu o drużynowe mistrzostwo Polski pokonał, jak już donosiliśmy „BKS“ warszawską „Polonię“. Zwycięstwo Ślązaków było nie tylko wypracowane na ringu, co — jakoby przy pomocy „szczęścia“. Ze swej strony, znając dobrze kulisy naszego boksu, nie możemy słowa szczęście pozostawić bez cudzysłowów, bowiem przyszło ono niezupełnie samorzutnie. Cóż — trzeba sobie jakoś radzić, aby przeciw „B. K. S.“ zdobył mistrzostwo drużynowe Polski, a że nań nie zasłużył swymi obecnymi walkami, to... detal. Był tytuł był! Co do samego meczu, czyniąc sprawiedliwości zadość, trzeba zaznaczyć, iż pokrzywdzono Moczke, któremu należał się remisowy wynik z Kaźmierskim, ale jeszcze bardziej niesłuszne orzeczenie było w stosunku do Kempy; zwyciężył on zupełnie wyraźnie! O Wolskim II już pisaliśmy. — Niedzielny wynik przesądza zatem niemal, iż mistrzostwo drużynowe zdobędzie BKS., który w swym obecnym składzie i w normalnych warunkach powinien ulec „Warcie“ 0:16; nikt trzeźwo patrząc na sprawę nie znajduje żadnej możliwości wygrania choć jednej walki przez BKS. — Wygląda to wszystko groteskowo, jak również groteskowy był list p. Sadowskiego, który otrzymaliśmy w związku z tem co pisaliśmy o sędziowaniu p. S. na meczu „IKP“ — „Warta“ w Łodzi. P. S. co do Anioły przyznaje, że nie wszystko było w porządku, natomiast co do Tomaszewskiego twierdzi, że

decyzja była jednomyślna i to wysuwa, jako argument na swoją korzyść. Powinno być tylko można p. S. jego znajomości pięściarstwa, jeżeli uznał że wszystko jest w porządku, skoro jeden z zawodników widocznie nadużywa siły fizycznej, bezceremonialnie przytrzymując rywala, by go bić drugą ręką. To się powtarza kilkakrotnie, a sędzia uważa, iż walczone prawidłowo!... W takich anormalnych okolicznościach wygrał Konarzewski, któremu należała się bezapelacyjnie dyskwalifikacja. — Co do walorów sędziowskich p. S. oceniliśmy je już niejednokrotnie, i podtrzymujemy to, cośmy dopisali. Wogóle wyrażamy zdumienie, że jeszcze pokazuje się na ringu po niezwykłych „popisach“ w okresie mistrzostw Polski z 1930 r.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Środa, dnia 11 lutego 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna R. P.; godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 14.00 komunikaty; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemiaków; godz. 17.15 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia“; godz. 17.45 koncert popołudniowy w Warszawie; godz. 18.45 dodatek do gazety porannej R. P.; godz. 20.30 koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra 57 p. p. pod batutą por. Antoniego Szałkowskiego, Gabriela Krygier - Bieracka (sopran), Jadwiga Komorowska (akompanjament); godz. 21.30 audycja wokalna (arje operowe) w wyk. p. Romana Kiedrowskiego (tenor), przy fortepianie p. Jadwiga Komorowska; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT, sport, i policyjne; godz. 22.15 kwadrans tańca (p. Ogończyk-Mękowski); godz. 22.30 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada“ — zegar z wieży ratuszowej.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— T. S. Nie jeszcze. (K)
— P. H. Szafranski, Fundacja Zakładu 7 Wdów i 5 Panien, W. Garbary 7 (dla urodzonych w Poznaniu, wpłata 100 zł, wnioski z metryką urodzenia i świadectwem moralności przyjmuje Magistrat). — Zakład św. Kazimierza, ul. Skarbowa 6 (prywatny, dla starszych pań i studentek, za opłatą miesięczną stosownie do wymagań). — Schronisko dla Kobiet w podeszłym wieku przy Zakładzie św. Józefa, ul. św. Józefa 7/8, telefon 3247; informacje tamże (K)
— B. Owszem, jest potrzebne wypowiedzenie. Radzimy wytoczyć skargę za pośrednictwem adwokata. (K)
— Czytelniczka w Poznaniu. Polecamy gniazdo żeńskie Sokola. (K)
— P. Mroczkiewicz. Ks. dr. Wolszlegier, prezes; Stefan Cegielski, zast. prez.; dr. M. Różański, sekretarz; członkowie: dr. M. Hanke, dr. P. Hyla, K. Rose, J. Wilkowskiego, ks. Mojżkiewicz, ks. Barczewski, dr. Stef. Łaszewski, Stan. Sikorski, J. Brzeski, Wł. Grabski, dr. T. Jackowski, dr. B. Krysiwicz. (K)
— P. Edw. Tomysiak. Szkoły specjalnej niema. Czas, warunki i koszt są zależne od rozmaitych okoliczności i umowy z tym, kto ma nauki udzielić. (K)
— W. P. Leszno. Tego nr. dolarówki nie znajdujemy w naszym spisie; radzimy dla pewności zapytać się w Urzędzie Pożyczek Państwowych w Warszawie, ul. Senatorska 29. — W sprawie należności od banków niemieckich radzimy zacheć na przepisy wykonawcze do polsko-niemieckiej umowy waloryzacyjnej 5. 7. 28, w ubiegłym tygodniu ratyfikowanej. (K)
— Rezerwista. Zasadniczo miesiąc wzięcia, lub 5000 zł grzywny. Praktycznie wymierza się dwa lub trzy dni lub 50 zł grzywny. (aK)
— Ant. N. w B. Sąd grodzki w Poznaniu. Potrzebna jest zgoda wszystkich potomków. (aK)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Pierwsza Polska Orkiestra Bałala-jek. Zebranie odbędzie się 11 bm. w Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12 o godz. 19.
— Męski Chór Nauczycielski. Próba chóru odbędzie się w środę, dnia 11 bm. o godz. 20 w II. szkole wydziałowej przy ul. Działalskich.
— Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego zarządza w środę, dnia 11 bm. o godz. 20 zebranie plenarne w lokalu druha Dusika, Marsz Focha 62.

— Koło Seniorów S. M. P. Boże Ciało. Zebranie odbędzie się w środę, dnia 11 bm. o godz. 20 w Ognisku stowarzyszenia przy kościele Bożego Ciała.

— Stow. Młodz. Polsko-kał. pod wezw. św. Stanisława Kostki Poznań-Wilda odbędzie swe plenarne zebranie w czwartek, dnia 12 bm. o godz. 19.30.

— Tow. Cechowej Czeladzi Kolodziej-skiej. Plenarne zebranie odbędzie się w dniu 12 bm. o godz. 19 w salce Domu Rzemieślniczego. Na porządku obrad sprawa nowej ustawy.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Szymanowski 5 zł. Marja Jabłeczka z prośbą o zdrowie 5 zł. N. N. z prośbą o posadę 20 zł. S. Karbowski, Poznań, zamiast kwiatów na trumnę śp. Wiktorji Prauzińskiej 10 zł. K. H. Wróblewsky, Swarzędz, zamiast kwiatów na trumnę śp. Wiktorji Prauzińskiej 10 zł. Marja Wróblewska, Poznań, zamiast kwiatów na trumnę śp. Wiktorji Prauzińskiej 5 zł. 84-letnia matka staruszka z gorącą prośbą o dobry wynik i zakończenie sprawy syna oraz błogosławieństwo dla wszystkich jego nieprzyjaciół groź wdowi 3 zł. St. H. D. 2 zł. Teresa Gudzańska 5 zł. Dr. Rogalski 190 zł. L. J. z podziękowaniem za wysłuchanie 10 zł. H. J. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze 5 zł. Br. Wol. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 5 zł. Pracownicy firmy Gmurowski zamiast wieńca na trumnę śp. Michała Wojciechowskiego 30 zł. Cz. Joachimowie z prośbą o mieszkanie 1,50 zł. W. Karaśkiewicz 10 zł. Aurelja Chylicka, Toruń, z podziękowaniem za otrzymane łaski 5 zł. Ks. prof. Thienert zebrane na weselu Kazimierza i Zofji z Dypoldów Schmitterów 56,30 zł. razem z poprzednio pokwitowanymi 574,30 zł.

Na ubogich m. Poznania: W. Gładyszowie zamiast wieńca na trumnę śp. H. Hedingerowej 20 zł. razem z poprzednio pokwitowanymi 1.038,50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:
Dnia 9 lutego 1931 r.
Marja Mańczakowa z d. Pawłowska 67 l. Wawrzyn Pflaum, motorowy tram. 77 l. Stanisław Słoma, rolnik 44 l. Bogdan Gromadziński 7 mies. Wiktorja Adamska z d. Jabłońska 76 l. Henryk Skweres 1 r. Władysława Maciejewska z d. Bajonówna 39 l. Anna Miśkiewiczówna, stenotypistka 22 l. Stanisław Kuźnierski, handlowiec 27 l. Marja Stachowiakowa z d. Pawłowicz 68 l. Włodzimierz Maciejewski 3 mies. Tomasz Nowakowski, robotnik 69 l. Antoni Cygański, ślusarz 47 l.

Teatr Wielki

Środa, 11. 2. „Piękna Helena“.
Czwartek, 12. 2. Występ gościnny Teatru Japońskiego z Tokio
Piątek, 13. 2. Występ gościnny Teatru Japońskiego z Tokio.
Sobota, 14. 2. „Piękna Helena“.
Niedziela, 15. 2. popoł. „Miljony Arlekina“ i „Rapsodia Liszta“.
W niedzielę, 15. 2. wieczorem „Casanova“.
Poniedziałek, 16. 2. „Piękna Helena“.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Pani Ministrowa“.
Środa, 11. 2. „Pani Ministrowa“.
Czwartek, 12. 2. „Pani Ministrowa“.
Piątek, 13. 2. „C żonach złych i dobrych“ — (prapremiera).
Sobota, 14. 2. „C żonach złych i dobrych“.
Niedziela, 15. 2. popoł. „Interes z Ameryką“ — ceny znizone.
Niedziela, 15. 2. wiecz. „O żonach złych i dobrych“.
Poniedziałek, 16. 2. „Pani Ministrowa“.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Ludzie w hotelu“.
Środa, 11. 2. „Ludzie w hotelu“.
Czwartek, 12. 2. „Ludzie w hotelu“.

Teatr Rewia

DZIŚ — „Precz z nagością“.

Stronictwo Narodowe

Koło Jeżyc

Miesięczne zebranie Koła Stronictwa Narodowego na Jeżycach odbędzie się dziś we wtorek, 10 bm. o godz. 8-ej wieczorem w sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18.

Na porządku obrad referat polityczny, który wygłosił p. red. Herniczek. O liczne przybycie członków, sympatyków i wprowadzonych gości prosi Zarząd.

Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet

odbędzie się w czwartek, dnia 12 b. m. w salce św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22.

Referat wygłosi p. mag. Zdzitowiecki:

„Polska na ostatnim posiedzeniu Ligi Narodów w Genewie“

Zarząd

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

SZTUKA W POZNANU

BOGATY MIESIĄC

Dla naszych amatorów teatru jest ten miesiąc wyjątkowo interesujący. Wprawdzie „Pani Ministrowa” zjawiała się w Poznaniu na tydzień przed pierwszym lutego, lecz wesołe rządy swoje sprawuje do tej pory i dopiero za kilka dni podzieli się niemi z kim innym. W piątek mianowicie Teatr Polski dodaje nową „prapremjerę” polską do wielu, jakie już w kronikach swoich zapisał. Będzie to „komedia stołeczna” Nowaczyńskiego: „Ożonach złych i dobrych”. Oczekujemy jej, ma się rozumieć z niemałym zaciekawieniem, zwłaszcza, że według wieści zakulisowych wziął Nowaczyński za temat arystokratyczne i plutokratyczne małżeństwa aktorek, wcale liczne w Polsce ostatnimi laty, a w nowszej dobie teatru zapoczątkowane ni mniej ni więcej tylko małżeństwem Heleny Modrzewskiej — hrabiny Karolowej Chłapowskiej. Nowaczyński zajmuje się oczywiście najnowszą dobą, a wiadomo, jak umie być zajmującym.

Bardziej egzotyczna sensacja czeka naszych widzów w czwartek i piątek w Teatrze Wielkim, do którego zjeżdża słynny teatr japoński z Tokio, pozostający pod dyktando aktora i reżysera Takudziro Tsu-Tsui. Trupa japońska przywozi ze sobą własne dekoracje i wspaniałe kostiumy, które od kilku miesięcy budzą podziw po wszystkich większych miastach Europy. Ostatnio bawili Japończycy w Rzymie, Sztokholmie, Berlinie, Paryżu, Oslo itd. Teatr japoński ma za sobą dawną i świetną kulturę, pochodzi — w tej formie, jaką zobaczymy — z wieku XVIII, grywa sztuki rycerskie osnute na czasach feudalnych oraz przedstawia komedje i tańce. Jako aktorzy, są Japończycy mistrzami najwyższej klasy i nie trzeba znać treści sztuki, jakie grają, aby odnieść głębokie wrażenia z ich ekspresji artystycznej. Pozują się jak figury z japońskich drzeworytów, mimiką, gestem i intonacją głosu wyrażają uczucia tak jasno, że widz europejski ma nietylko egzotyczne, pełne barw widowisko, ale dochodzi do głębokich przeżyć. Dla rozszerzenia artystycznego horyzontu widzów są takie gościny ważne i pożyteczne.

W tym miesiącu wreszcie, pod koniec, wystawi Ludomir Różycki w Teatrze Wielkim po raz pierwszy nowe swoje dzieło „Młyn djabełski”. Zatyłował je „filmem scenicznym”. Treść, o ile doszła z za kulis do sfer interesujących się teatrem, jest istotnie filmowa, rzecz dzieje się po części w kinowym atelier, przenosi się potem do Hollywood i w szeregu obrazów wielkomięjskiego zamętu dostarcza kompozytorowi tematu do kipiących życiem scen muzycznych.

Jak na jeden miesiąc, jest to ruch teatralny o dużym zasięgu i o rytmie wielce ożywionym.

PORANEK MUZYCZNY.

Ku czci Mieczysława Karłowicza odbył się w niedzielę w sali Kina Stylowego poranek urządzony przez Poznańskie Tow. Przyjaciół Muzyki w 22-ga rocznicę śmierci znakomitego kompozytora (8 lutego 1909). Wobec nielicznych słuchaczy prelekcję o twórczości Karłowicza wygłosił prof. dr. Kamiński. Cztery mniej znane pieśni („Przed nocą”, „Na spokojnym morzu”, „Pod jaworem” i „Mów do mnie jeszcze”) przy akompaniamencie prof. Łukasiewicza odśpiewała p. Kwiczalowa poczem piękny koncert skrzypcowy A-dur wykonała p. Marja Szrajberówna. Artysta opery poznańskiej p. Roy odśpiewał pieśni „Zasmuceniej”, „Skąd pierwsze gwiazdy” i „Pamiętam jasne, ciche złote dni”. Afisze zapowiadały jeszcze „Serenadę” (op. 2) na orkiestrę smyczkową. Wykonać miała „Serenadę” orkiestra smyczkowa Teatru Wielkiego pod batutą p. dyr. Wojciechowskiego, lecz utworu tego nie odegrało. Poranek został zagajony przez prezesa Towarzystwa p. mec. Kwiczalę, który zapowiedział, że podobne poranki będą odbywały się co miesiąc. Najbliższy ma być poświęcony Mozartowi. (mj)

Pisma nadesłane

„Przegląd Powszechny”. Nr. 566. Treść: F. Koneczny: „Etyka a cywilizacja”. — J. Pastuszka: „Sentymentalizm religijny”. — Z. Falkowski: „Rodzimość i cechy artysty powieści Sienkiewiczowskiej”. — P. Siwek: „Konnersreuth w świetle nauki i religii”. — A. Treliak: „Hilary Belloc”. — Z. Olszawska-Skowrońska: „U źródeł rusyfikacji Kościoła na Litwie po r. 1863”. — P.: „Handel narkotykami a Liga Narodów”. — Przegląd piśmiennictwa.

ZBLIŻAMY SIĘ DO KULTURY ŚREDNIOWIECZA

Wiemy coraz więcej — Literatura i nauka — Od Władysława Hermana do „Lechnickiego Pola” — Czy tylko poloniści? — Nieprzystępne zabytki — Trzeba poznać teksty — Cenny zbiór — Ludzie czy owady.

O ile wiedza nasza o kulturze polskiego średniowiecza była aż mniej więcej do schyłku zeszłego wieku stosunkowo uboga, o tyle w ostatnich dziesiątkach lat szybko się zaczęła bogacić. Pierwsze miejsce zdobyli tu sobie odrazu i dotąd je dzierżą historycy, obok nich stoją badacze organizacji państwowej i kościelnej i kultury intelektualnej. W nierównie wolniejszym tempie rozwija się wiedza o naszej średniowiecznej kulturze obyczajowej, artystycznej i literackiej. Naogół jednak stwierdzamy bujny rozrost naszej mediewistyki. W ślad zatem za przeszłością zamierzają zbliżyć się do nas, coraz prawdziwszą się staje i zrozumieliśmy. Trud uczonych wywiódł na jasną i legendarnych mroków olbrzymią postać Chrobrego, Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Jagielly, Witolda — maluczko a śmiały, Krzywousty, Przemysław i Czarny Zawisza staną przed nami jak żywi.

Na tych granicach może sztuka tem śmielej oprzeć tęcze swoich wizyj artystycznych i snuć poezję przeszłości coraz bogatszą, na tej podstawie pogłębiać się może i wzmacniać jednostkowa i zbiorowa samowiedza. Jakże stosunkowo ubogie były te materiały, na których Kraszewski oparł swoją „Starą Baśń” a Deotyma swe „Branki w jasyrze”. Jeszcze gorzej było z Krasieńskim, kiedy pisał „Władysława Hermana. Naodwrot ileż prawdopodobieństwa historycznego jest w „Krzyżakach”, w „Nad jeziorem” Powalskiego, w „Legnickim polu” Szczuckiej. Jakże usilnie dbał Wypiański o podbudowę historyczną swoich mitów! Więc może już bliskim jest ten czas, kiedy poetyckim czałem polskiego średniowiecza poić się będziemy tak jak się upajamy poezją zachodniej kultury gotyckiej, czytając „Żywe kamienie” Berenta oparte na rozległych studjach Piękno tych utworów podnosi i sugestje ich wzmacnia język umiejętnie archaizowany czy stylizowany. Ile stąd piękna płynnie, dowodem „Ogniem i mieczem” lub „Legnickie pole”. Najbardziej do historycznego zbliża się język w „sielance wielkopolskiej z XIII w.” tj. „Nad jeziorem” Powalskiego. Są tu oczywiste dowody niebylejakiej znajomości najdawniejszych zabytków polszczyzny.

Ta właśnie pasja językowa to żarliwe studjum mowy, cechujące niemal wszystkich naszych najteższych literatów od Biernata z Lublina do Zeromskiego i w współczesnych entuzjastów gwar i staropolszczyzny — stanowi w pewnej mierze o bogactwie naszej literatury, o elastyczności naszego języka a może nawet po części o naszej kulturze umysłowej wogóle.

Stąd też podniesienie naszej kultury językowej, orientację naszej elity nietylko w zakresie dzisiejszej polszczyzny literackiej i gwarowej ale i jej dziejowej ewolucji — należy umiejętnie organizować i przeprowadzać przedewszystkiem w szkołach średnich, wciąż poważnie niedomagających pod tym właśnie względem. Zaczęto zupełnie słusznie od uniwersytetów, od należytego przygotowania polonistów. Nie przygotowała ich do tego szkoła średnia i dlatego teraz aż się uginają pod ciężarem studjów lingwistycznych. Niestety, nasze lingwistyczne Arystotelesy nie chcą o tem pamiętać, że nie od polonistycznej tylko młodz należałoby żądać głębszych studjów językowych, ale od filologów wszelkich odmian. Tymczasem wyjątkowo tylko któryś z filologów niepolonistów studjuje dziś swoją specjalność na szerszej podstawie lingwistyki porównawczej. W rezultacie więc przygotowanie językowe wyniesione ze szkoły średniej jest mizerne. Całego w tej sprawie ciężaru nie można zwać na nauczycieli języka polskiego. Nieracjonalne przeciążenie lingwistyką dzisiejszych studjów polonistycznych na uniwersytetach zmniejszy się dopiero wtedy, gdy nie tylko nauka języka polskiego w szkole średniej ale i nauka innych języków ułatwi uczniowi ogólną orientację w zjawiskach lingwistycznych. Zanim się to jednak stanie, trzeba wszelkimi sposobami pomnażać u nas kulturę językową. Czyni to skutecznie „Język polski” i Tow. Miłośników Języka Polskiego.

ŻYCIE KULTURALNE

O OCHRONIE PRZYRODY.

W cyklu prelekcji, zorganizowanych przez Poznańsko-Pomorski Oddział Ligi Ochrony Przyrody, wygłosił o Parku Narodowym w Tatrach odczyt znawca świata roślinnego Tatr, profesor naszego uniwersytetu, dr. Konstanty Stecki. Prelegent zapoznał licznie zebranych słuchaczy z motywami, nakazującymi ochraniać przyrodę, z powstaniem pierwszych parków natury w Ameryce i w Europie. Dziś piękna idea szerzy się coraz więcej, jedno państwo po drugim zakłada czy to rezerwy przyrodnicze, czy nawet większe obszarami Parki Narodowe. Pół roku temu i w Polsce powstał pierwszy taki park w Pieninach. Prelegent zademonstrował mnóstwo pięknych przeżyci z krajobrazu Tatr i z ich szaty roślinnej. Większa część pochodzi ze zdjęć przedwcześnie zmarłego artysty-fotografa wielkiego miłośnika Tatr, Jana Malachowskiego, który wykonał je do wspaniałego wydawnictwa o florze Tatr Polskich, pióra prof. dra K. Steckiego. (J. Mł.)

NAUKA

Subwencje na badania lekarskie. Polska Akademia Umiejętności rozda w kwietniu b. r. z funduszu 6. p. Pawła Tyszkowskiego subwencje na rok 1931 na badania przyrodnicze i lekarskie, przedewszystkiem mające łączność z poznaniem istoty choroby raka i chorób wenerycznych lub ich leczeniem. Ubiegający się o te subwencje mają wnieść podania do P. A. U. do 15 marca 1931 r., z wymienieniem, jakie badania zamierzają prowadzić, i jaka kwota na nie byłaby im potrzebna, oraz wykażać, iż zajmowali się już poprzednio badaniami naukowymi.

SZKOLNICTWO

Z Koła Nauczycieli Geografji. Zebranie Koła N. G. odbędzie się w sobotę, dnia 14. 2. 1931 r. w sali Instytutu Geograficznego, Wjazdowa 3, o godz. 18-tej. Na porządku dziennym referat p. Dr. J. Czekalskiego: Kilka doświadczeń z dziedziny nauczania geografji.

MUZYKA

Dawna muzyka w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Stowarzyszenie Miłośników Dawnej Muzyki urządziło w sali konserwatorium 74 audycję muzyczną. Udział brała orkiestra kameralna i chór Stowarzyszenia pod dyktando p. Teodora Zalewskiego. Bronisław Rutkowski (organy); Margareta Trombini-Kazurowa (klawesyn). Orkiestra wykonała Suitę C-dur Jana Sebastjana Bacha na zespół smyczkowy, dwa oboje, fagot i klawesyn. Suita ta składa się z 13 krótkich części, przeważnie dawnych tańców francuskich (Courante, Gavotte, Bourrée i t. p.) Następnie z towarzyszeniem orkiestry smyczkowej i klawesynu pp. Tadeusz Ochlewski, Stanisław Tawroszewicz i Tadeusz Zygadło odegrali Antonia Vivaldiego koncert F-dur na troje skrzypiec. Drugą część programu całkowicie wypełniła wspaniała kantata J. Seb. Bacha: „Also hat Gott die Welt geliebt” na solo sopranowe (Ewa Bandrowska-Turska), basowe (Aleksander Michalowski), orkiestrę, organy i klawesyn. Tłumaczenia tekstu dokonała p. Marja Modrakowska. Następna jubileuszowa (75) audycja odbędzie się w końcu lutego a zawierać będzie kantatę Pękiela „Audite mortales”, koncert Dall'Abaco i sonatę „Da ciessa” Corelliego, utwory chóralne z XVI wieku, arje wokalne Monteverdiego, oraz kompozycje klawesynowe Lullyego oraz Dandrieu. (wm)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Piękne sklepy. Z Krakowa piszą nam: Po konkursie wystaw sklepowych, jaki urządził się rok rocznie w naszym mieście, zostanie za rok wbiegły coś trwałego, mianowicie reprodukcje nagrodzonych wystaw umieszczone w „Rzeczach pięknych”. Prześliczny ten miesięcznik poświęcił wystawom sklepowym i kunstzowi ich urządzania obszerne wywody, nawiązując do wspomnianego konkursu, urzadzonego jak corocznie przez Tow. Upiększenia m. Krakowa. Pożyteczna ta instytucja od wielu lat konkursy takie przeprowadza, a trzeba dodać, że gdy przed ćwierć wiekiem ogłoszono w Dreźnie pierwsze współzawodnictwo tego rodzaju, to kupiectwo krakowskie natychmiast myśl tę było podjęło. Zreprodukowane wystawy sklepowe, którym dostala się nagroda, wskazują istotnie na wysoki poziom artystyczny i celowości. (kz)

TEATR

Dramaturdzy jugosłowiańscy napisali ostatnio szereg dzieł sceniczných, które częściowo już się ukazały na scenie belgijskiej w bieżącym sezonie. Są to: Momczilo Miloszeviča dramata historyczny „Jovan Vladislav”, Duszana Nikolaiewicza „Po trupach”, Teodora Manilowicza dramata „Sny Katinki”, Nikoli T. Gjuricia „I weszli do królestwa niebieskiego” (tetralogia, osnuta na tle bitwy na Kosovom Polu, pierwsza część ma tytuł: „Milosze Oblic”, dalsze, jeszcze nie napisane, będą: „Majka Juguivčová”, „Strahinja Ban” i „Dziewczę z Kosova”) Michał Vučković napisał współczesną sztukę: „Co nowego po wojnie?”.

Warcam do sedna sprawy. Poznanie kultury polskiego średniowiecza na podstawie zabytków językowych jest utrudnione z powodu ich nieprzystępności. Niektóre teksty literackie znamy ze starannych przedruków, inne kryją się po specjalnych wydawnictwach naukowych, wiele z nich wydano niekrytycznie, z mnóstwem błędów, a i takich jest sporo, co dotąd w rękopisach czekają na zmilowanie losu, zanim się w proch nie rozleją. Trzeba więc ułatwić choćby w części dostęp do tych skarbow, u-przystępnąć ważniejsze zabytki w możliwie wiernych przedrukach. Temu celowi służy kilka tomików „Biblioteki Narodowej” poświęconych średniowiecznej kulturze przez paru wybitnych specjalistów. Wiedza o polskim średniowieczu dociera tą drogą do szerszych kół. Ale są to publikacje o charakterze popularno-naukowym, nie wystarczające do gruntownego, głębszego studjum. To bowiem musi się oprzeć na oryginalnych tekstach. Więc prozaiczny przekład poematu Galla-Anonima jest tylko surogatem jego dzieła, podobnie mają się rzeczy z Długosową opowieścią o bitwie pod Grunwaldem. Rzetelne studjum domaga się jak najwierniejszej reprodukcji oryginałów.

Dotkliwym był brak tego rodzaju antologii najdawniejszych tekstów polskich. Wypelnił go z ogromnym nakładem pracy zasłużony mediewista prof. Wierczyński przez swój „Wybór tekstów staropolskich” wydany z końcem r. 1930. Kiedyś może otrzymają nasze pracownice polonistyczne tego rodzaju antologię w postaci idealnej, t. zn. w formie zbioru fotograficznych podobizn oryginalnych tekstów. Zanim do tego dojdzie, antologia Wierczyńskiego odda nieocenione usługi; pozwoli przyrzec się najdawniejszym tekstom w ich pierwotnej pisowni i na tej podstawie ustalić ich odpowiedniki fonetyczne. Wydawca oparł się zasadniczo na rękopisach lub pierwodrukach, na fotografiach zabytków a tylko w ostateczności na wydaniach krytycznych. Włożył więc w przygotowanie swej publikacji trud nieprzełknięty. Zależało mu szczególnie na liczbie i rozmaitości tekstów, zabiegał o to, aby jego wybór o ile możności najszerzą skalę życia uzmyslił. Więc do zabytków treści religijnej dodał ustawy, rotę przysięg, akta sądowe, powieści i listy miłosne. Ta rozległość skali jest jedną z pierwszorzędnych zalet „Wyboru” jako podstawy do studjum historii kultury. Niektóre zabytki tu właśnie po raz pierwszy ukazały się w druku w obszerniejszych wyjątkach. Bardzo pożytecznym jest zestawienie kilku tekstów w pokrewnych redakcjach. Przed każdym wyjątkiem zwięzłe informacje o zabytku, wskazówki bibliograficzne, w przypisach różne interpretacje wyrazów i właściwości graficzne, przy końcu wcale obfity słownik. Poza tem książkę drukowano u Anczyca — a to wystarcza, aby stwierdzić niezwykłą troskliwość o stronę typograficzną.

Te wielkie wartości publikacji Wierczyńskiego należy podnieść wysoko. Oczywiście, że przy takim nakładzie pracy, przy takim najeżonym niebezpieczeństwami kopowaniu kolacjonowaniu i korygowaniu tekstów w ich pierwotnej pisowni może akrybja odnaleźć tu i ówdzie jakieś pominięte „kropki nad i”. Chemik mógłby jednak zauważyć, że w rękopisie średniowiecznym niektóre z tych znaków to raczej ślady pobytu złośliwych insektów, much i książkowych molów. Lingwisty zapewne wyjaśnią takie niedokładności, wątpliwości, obojętności. Gorzej z tem, że oni sami bardzo rzadko wydają nasze średniowieczne teksty. Czynią to zwykle z konieczności za nich inni (historycy, filologowie, historycy prawa).

Książka Wierczyńskiego oraz podobne jej wypisy polonistyczne Kota i Chrzanowskiego oraz Taszyckiego oddać mogą wielkie usługi przy głębszym studjum dawnej kultury. Są to zarazem wymowne dowody rzetelnej troski o dobre naukowe przygotowanie naszych młodych humanistów.

Dr. Roman Pollak.

Poznań.

Ujęcie szajki terrorystów

Sprawcy napadów zbrojnych na dwory w więzieniu

W połowie listopada ub. r. nieuchwytni złoczyńcy dokonywali systematycznych napadów i rozbojów, terroryzując ludność wiejską. Bandyci byli nieuchwytni, a zuchwałe napady na dwory z bronią w rękę potęgowały obawy obywatelstwa wiejskiego. Na podstawie kilkunastu doniesień o takich napadach i rozbojach poznański urząd śledczy wszczął akcję pościgową, okazując zainteresowanym album fotografii przestępców. Po mozolnych dochodzeniach ustalono, że sprawcami napadów na dwory, rozbojów i ciężkich kradzieży z włamaniem, są karani już poprzednio przestępcy Feliks Zawadzki i Jan Szaleniec z Poznania, nie mający stałego miejsca pobytu. Ich współnikiem był 20-letni Szczepan Biniak, który niedawno wrócił z Gdańska, gdzie odcierpiał karę za kradzież z włama-

niem. Pochodził on z Wierzenicy w powiecie poznańskim.

W śledztwie ustalono, że wspomnianą szajkę, w której przywódcą był Zawadzki, dopuściła się 10 kradzieży z włamaniem, napadów na dwory i rozbojów. M. i. trójka ta należy do szajki, która dokonała w styczniu b. r. wywołujących powszechne zaniepokojenie napadów na dwory w Śliwnie w pow. grodzickim, w Brzozie w pow. szamotulskim i w Wierzenicy w pow. poznańskim. Bandytów ujęto na Sielskiej 16, na Górczynie a ukrywający się przed pościgiem władz Biniak wpadł w pułapkę w tych dniach. Przytrzymanie wspomnianej szajki, których członków podobizny zamieszczamy z uwagi na toczące się jeszcze śledztwo, jest laudnym sukcesem policji poznańskiej, która oprócz mozolnej pracy wykazała dużą pomysłowość a poszczególni urzędnicy nawet dużą odwagę.

Być może, że opublikowanie podobizn zbrodniarzy, będzie w interesie dochodzeń jeszcze pożyteczne. (k)

Milioner-żebrak

Oc bogactwa do żebractwa. — Cudowny przypadek. — Znowu milioner. — Nałóg silniejszy. — Hazard i filantropja.

Ameryka jest krajem nieograniczonych możliwości i rekordów w każdym kierunku. Zdaje się, że stoi również na czele wszelkich narodów, o ile chodzi o wykazanie najoryginalniejszych przeżyć i losów ludzkich. Ostatnio jeden z reporterów amerykańskich wpadł na ślad niesłychanie ciekawej historii pewnego żebraka.

W Chicago zna prawie każdy starego, polamanego, „kulawego Jakoba“, który chodzi po ulicach i płaczącym głosem doprasza się jałmużny. Znano jego serdeczną podziękę, ale znano również przekleństwo, miotane w stronę tych, którzy mu mało, albo nic nie dali. Odziany w lachmany, w kapeluszu zniszcz., nasuniętym na pomarszczoną twarz, wałęsał się po mieście. Zastanawiali jedynie, jego czyste, jasne oczy, które niezupełnie stosowały się do zewnętrznego wyglądu. Każdy litował się nad nim i dawał pieniądze, nie wiedząc, że „kulawy Jakób“ prowadzi ciekawe życie podwójne, bo właściwie jest żebrakiem-milionerem.

Jako dzieciak nie zaznał Williams, tak się bowiem nazywa w rzeczywistości, ani biedy, ani trosk. Miał rodziców bogatych, którzy mu dawali na wyrostko. Niestety, osierocił wczesnie, a ponieważ jego starszy brat już przedtem wyprowadził się z Ohio, miasta rodzinnego, musiał radzić sam o sobie. Spadek po rodzicach stracił bardzo szybko z powodu zbyt silnej żyłki do gry w karty. Wałęsał się po kraju jako włóczęga. Do pracy czuł wstręt, i nigdy się jej nie imał. Wreszcie stanęła na jego drodze kobieta. Ożenił się z nią, i już zdawało się, że w życiu jego nastąpi poważna zmiana na lepsze. Ale widocznie zło czyhało na niego. Żona umiera przy wydaniu na świat dziewczynki. Zostaje teraz sam z maleństwem, a los ściga go na każdym kroku. W końcu stoczył się tak nisko, że nie kępuje się niczem i zamienia się w pospolitego żebraka. Córka jego podraasta i towarzyszy mu wszędzie, jedząc chleb żebraczy. Obecność małego dziecka wywołuje tem większe współczucie u ludzi, którzy rozbrojeni jej niewinnym uśmiechem, obdarzają żebraka hojnymi datkami.

Po wielu latach tułaczki dostał się do Chicago, gdzie następuje zupełna odmiana jego życia. Pewnego dnia, kiedy stał z córeczką na rogu ulicy, zbliżył się do nich robotnik i dał małej kawałek chleba, zawinięty w gazetę. Williams wziął pogniczoną gazetę i zaczął ją przegłądać. Nagle wzrok jego zadrżał, bo napotkał w niej na swoje nazwisko. Była to notatka, wzywająca spadkobierców jego brata, aby się zgłosili po spadek. Tak, jak był w lachmanach, poszedł do notariusza, i zażądał spadku. Początkowo nie chciano mu wierzyć, ale po długich badaniach i szukaniach, stwierdzono, że on jest istotnie jedynym spadkobiercą swego brata. Williams stał się w ciągu nocy milionerem.

Mógł był odtąd używać rozkoszy ziemskich aż do przesady. Początkowo zdawał się być u szczytu szczęścia. Ale wkrótce odczuł pustkę w życiu, brakło mu celu, brakło zajęcia.

I znowu padł go niepokój, który go ongiś popchnął na ulicę. Nie znalazł sobie przyzyczyny i nie umiał sobie wytłumaczyć, czemu jest nieszczęśliwy. Myśli jego błądziły po szerokim świecie. Widział siebie i tyśiące w okół siebie głodujących, wlokących się po drogach i ulicach miasta o żebraczym kiju. Zrozumiał, że sercem tkwi przy swym dawnym „zawodzie“ i że żebractwo dawało mu wewnętrzne zadowolenie, którego obecnie nie odczuwał, mimo posiadania olbrzymiego majątku.

Ale jak połączyć los milionera, z losem żebraka? Czy to możliwe, aby on, właściciel wspaniałej willi mógł powrócić do dawnego zajęcia?

Rozmyślał nad tem dniem i nocą, w jaki sposób pogodzić jedno z drugim, aby być panem, a jednocześnie żebrakiem. Wreszcie wpadł na dobry, według jego mniemania naturalnie, pomysł. Wychodził wczesnym rankiem z domu pod pozorem rocznych interesów. Udawał się do przytułku dla bezdomnych, skąd zupełnie przekształcony wychodził na ulicę, aby zbierać jałmużny. W masce był tak świet-

ny, że żaden z jego towarzyszy klubowych nie poznałby w nim swego przyjaciela. Williamsa. Wieczorami, po powrocie z awanturnych wypraw, wyjeżdżał Williams z piękną swoją córką wspaniałem autem na przyjęcia towarzyskie lub do teatru. Zebractwo stało się jego nałogiem, który go wprawiał w doskonały humor. Oddawał mu się z pasją przez kilka godzin dziennie, czując się przy tem zdrowym i szczęśliwym. W trakcie swego zajęcia spotykał się z najrozmaitszą nędzą ludzką, która go zawsze poruszała. Badał stosunki różnych biedaków i użebrany grosz oddawał tym, którzy najwięcej tego potrzebowali i najgodniej byli wsparcia. Do żebranej jałmużny dorzucał obficie ze swego osobistego majątku, stając się w ten sposób nie tylko żebrakiem, ale i wspaniałomyślnym dobroczyńcą.

Zebractwo było dla Williamsa nałogiem, poza którym ukrywała się jego słabość. Słabość ta stała się przekleństwem jego życia. Słowem żebractwo ciągnęło go dla tego, że w „zawodzie“ tym jest owa niepewność, stałe hazardowanie, owo stałe wyzywanie losu „da czy nie da“, która ma wspólne cechy z wszelkim hazardem. A hazard właściwie był słabością jego życia, która zrobiła z niego żebraka. (Wuka.)

Największy diament

Na polach diamentowych w zachodniej części Transwaalu znaleziono diament 200-karatowy. Szczęśliwymi znalazcami są niejacy Dutoit i Botha, którzy przez długi czas swego pobytu na obszarach diamentowych Transwaalu nie znaleźli dotąd nawet najdrobniejszego kamyka, przedstawiającego choćby minimalną wartość. Byli już niemal bez żadnych środków do życia. Po spożyciu skromnego śniadania, wzięli się ponownie do pracy i wkrótce jeden z nich znalazł olbrzymi diament, który mimo niezupełnej nieskazitelnosci, przekracza rozmiarami największe istniejące i znane dotąd na świecie klejnoty. Słynny Koh-i-noor waży bowiem 106 karatów, Orlov 194, a Gwiazda Południa 125. Kamień sprzedali następnego dnia, ceny jednak nabywcy nie chcieli ogłosić. S. F.

Na wyspach Sołowieckich

425 prawosławnych i 48 katolickich duchownych więzionych przez bolszewików.

(KAP) Według doniesienia „Osservatore Romano“, jednemu z księży katolickich udało się zbiec ze straszliwych wysp Sołowieckich, które przedtem były miejscem zesłania wyłącznie dla morderców i bandytów. Zbiegły kapłan zaznaczył, że na wyspach tych znajduje się obecnie 425 prawosławnych i 48 katolickich duchownych. Mrozy i brak najprymitywniejszych urządzeń higienicznych przy równoczesnym braku wszelkiej opieki lekarskiej wywołują szerzenie się epidemii wśród więźniów, którzy, otrzymując zle pożywienie, muszą wykonywać najcięższe prace w dziewiczym lesie i na moczarach. Traktowanie zesłanych tam ofiar terroru bolszewickiego i kary, nakładane na nich, równają się prawdziwym torturom moralnym i fizycznym.

Szosa ze szkła

wprowadza u siebie na próbę Czechosłowacja. Nowy materiał, p. n. „Sibedyr“, składa się z mieszaniny betonu, mielonego szkła i szkła wodnego. Dotychczasowe próby z wybudowaną szosą na Słowacji dały dobre wyniki i stwierdziły wielką odporność szosy na wpływy atmosferyczne oraz tarcie kół, hufnali, podków itd.

KRONIKA TOWARZYSKA

Ogłoszenia i uwadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska“. Punktualne zamieszczenie ich poręczyc możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwadomienia.

Koło Historyków Studentów U. P. urządziła w dniu 14. II. r. b. w salach Kasyna Oficerskiego (Plac Działowy 2) doroczną zabawę taneczną. Wieczory taneczne Koła Historyków posiadają wyrobioną tradycję udanych i dają stuprocentową pewność miłej i wesołej zabawy. Listę zaproszonych uzupełnić można codziennie od 16—17 w lokalu Seminarjum Historycznego (Poznań-Zamek). Początek zabawy o godzinie 21-ej. Wstęp 4 zł. Studenci 2 zł. zw 27 762

Reduta Czerwonego Krzyża.

Czołowym hasłem Reduty Polskiego Czerwonego Krzyża jest: Nyma do góry! — Precz z troską!!! Każdy otrzyma porcję — humoru i na zapas jeszcze — Reduta P. C. K. to eliksir młodości! Reduta P. C. K. to 10 godzin w innym świecie. Atrakcje zabawy, poraz pierwszy w Poznaniu. Zatem wszyscy na Redutę Czerwonego Krzyża. Kierownik ruchu p. Zygmunt Mąkowski i cały sztab Argentyńczyków — Paryżan i wytwornych Poznańczyków. — Ostatnie rendez-vous kawalerskie — w sobotę, dnia 14-go, na Reducie P. C. K. w salach Belwederu. zw 27 771

Doroczna Zabawa Taneczna Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej odbędzie się jak zwykle, w sali „Belweder“, ul. Marsz. Focha 19, w dniu 15 lutego 1931 r.

Komitet dokłada wszelkich starań, aby zabawa ta była świetnym zakończeniem bieżącego karnawału. Wyborna orkiestra, niespodzianki, niskie ceny wstępu, bufet po jednolitej, b. przystępnej cenie, wreszcie sympatja, jaką cieszy się w naszym mieście ta uczelnia muzyczna, dają pewność, że dnia 15 lutego zapełni się piękna sala „Belweder“ po brzezi wyborową publicznością — tem więcej, że czysty dochód przeznaczony jest na Kasę Emerytalną Grona Nauczycielskiego i na Bratnią Pomoc uczniów Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej. — Przyjemną niespodzianką dla uczestników zabawy będą upominki. Każdy trzydziesty bilet, czy to zwykły, czy to studencki, otrzyma premję, która będzie zaznaczona na bilecie. zw 27 721

PÓL WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ANITRA KREM pod puder.

udelikatnia, matuje cerę. Niezbędny środek toaletowy. Kosiechny po goleniu.

Laboratorium ST. GORSKI

WARSZAWA

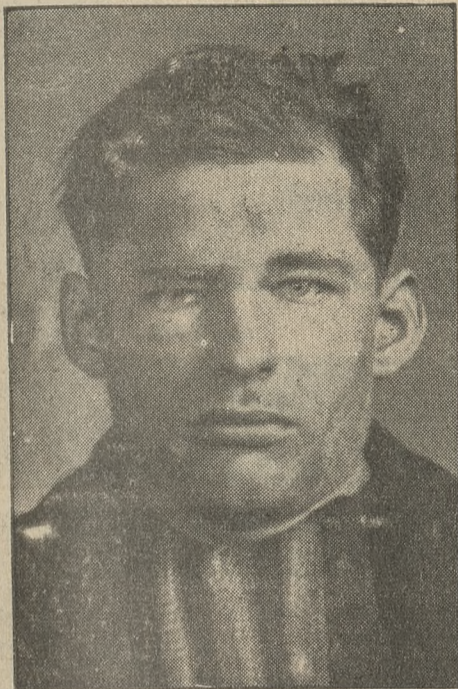
ODCISKI

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono do dnia 7. 2. 1931.

166	do kasy komitetu wpłacono do dnia 7. 2. 1931.	6626 MP			
Ig. Grzepla Józefin	13.—	L. Szyperska Borowina	5.—	Bodz. Zuske Borek	10.—
J. Grossmanowie Brodowo	10.—	N. N. Siemianowice	5.—	M. K. Jzniczowska. Gęba.	5.—
Fr. Skrobala Poznań z podz.	10.—	J. Strzelczokowa. Pniewy	5.—	szewko	20.—
za odebrane laski i prośba	10.—	H. Gostwicka Krotoszyn	5.—	M. Seyda Poznań	10.—
o błogosławieństwo	10.—	T. Kocimski. Kruszyn	5.—	X Trzebiński. Pozn.	20.—
St. Koberława. Wągrowiec.	10.—	J. Teska Siedlce	5.—	M. Kordułowa. Wieliczka	3.—
z prośbą o zdrowie i bło-	10.—	K. Kaliszanka Smolice	5.—	A. Ramota Nowy Tomysł	5.—
gosławieństwo dla całej	10.—	H. Bartkowiakowa Kijewo	5.—	jako podz. za odebr. laski	5.—
rodziny	10.—	J. Ziemiłowicz Smigiel	5.—	St. Mikołajewski. Dobrzyca	5.—
J. Mlerela. Miejska Górka	10.—	E. Stelmazyk Powiatno	5.—	St. Sobiesiński Lekne	2.—
z prośbą o zdrowie	10.—	o zdrowie	5.50	P. Cezłarek Iozn.	2.—
W. Marschall Drobobycz	10.—	W. Lasocińska. Lwów	2.—	P. Goździewicz. Poznań	3.—
A. Gajda Grójec	10.—	H. Żelazniak Lwów	2.50	M. Ratajczakowa. Grodzisk	5.—
J. Głabiszowska Klomy	10.—	J. Rożek. Brzeżany	3.50	J. Smolikowa. Szaszów	5.—
M. Kwiatkowska. Głinec	10.—	J. Janiszewska. Rędzin	6.65	J. Langosz. Wądrunki	5.—
z prośbą o zdrowie dla drog.	10.—	M. Princowa. Farnianowo	4.—	St. Niebieszczański. Poz	5.—
osoby	10.—	X. A. Szymczak. Buk	4.—	Wschód	5.—
L. Stawniak. Dąbkowo	10.—	zebrane w domu weselnym	27.50	Fr. Szukowny. Czarniejewo	5.50
N. N. Grabów z podz.	10.—	p. W. Skotarczaków	27.50	Drapkowski. Rakowo	5.—
z prośbą o zdrowie i dalsze	10.—	dnia 4. 2. 31.	27.50	M. Perlicki. Rakowo	5.—
laski i prośba o dalsze	10.—	A. Ostrowska. Krotoszyn	4.—	B. Kryger. Leszno	5.—
A. Rachuj. Wylatowo z	10.—	A. Lwowski. Krotoszyn	3.—	Płocki. Krobina	10.—
prośbą o zdrowie i na	10.—	P. Sobocińska. Lępnice	3.—	Cz. Szymańska. Bydgoszcz	15.—
pewną intencję	10.—	od XI. Kółka Różańco	15.—	W. Gierliński. Pozn.	5.—
Wl. Strokowa. Król. Huta	10.—	wego dzievic	15.—	J. Kalawski. Pozn.	10.—
J. Saryusz Bielski. Lwów	10.—	K. Kosińska. Przemyśl	2.—	M. Walkowska. Szubin, ze	14.—
N. N. Tarnowski Góry	10.—	J. Wozniakówna. Bujaków	7.—	brane wśród znajomych	14.—
Wl. Szewmin. Szamotuły	10.—	St. Prauzińska. Grabów	2.—	W. Niechciałowski. Szam-	10.—
Fr. Jedwabny. Jarocin	10.—	M. Geppert. Grabów	10.—	otuły	10.—
M. Baranowski. Poznań	10.—	Fr. Janchiński. Krotoszyn	25.—	W. Kupczykowa. Toruń	5.—
Ig. Z. Goszłowska. Poznań	10.—	A. Satkiewicz. Wilno	11.—	W. Adamska. Rogoźno	6.—
M. Jackowski. Poznań	10.—	St. Skarkiewicz. Dzików	3.—	R. Zieliński. Komorowo	5.—
Bujakowska. Budzyna	1.70	P. Dux. Czarniejewo	10.—	St. Holimowa. Lubaczów	4.—
Wl. Sambergerówna. Gniezno	1.70	Fr. Dr. K. Rzycki. Poznań	20.—	M. Nawrocka. Przemysław	3.—
J. Karge. Gniezno	3.—	Mokronos N. N.	3.—	A. Wellenger. Działdowo	5.—
Fr. Boese. Srem za odebrane	3.—	M. Müller. Jaworów	3.—	Uczennice VI Szkoły Wydz	5.—
laski z prośbą o posade	3.—	B. Andrzejewski. Wolsztyn	4.—	Poz. Różana 1, zam. kup	76.90
W. Graczyk. Kromolice	3.—	Fr. Kocerka. Poznań o	10.—	na bilety do kina	76.90
W. Nowak. Rogoźno	3.—	z prośbą o zdrowie i bóg. dia rodz	10.—	Z. Wierzbicka. Pozn.	5.—
J. Kortus. Puk	3.—	Fr. Gatzmanga. Bogdanowo	10.—	Personel Urzęd. Pocz.	5.—
X. Cz. Domachowski. Skulsk	3.—	z podziękowaniem za ode-	10.—	Pozn. I	17.50
od siebie z prośbą w	3.—	brane laski z prośbą o	10.—	N. N. Wolsztyn w pew int	5.—
pewną intencję	3.—	dalszą opiekę	10.—	G. Czaykowska z podz. za	5.—
Razem 10.—	10.—	J. Wysocki. Murzynowo	2.—	wyst. próby	5.—
R. Kloc. Lwów	5.—	M. Nejmanowa. Wieruszów	1.—	St. Garstecki	25.—
Cz. M. Drobobycz	5.—	M. Rowińska. Środa za	5.—	W. i A. Jankowscy. Rabin	25.—
I. Swoboda. Tarn. Góry	5.—	otrzymane laski	5.—	z wdz. za odebr. laski z	20.—
J. Kosicki. Poznań	5.—	K. Skowrońska. Glinka	2.—	prośbą o róg.	20.—
		M. Straszewska. Bydgoszcz	5.—	K. Matuszewska. Rawicz	5.—
				Z. B. Szamotuły	5.—

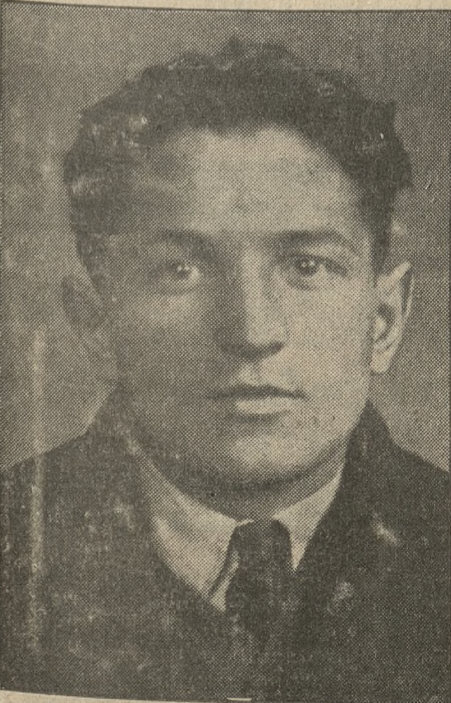
Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

Szczepan Biniak, współnik szajki, który przeprowadzał wywiady dla bandytów

Jan Szaleniec współnik napadów na dwory w Śliwnie, Brzozie i Wierzenicy, oraz dalszych 7 kradzieży z włamaniem

Feliks Zawadzki inicjator napadów, ma wykształcenie 6 klas gimnazjalnych

Dnia 9 lutego 1931 r., o godz. 12,30 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana matka, teściowa, babcia, siostra i szwagierka, ś. p.

Anna z Wleklińskich Kamińska

przeżywszy lat 54.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 13 b. m. po południu o godz. 4 z domu żałoby przy ul. Marsz. Focha 85, na cmentarz parafjalny w Górczynie, o czym donoszą

w smutku pogrążeni

Poznań, 10 lutego 1931 r.

mąż z dziećmi i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

zw 27 772

Dnia 7 lutego 1931 r. rozstała się z tym światem, po długiej przewlekłej cierpliwie znoszonej chorobie, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i troskliwa matka, teściowa, babka i prababka oraz ciocia, ś. p.

z Jabłońskich

Wiktorja Adamska

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w środę, 11. b. m., o godzinie 16,30 z kostnicy cmentarza święto marcińskiego przy ul. Bukowskiej. Msza św. za spokój Zmarłej odbędzie się nazajutrz o godzinie 9,30 w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

Poznań, dnia 9 lutego 1931 r.

dw 2797

S. p.

Mieczysław Adam Godłowski

kapitan 68 pułku piechoty we Wrześni — kawaler orderów
Virtuti Militari, Krzyża Walecznych i innych

zmarł dnia 8 lutego 1931 r. po ciężkich cierpieniach w Poznaniu, przeżywszy lat 31. Kondukt pogrzebowy wyruszy z kaplicy Szpitala Wojskowego w Poznaniu w środę, dnia 11 lutego r. b., o godz. 9 do kościoła Garnizonowego, po czym po mszy św. żałobnej nastąpi odprowadzenie zwłok na cmentarz garnizonowy.

W Zmarłym staciliśmy nieodżałowanego Kolegę i wzorowego oficera.

Dowódca i Korpus Oficerski
68 pułku piechoty.

zw 27767

W niedzielę, dnia 8 lutego 1931 r., o godz. 5 po południu, zasnął w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Olejami św., przeżywszy lat 77, nasz najdroższy mąż, ojciec, teść, dziadek i wuj, ś. p.

Wawrzyn Pflaum

Pogrzeb odbędzie się w środę, 11 b. m., o godzinie 4 po południu, z Zakładu Św. Józefa.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi, synowie, wnuki i rodzina.

Ul. Gołębia 4-a.

rw 13 055

W niedzielę, dnia 8 lutego, zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach nasz najukochańszy syn, jedyny brat, szwagier, wujek, siostrzeniec i kuzyn, ś. p.

Jan Gwóźdź

przeżywszy lat 24. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 11 lutego, o godz. 4 po poł., z kostnicy cmentarza parafjalnego na Jeźyczach. Msza św. nazajutrz rano.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Poznań, Koźmin, Pogorzela.

zw 27 773

We wtorek, dnia 10 lutego r. b., o godz. 7,30 rano, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach mój drogi mąż, nasz kochany ojciec i dziadek, ś. p.

Franciszek Zawodny

emerytowany urzędnik pocztowy

w 67 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godz. 3 po poł., z domu żałoby, o czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i wnuki.

Trzemeszno, Poznań, Baranowice. zw 27 774

Osobnych zawiadomień się nie wysyła.

Dnia 9 lutego 1931 r. zasnęła w Panu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa matka i babka, ś. p.

z Odrowąż-Waligórskich

Apolonia Szymkowiakowa

S. III. Zak. św. Franc.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12-go b. m., o godz. 4 po południu, z domu żałoby plac Zamkowy 5.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i wnuki.

Środa, plac Zamkowy 5.

rw 13 057

Wielebnemu Duchowieństwu, a w szczególności ks. kanonikowi Nizińskiemu z Buku, Znajomym, Krewnym oraz Tow. „Sokół“ za wyrazy współczucia, wieńce i udział w pogrzebie naszego najdroższego Zmarłego, ś. p.

Jana Schwarza

oraz JWPaństwu Niegolewskim z Niegolewa specjalnie za okazaną troskliwą opiekę podczas choroby ś. p. Zmarłego, wyrażamy na tej drodze nasze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Zona z córeczkami.

Niegolewo, w lutym 1931 r.

zw 27764

Za przesłane wyrazy szczerego współczucia i żalu oraz okazanie nam tylu życzliwości z powodu śmierci naszej najdroższej Matki, składamy wszystkim Krewnym i Znajomym

serdeczne podziękowanie.

zw 27 763

Jadwiga i Zofja Boniarskie.

Mieszkania 4-6 pokojowego

z wygodami możl. w centrum miasta poszukuje wprost od gospodarza Warunki do umowy. Spieszne zgłoszenia do „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 6,158 Pw 9071-6,158

Smyrna-Orient

Dywan nieznikomej wartości! — Specjalność firmy **KAZIMIERZ KUŻAJ**

Nasz dywan „Smyrna-Orient“ jest krajowej produkcji. — Ręcznie wiązany, wykonany z szlachetnych materiałów i w barwach absolutnie pewnych. Wspaniała ozdoba mieszkania. Dywan ten jest bezkonkurencyjny, zawiera 40 do 60 tysięcy węzłów w metrze kwadratowym przy cenie począwszy od 100,— zł za metr kwadratowy.

Założ. 1896 r.

Godne widzenia wystawa w oknach i w wnętrzu.

KAZIMIERZ KUŻAJ, CENTRALA - DYWANÓW, ulica 27-go Grudnia 9 — Telefon 34-58

Największy specjalny magazyn dywanów w Poznaniu.

Pw 9 073 6.157

Szczęście

i zadowolenie będzie w Twoim domu, jeżeli dostaniesz

prezent ślubny

kupiony w firmie

„SERWIS“, W. Ziętek

Poznań, 27 Grudnia 2.

Wyprawy kompletne, Serwisy obiadowe, Kryształ szlachetny, Figurki artystyczne

znajdziesz tylko w „SERWISIE“. Wybór olśniewający. 10% upustu.

Pw 9 79 6.150

NARTY i przybory

Saneczki — Łyżwy Przybory do hokeja

Największy wybór!

DOM SPORTOWY

św. Marcin 14. Telefon 55-71

Własne warsztaty reparacyjne. Cenniki i katalogi gratis

zw 27 766

Astma — Bronchitis

żądacie bezpłatnej pouczającej broszurki

DR. MAŁOWAN I S-KA — GDANSK 122

Gdynia

Szosa gdańska vis à vis stacji towarowej,

teren m.w. 2200 m. kw.

z rozpoczętą podstawą, wolny od każdej hipoteki, do sprzedania. Cena korzystna.

ELAN A. G., Reitbahn 8, Gdańsk.

zw 27 768

Steno - daktylografistka

ze znajomością polskiego i niemieckiego, jak i dobrze stenograf. po niemiecku, biegła w liżeniu potrzebna zaraz. Miejsce sezonowe.

ERNST GEISER, ul. Kantaka 5.

zw 31 770

DLA MŁODZIEŻY

A. GALOPIN—ŁODZIĄ PODWODNĄ NAOKOŁO ŚWIATA

wisła powietrz (400 str.) o wydaniu podmoraskim między Francją a Anglię

E. BERTHEV—MŁODZIEŻ W 5 CZĘŚCIACH ŚWIATA

C. NORMAND—SZMARAGD INKASÓW

Te powieści wydał w całości w 92 zeszytach rocznika 1931 czasopiśma

TYGODNIK PRZYGÓD I POWIEŚCI

W każdym zeszycie kolorowa okładka, 2 ilustracje czarne i 22 strony zajmującego tekstu.

30 GR. ZESZYT

Zł. 3.25 kwartalnie Zł. 6.— półrocznie Zł. 11.— rocznie

M. ARCT—WARSZAWA

NOWY ŚWIAT 35, P.K.O. 180-70

NUMERY OKAZOWE BEZPŁATNIE

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH, KIOSKACH RUCHO I U GAZETCZARZY

5 pokoj. mieszkanie

I. piętro

z ciepłym garażem i ubikacją nadającą się na stajnię, w centrum miasta Poznania — blisko Starego Rynku, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 6,162. Pw 9075-6,162

Poszukiwany ZASTĘPCA

na Poznańskie

z siedzibą w Poznaniu, przez fabrykę branży techniczno-chemicznej. Pierwszeństwo mają panowie dobrze zaprowadzeni w wielkim przemyśle i urzędach, którzy stale powyższy rejon objeżdżają i dysponują własnym biurem z telefonem. Zastępstwo jest prowizyjne i oferty z podaniem dotychczasowego zajęcia, tudzież referencji złożony mogą tylko bardzo ruchliwi i zdolni panowie w ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod Tw 996

Zakład malarski

największy na miejscu (obróć roczny ca. 60 000 zł), przyjmie zaraz

czynnego współnika

z kapitałem do 15 000 zł. Zgłoszenia: GDYNIA, skrytka pocztowa 126. Pw 7656

Książkowy

bilansista, biegły korespondent polsko-niemiecki, przyzwyczajony do samodzielnej pracy, potrzebny zaraz na stałą posadę. Szczegółowe zgłoszenia do „Par“, Aleje Marcinkowskiego nr. 11, pod nr. 6,159 Pw 9 078 6.159

Wylęgarki elektryczne dla drobiu

własnego wyrobu najnowszej konstrukcji na 110 i 220 volt wielkości na 60, 150 i 1000 jaj poleca: Zakłady Elektrotechniczne, Wł. Czerniak, Poznań, 27, Grudnia 19 zw 27 701

Przeprowadzki i zwózki

wszelkiego rodzaju skutecznia samochodami ciężarowymi Pw 5876

Ludwik Orchołski,

Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85. Telefon 79-32.

Płacimy najwyższe ceny

za wikę, peluszkę, lubin, seradę, koniczykę wszelkiego rodzaju, tymotkę, pszenicę, żyto, jęczmień, owies — i prosimy o oferty z dużymi próbkami. zw 27 448

Tel. 28672, Bauerngenossenschaft, Gdańsk, Hundegasse 109.

Zwapnienie żył.

Zdenerwowanie, osłabienie. Zadać bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym od

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2.

Pw 9010-3.66

Poszukujemy na dobrą, stałą posadę

kilku młodych kupców

do biura jak również w podróż. Warunki: wiek do lat 25. Wykształcenie: w zakresie najmniej 6-ciu klas gimnazjalnych oraz dłuższa praktyka kupiecka w biurze, pewność i dobry styl w korespondencji w języku polskim i niemieckim. Podania w obydwóch językach oraz dołączeniem fotografii należy skierować do Biura Ogłoszeń „Par“, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 5,57 Pw 8946-5.57

Dla delikatnego ustroju nerwowego dziecka

napoje, zawierające kofeinę, są przeciwwskazane, gdyż podniecają serce i nerwy i mogą ujemnie na te organy oddziaływać. Z tego też względu tak wielu lekarzy zaleca usunięcie z pokarmu dziecka kofeiny. Podawajcie dzieciom do mleka bezkofeinową i całkowicie nieszkodliwą

KAWĘ HAG

Pw 9 021-6.1

Now. Uczel. Politechn. Paryż

20-ty rok.

Otw roku akad. 1931, dn. 15 stycznia. Stud. inż. (2-letn.) In absentia. (Koresp.) możł skróć. studia dla kandydatów posiadających wiadomości specjalne. Wydz.: Samochod., Lotn., Elektr., Żel.-Beton., Ogrz. Centr.; studia w językach francuskim i niemieckim. Regl i Progr: Sekret. Gener (dept. KP 11) I. M. P. - 38, Rue Hallé Paris (14-a). nw 6548

Firma Orłowski i Cieśliski Sp. z o. o. w Poznaniu, zast. przez adwokata Starka w Poznaniu, wniosła o pozabawienie mocy dwóch weksli trasowanych, wystawionych w dniu 26 marca 1930 r. przez firmę Kowalczyk i S-ka Dom Rolniczo-Handlowy w Czempiniu na zlecenie własne. a płatnych w Poznaniu w dniu 26 czerwca 1930 r. przez Leonie Szczepkowską w Piotrowie pow. Śrem na kwotę po 1000 złotych. Posiadacza weksli wzywa się, aby się zgłosił w tutejszym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w terminie w dniu 17 kwietnia 1931 r., godz. 12, i okazał weksle Sądowi, gdyż w przeciwnym wypadku weksle zostaną pozabawione mocy prawnej. Poznań, dnia 19 stycznia 1931 nw 7419 Sąd Powiatowy.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W czwartek, dnia 12 lutego r. b., o godz. 10 przed poł., w Rudce sprzedawac będą najwięcej dającym za gotówkę: wóz, żrebaka, manez, 5 świń, 2 powózki i maszynę do mlócenia. Zbiórka 10 minut przed licytacją przed gospodarzem Nowakiem. Juja, kom. sąd. w Pniewach. n 7490

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adresowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji z wnioskami o posady w naszym zakładzie. Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 516 współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych posad niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych współpracowników nie wolno nam zwalniać, ażeby dla nowo zgłaszających się zrobić miejsce. Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmiennych na liczne wnioski zbyt obciąża nasz dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmienić dotychczasowy sposób postępowania o tyle że

na wnioski o posadę, odpowiadac nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszych wydawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oređownika Wielkopolskiego
Ilustracji Polskiej

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 1892A, n 2735, d 1790
t d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 - dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerna nr. 35-25

Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

1 SPRZEDAŻE

4 pokoje

Jadalnia, 3 sypialnie, łazienka, 2 salki, pokój męski, garnitur kłubowy w skórce, 2 fotele w skórce, dywan szmerneński, 3x4 mtr. szafy, sekielna, kasa National z zapadem elektrycznym, 2 elektrofony fortepian, maszyna do szycia, kanapy i stoly restauracyjne, stojaki do garderoby, krzesła, zegary, stojące, tapczan, gramofon szafkowy, obrazy i różne meble antyczne odda okazynie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 8, Telef. 11-44. Pw 9 004-6.146

Gramofony - płyty mechaniczne

oprdzał po cenach najniższych F. Balon, Woźna 12. Pw 8769-5.28

Parcele

na Laszcu przy przystanku tramwajowym ca. 1.250 m. kw. po cenie 8.000 zł. sprzedam. Oferty Kurjer nw 7646

Meble

wielkiego rodzaju, nowe i używane po znizonych cenach na najdopodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Tel. 64-25. Pw 9015-5.99

Biały tydzień

Jankowska Podgórną 10 Ołbrzymi wybór. ceny nadzwyczaj; niskie. prosze zwrócić łaskawie uwagę na wystawie. Polecam fartuski oraz wszelkie artykuły dla niemowlat - Jako specjalność modne koinierzyki dla pań - koinierki Pw 8718-4.134

Rozlewnia Piwa

s fabrykacją wody sodowej i limonady w dobrym połozeniu bez konkurencji, okolica zamieszkoana, obszerna, jest natychmiast do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. pod zw 63 256

Do szczęścia małżeńskiego

przynajmniej przedewszystkiem dobra pościel! Za nasze inletry i dreliński udzielamy pełnej gwarancji. Mamy olbrzymi wybór i najniższe ceny. - Schubert & Adamczewski, Stary Rynek 85, narożnik ulicy Rynekowej. Pw 8711-4.10

Brylanty

szkło, srebro itd. kupuje F. Tarowska, Poznań, Pl. Wolności 11. Pw 8069

Dom

w powiatowym mieście z wytwornia piwa i wód mineralnych sprzedam cena 60.000. Oferty Kurjer zw 63 345

Maszynę

(Vesta) nieużywaną za 300 zł - sprzedam, 27 Grudnia 20, front, IV. prawo. zw 63 344

Jadalnię

tanio sprzed. Wojciechowski, ul. Długa 18, front. zw 63 328

Boa

skunkowy I. klasy. Plac Nowomiejski i a. partes zw 63 423

Fortepian krótki

krzyżowy, wystawowy z braku gotówki za bezcen sprzedam. - Focha 27, front, Adamska. zw 63 323

Powielacz

lampę naftową wiszącą i wannę kąpielową sprzedam tanio. Adres Kurjer zw 63 318

Garnitur

kłubowy 350 zł. św. Marcin 66/67 II. prawo. Obejrzeć 6-8 godz. zw 62 325

Latarki

orientacyjne od 17 zł. sprzed. Marja Kwiatkowska, 3 Maja 2. zw 63 331

Domek

i 2 1/2 morgi roli w Czerwonaku sprzed. Marja Kwiatkowska, 3 Maja 2. zw 63 330

Zakład

fryzjerski zaprowadzony Poznaniu. Oferty Kurjer zw 63 358

Sprzedam

5 pokojowe w centrum IV. piętro, meblami całkowicie urządzone 25 tys złotych, wpłaty 10, reszta 2 lata. Oferty do Kurjera zw 63 337

Wilk

suczka 7 miesięczna sprzedam. Wegner, Półwiejska 31. zw 63 397

Skład

kolonialny bez mieszkania, zaprowadzony tanio sprzedam. Woźna 21. zw 63 349

Fortepian

krzyżowy zaraz sprzedam. Adres wskazać Kurjer zw 63 414

Dalsza

wyprzedaż: łózek, szaf, biurka, zesłagowe kanapy, koldry puchowe, materace włósenne etc. Składowa 4, składnica 2-5, telefon 21-10. zw 63 412

Samochód

ciężarowy 2 tonnowy (Chevrolet) dobrym stanie gotów do jazdy sprzedam. Przybylski Rynek Łazarski 13. zw 63 411

Skład

rzeźniczy urządzeniem zaraz wynajme. Kukliński, Kogoźno, Stary Rynek 60. rw 13 025

Za bezcen pończochy

Bemberga 2,75, oryginalne Bemberga srebrnym stemplem 4,85, prima Bemberga złotym stemplem 5,50, Macco mocne 1,75, wełniane 2,50. Warszawski Skład Fryzjerski, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, vis à vis Wodnej zw 63 489

Skład

fryzjerski, pokój i kuchnia, 2.500 sprzedam. Dominikańska 1. zw 63 501

Skład

spożywczy z mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer zw 63 507

Większa

ilość monet niklowych sprzed. na kila. Oferty Kurjer zw 63 616

Dywan pluszowy

2x5, wózek sportowy niklowy jak nowy sprzedam tanio. Górna Wilda 43, I. piętro. zw 63 457

Jadalnię

debową, bogato rzeźbioną bardzo tanio. Stolarska, Bukowska 9. zw 63 600

Kamienica

dwupiętrowa Rynek ładnego miasta powiatowego wolnym, dobrze prosperującym składem drogerijnym, przyległym komfortowym mieszkaniem, czynsz 12.000 korzystnie do nabycia. Wyrzykowski, Grobla 9, telefon 19-58. zw 63 612

Pompa

motorowa, elektryczna, wydajność 30 litrów minucie, fabrykat A. E. G., sprzed. korzystnie „Fraupol”, telefon 32-65. zw 65 609

Wózek

duży, biały dziecięcy „Brennabor”, jak nowy korzystnie sprzed. Dąbrowskiego 90, front III. lewo. jw 5507

Urządzenie

składu kolonij. oraz regaly korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Dolna Wilda 62, Pawelska, zw 63 481

Skład

kolonialny z restauracją w dobrym miejscu do sprzedania. - Adres wskazać Kurjer zw 63 482

Bilard

kompl. na sprzedaż. Zgłoszenia Cukiernia Pomańska plac Świętokrzyski 2. zw 63 563

Pianino

firmy Ecker sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zw 63 519

Dom w Ostrowie

w najlepszym położeniu ul. Kolejowej blisko Rynku z wolnym wielkim mieszkaniem i 2 składami, sala i dużo ubikacji za tania cenę z powodu gromadzącej się subnasty zaraz tanio do sprzedania. Dobre miejsce po malej przebudowie na kino. Spieszne zgłoszenia Ostrow, skrzyżna poczt. 26. Pw 9077-65.3

Parcele

wszystkich dzielnicach Poznania, okazynie tanio sprzedaje Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 2. zw 63 594

Maszyna krawiecka

prawie nowa, maszyna damska maszyno do pisma Remington, Smith, Premier, Rofa, Portabel w najlepszym stanie sprzed. bardzo korzystnie. Lagór, Żydowska 31. zw 63 576

Skład

kolonialny z urządzeniem i towarem oraz mieszkaniem w powiatowym mieście sprzed. Zgłoszenia Agencja Kurjera Wrzesnia. nw 7705

14 1/2 morg

ziemi z budynkami sprzedam na korzystnych warunkach. Adres Jadwiga Zakrzewska, Kogoźno, wybudowanie pow. Oborniki. zw 63 513

Magiel

domowy 3-walkowy, system Askania zupełnie w porządku sprzedam okazynie. Oferty z podaniem cen skierować pod adresem: Majetność Laskownia, Mała poczta Grylewo powiat Wągrowiec. zw 62 762.3

Maszyna krawiecka

(Singer) dobra korzystnie na sprzedaż. Kozia 27, III. ptr. zw 63 555

Maszynę

damską, 30 par rogów rogaczy, futro męskie tanio. Staszica 14, skład komisowy. zw 63 487/8

Sypialnie

kupisz półdarmo Stolarska, Wielkie Garbary 41. zw 63 452.3

Sprzedam

rolwagę lekką tanio. Jeżycka 36. jw 5513

Gramofon

szafkowy i rower tanio sprzedam. Marszałka Focha 29 front I. lewo. jw 5514

Motory

tanio sprzedam. 4 1/2 1/6 konia, prad zmienny. Kazmierczak, Strzałowa 4. zw 63 619

Skład warzywa

z mieszkaniem, suferena cena 1.000, dzierżawa 40. Adres Kurjer zw 63 628

Skład kolonialny

całkowicie urządzone, mieszkanie 3 pokojowe, kuchnia, łazienka, z powodu stosunków rodzinnych natychmiast tanio sprzedam. Adres wskazać Kurjer Poznański zw 63 498

Radjoaparat

najnowszy typ Philipsa w dobrym stanie korzystnie sprzedam. Frużyński, Aleje Marcinkowskie 23, III., w podwórzu. zw 63 558

Dom masywny

pokój i kuchnia, elektryczne światło i kanalizacja, tanio sprzedam. Feliks Kleiber, Mosina. zw 63 508

Saneczki

łyżwy i szaf. Kranc, Ratajczaka 2. zw 63 514

1 1/2 złotego tylko

cała paczka szklanek, 15 sztuk, jedynie Wroniecka 24, Hurtownia Porcelany. zw 63 472

3 1/2 złotego tylko

kompletny porcelanowy serwis do kawy, 6 osób, jedynie wprost Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24. zw 63 473

59 złotych tylko

porcelanowy serwis obiadowy 12 osobowy, lecz jedynie wprost Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórzu. zw 63 471

Skrzydło

Blüthnera jak nowe okazynie sprzedam. Oferty Kurjer zw 63 450

Sprzedaj inwenturowa

Na wszystkie artykuły wysoki rabat. „Dumont”, Marszałka Focha 24 towary krótkie. Pw 8 906-53.179

52 morgi

ziemi pszennej drenowanej, 3 laki, budynki masywne pod dachówką, 2 konie, 8 szt. bydła, 9 świń, maszynaria, stacja i m. Jarocina 7 km. Cena 4.000 zł., wpłaty 30.000 zł. Zgłoszenia Otreba Jarocin, Kilińskiego 4. zw 63 096-7

Skład

z piwnicą nadający się na prze mysł lub handel tanio odstąpię. Sobczak, Ślusarska 5. zw 63 577

Sprzedam film

produkcji krajowej z dodatkiem historycznym i film zagraniczny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 7367

4. Na. 2/31. UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wypłat Franciszkowi Krupie, właścicielowi młyna w Strzyżewie, pow. Ostrzeszowski, wyznacza się termin do rozpoznania sprawy na dzień 2 marca 1931 r., godzina 11 rano, sala rozpraw nr. 38. Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia sądowi wyjaśnień. Ostrzeszów, dnia 4 lutego 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7 420

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 12 lutego b. r., o godz. 10 przed poł., sprzedawac będą w Murowanej Goślinie w rynku w drodze publicznego przetargu za natychmiastową zapłatą: siedem zegarów (regulatory), trzy zegarki męskie, zegarek damski, serwis do kawy, skrzypce, zegar biurowy, dwie wirówki, umywalka, bufet, kredens, leżanka, stół, cztery krzesła i większą ilość bloczków sosnowych grubości 2 1/2 cala. dw 2 790
Przedmioty obejrzeć można 10 min. przed przetargiem. Jankowski, komornik miejski.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, 13. 2. 1931 r., o godz. 2-giej, św. Marcin 38, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: lampę bezcienlową, aparat multestat, maszynę do pisania i aparat inhalacyjny. nw 7 491
W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51 18.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę dnia 11 lutego 1931 r., o godz. 11-tej, sprzedawac będą w majątnościach Dobrojewo i Binino, publicznie najwięcej dającym za gotówkę: z 352 morgi pszenicy. nw 7 492
Zbiór reflektantów w majątności Dobrojewo. Kurczewski, kom. sąd. Szamotuły.

Dobra egzystencja

zboźwicz jako wspólnik kierownik z kapitałem 20-30 000 złotych do miasta powiatowego zaraz poszukiwany. Przedsiębiorstwo w pełnym biegu prawie bez konkurencji. Mieszkanie zapewnione. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 63 327

2 000

lub 3 000 pożyczki na I. hipotekę na gospodarstwo, powiat poznański. Oferty Kurjer zw 63 348

4 000

na spłacenie hipoteki poszukuje za dobrem oprocentowaniem. - Oferty Kurjer zw 63 327

Poszukuje

na I. hipotekę 5 000 zł na dom z składem przy rynku, wartości 40 tys. Oferty do Kurjera Poznańskiego zw 63 424

30 000

wypożycz. na gospodarstwo - względnie domostwo, razem lub częściowo. Rutkowski, Poznań ul. Podgórną 12 b. zw 63 363/4

Wspólnika

(czki) czynnego z wkładem 2.000 gotówka poszukuje. Dochód miesięczny zagwarantowany ca 500 zł. Oferty Kurjer zw 63 571

3 DO WYNAJECIA

Mieszkanie

5-pokojowe z komfortem centrum Poznania, wprost od właściciela zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zw 63 237

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia dla inteligentnego, bezdzietnego małżeństwa w nowym domu za komornem za 2 lata zgóry (4 000) do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zw 63 335

2 razy

po 2 pokoje i raz 3 pokojowe do wynajęcia. Woźna 10, u portjera. zw 63 566

Wydzierżawie

ubikacje nadająca się na warsztat, mieszkanie. Słowackiego 25, I. prawo. zw 63 362

Mieszkanie

pokój kuchnia umeblowane sprzedam zaraz Adres Kurjer zw 63 349

Pokój

i kuchnia do wynajęcia, czynsz za rok zgóry. Poznań-Staroleka, ul. św. Antoniego 6 zw 63 346

Mieszkanie

komfortowe 6 pokoj willi w Solacu do wynajęcia. Kurjer zw 63 428

Piwnica

obszerna zaraz do wynajęcia. Wiadomość u dozorczy Żydowska 10

Mieszkania

tylko dzierżawa 15. - „Informator”, Ratajczaka 15. - (Pasaż), zw 63 590

Mieszkanie

za dzierżawę. Labora Ratajczaka 9. zw 63 499

Pokój

kuchnia, umeblowane, centrum, zaraz oddam Oferty Kurjer zw 63 509

Dwupokojowe

1.200, widoczność Widziński, Małckiego 15, podwórzu. dzw 63 603

Mieszkanie

2 i 3 pokojowe z komfortem do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera zw 63 606

Dwa

pokoje, kuchnia centrum korzystnie do objęcia. Zgłoszenia Kurjer zw 63 545

Fotograficzny

aparat „Zeissa” bardzo tanio. - Nowak, Łakowa 19. zw 63 615

Nowy

Mieszkanie
4 pokoje kuchnia (Lazarz) I. piętro za zwrotem renowacji 800 złotych pokój kuchnia (Centrum) czynsz 40 zł korzystnie wynajmie „Pawilon”, Marszałka Pocha 15. zdw 63 484

Mieszkania
trypokojowe meblami Pieciopokojowe Plac Wolności odda Biuro Techniczno-Agrarne Plac Wolności 9 zdw 63 585

Mieszkanie
jedno i trypokojowe kuchnia odda gospodarz Droga Urbanowska. willa Oferty Kurjer zdw 63 305

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
pokoju z kuchnią lub dużego pokoju za dzierżawę zgóry. Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 63 444

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje mieszkania jednokojowego z kuchnią lub pokoju wprost od gospodarza. — Warunki pług umowy. Oferty Kurjer zdw 63 406

Małżeństwo
bezdzielne, solidne, inteligentne poszukuje 1 do 3 pokoi z kuchnią możliwie w centrum, najchętniej od gospodarza. Gotówka do dyspozycji. Pośrednicy wykluczeni. Warunki, oferty Kurjer zdw 63 504

Poszukuje
2-4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza lub 2 pokojowego z urządzeniem kuchni. — Oferty do Kurjera zdw 63 511

10 ZAMIANA MIESZKANIA

W Bydgoszczy
8 pokojowe mieszkanie z wszelkim komfortem, własne centralne ogrzewanie w nowoczesnej willi, zamianie na mieszkanie w Poznaniu albo odstąpienie. Zgłoszenia ul. Poznań, Dąbrowskiego 25a Riwoli.

Zamienie
stróżostwa na mieszkanie. Adres Kurjer zdw 63 556

Bydgoszcz—Poznań
3 pokojowe mieszkanie komfortowe w Bydgoszczy zamianie na takie 2-4 pokojowe w Poznaniu, telef. 17-04 lub do Kurjera zdw 63 510

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany skromny zaraz wolny. Wielkie Garbary 53 pierwsze podwórce, lewo. III. ptr. zdw 63 121

Frontowy
duży, niekrepujący. Fredry 6. II. prawo. zdw 63 188

Dobrze
umeblowany pokój, parter, centralne ogrzewanie, blisko Wielkiego Teatru do wynajęcia solidnemu panu od 1 marca. Wąły Wązów 3a. zdw 62 967

Centrum
frontowy solidnemu inteligentowi. Kreta 6. wysoki parter, lewo, telefon. zdw 63 931

Pokój
wolny. Malkowska Czesława 17a. parter. zdw 63 924

Pokój
elektryka zaraz. Spokojna 25a. III. prawo. zdw 63 979

Elegancki
niekrepujący panu. Osrodowa 2. I. Sarnowska. zdw 63 959

Pokój
bardzo ładnie umeblowany, słoneczny, ciepły wszelkie wygody, nobliwa kamienica, przystanek tramwajowy autobusowy wynajmie. Matejki 1. II. rdc Grunwaldzkiej. zdw 63 967

Pokój
umeblowany z elektrycznością wynajmie panu Czajca 2. II. prawo. Rynek Wildecki. zdw 63 936

Pierwszorzędny
pokój frontowy blisko Opery, elektryczność telefon winda, łazienka, wykwintne utrzymanie. Wąły Leszczyńskiego 2. III. lewo, od 6-7. zdw 63 104

Panom
lub małżeństwu zaraz Małackiego 31/32. III. lewo. zdw 63 185

Pokój
dwuosobowy urządzeniem kuchni u samotnej pani od 15. Górna Wilda 80. II. prawo. zdw 63 442

2 paniątkom
lub 2 panom wynajmie duży pokój frontowy, centrum, całe utrzymanie albo częściowe. Skarbowska 2. III. zdw 63 410

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Rybaki 21a. I. ptr., prawo. zdw 63 422

Małżeństwu
pokój wynajmie Adres Kurjer zdw 63 420

2 pokoje
ładne, ciepłe inteligencji. Chelmońskiego 21. I. lewo. zdw 63 417

Pokój
elegancki ciepły inteligencji — Chelmońskiego 21. I. lewo. zdw 63 416

Pokój
dla 2 par od 15. pościel pożądana. Rybaki 30. parter, front. zdw 63 415

Wspólny
Dąbrowskiego 43. II. podwórce, prawo. zdw 63 405

Panu
Kwiatowa 9. opdownie I. zdw 63 402

Pokój
niekrepujący. Romana Szymańskiego 9. I. lewo, front. zdw 63 168

Pokój
umeblowany elektryczność utrzymanie zaraz. Dąbrowskiego 24. II. prawo. 16-19. zdw 63 392

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Młyńska 12a. III. ptr. zdw 63 437

Niekrepujący
Spokojna 27. I. zdw 63 400

Pokój
dla pani wolny. Stankiewicz. Mostowa 26. zdw 63 407

Dwuosobowy
i jednoosobowy, centralne światło elektryczne, łazienka, telefon, z utrzymaniem od 15. Młyńska 2. II. prawo. zdw 63 446

„Informator“
poszukuje pokoi Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 63 591

Pokój
zaraz. Piekary 20/21. I. prawo. zdw 63 493

Pokój
elegancki, frontowy, elektryczność, ogrzewanie, inteligentnemu panu. Młyńska 4. II. prawo. zdw 63 503

Pokój
elegancki. Cieszkowskiego 8. III. prawo. zdw 63 500

Bardzo
ładny pokój na dwie osoby z całodziennym dobrem utrzymaniem tania do wynajęcia, 2 minuty od Uniwersytetu w kulturalnym i eleganckim domu. Adres Kurjer zdw 63 459

Pokój
niekrepujący panu lub pani wynajmie. Dąbrowskiego 2. Rybaczki. zdw 63 599

Pokój
umeblowany. Mostowa 16. III. lewo. zdw 63 601

Pokój
wynajmie. Orzeszkowej 2. I. zdw 63 604

Pokoje
umeblowane dwuosobowe. Al. Marcinkowskiego 2a. II. zdw 63 607

Małżeństwu
pokoił wynajmie. Wiatr Górna Wilda 31. zdw 63 613

Klatki
schodowej pokój centralne ogrzewanie. Maszarska 7a. I. zdw 63 614

Pokój
Słowackiego 29. I. prawo. bez pościeli. jw 5505

Pokój
wynajmie paniątkom. Stary Rynek 10 wchód Kurzanoga. IV. zdw 63 548

Elegancki
pokój lepszymu panu wynajmie. Śniadeckich 21. parter, prawo. zdw 63 544

Pokój
(osobne wejście). Wielkie Garbary 18. III. lewo. zdw 63 512

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 20. podwórce, prawo. II. zdw 63 513

Pokój
balkonowy wynajmie zaraz. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 61 841

Pokój
niekrepujący umeblowany zaraz. Skarbowska 14. parter, prawo. zdw 63 466

Małżeństwu
pokój wynajmie zaraz lub później. Św. Wojciech 14/15. w podwórzu, lewo. III. piętro. zdw 63 464

Pokój
15. 2. wynajmie. Kreta 24. III. prawo. zdw 63 462

Pokój
umeblowany 15 lutego pani. Działyńskich 2. wysoki parter, prawo. zdw 63 461

Pokój
jeszcze wolny. Szumigala. Półwiejska 37. zdw 63 454

Pokój
dwa łóżka. Wygocka. Dąbrowskiego 49 b. III. zdw 63 448

Pokój
niekrepujący dla pani zaraz. Adres Kurjer zdw 63 572

Pokój
Raczyńskich 2. II. lewo. zdw 63 574

Centrum
swobodny, wygodny, telefon. — Góra Przemysłowa 4. I. zdw 53 618

Słoneczny
ciepły. Łakowa 10. I. prawo. zdw 63 616

Próżny
duży, czysty (Garbary) jednej osobie. Wskaże dorozca domu. Garncarska 2 zdw 63 621

Pokój
elektryczność, osobne wejście wynajmie. Kosińskiego 10. parter, prawo. zdw 63 624

Pokój
dla dwóch Wolnica 8. III. prawo. zdw 63 627

Duży
frontowy. Wierzbicice 40. II. lewo. zdw 63 582

Małżeństwu
Niegolewskich 4. tylny dom II. lewo. zdw 63 588

Pokój
słoneczny, elektryczność Szamarskiego 13/15. dom okroślony I. prosto. zdw 63 573

Niekrepujący
panu od 15. Kreta 6. III. prawo. zdw 63 597

Pokój
umeblowany, frontowy 2-3 osobom. Ul. Wszystkich Świętych 6. II. lewo. rw 13 061

Frontowy
pokój inteligentnej pani. Mostowa 5a. III. prawo. rw 13 052

12 SZUKA POKOJU

Urzędnik
szuka niekrepującego pokoju 35 zł. Warunki Kurjer zdw 63 483

Paniątko
szuka czystego pokoju śródmieście. Cena zdw 63 361

13 LOKALE

Na biura
1-2 pokoi telefonem wynajmie Młyńska 4. parter, prawo. zdw 61 387

Ubikacja
nadająca się na mieszkanie, jadłodajnię, składnicę lub inne przedsiębiorstwo, wprost od gospodarza. Piekary 13 b. zdw 62 643

Skład
z pokojem za dzierżawę. Ul. Dąbrowskiego 4. gospodarski. zdw 62 364

Ubikacja
6 obazernych parterowych ca 150 m². nadających się na składnicę, fabrykę wód mineralnych z biurem lub inny leższy przemysł, stajnia na 6 koni, szopy, podwórce 600 m² na Łazarzu do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 62 615

Ubikacje
parterowe, jasne, suche przy ul. 30 kw. m wielkości, nadające się na każde przedsiębiorstwo lub na przebudowę mieszkanią i warsztatu od 1. 4. 31 r. do objęcia. Wybickiego 5. zdw 63 316

Pokoju
na biuro z telefonem poszukujemy w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 63 400

2 pokoje
z centralnym ogrzewaniem, z wszelkimi wygodami, światło elektryczne, wejście z korytarza, nadające się dla adwokata, lub na lokal handlowy, do wynajęcia z telefonem. — Zgłoszenia: ulica Młyńska 9. II. wprost. zdw 63 490

Lokal
z mieszkaniem, nadający się na zakład fryzjerski (w powiatowym mieście) zaraz wydzierżawie. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dw 2795

Poszukuje
ubikacji na warsztat stolarski. — Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 13 058

14 DZIERŻAWY

Do wydzierżawienia
na biura, skład, warsztaty 1) 380 m² kw. pierwsze piętro. 2) plac 500 m² kw. razem lub osobno przy ul. Dąbrowskiego Kurjer Poznański zdw 61 696

Poszukuje
dzierżawy folwarku 300-500 mórg dobrej ziemi osobno położonego, z obszernym i wygodnym domem mieszkalnym i parkiem. Obzerne oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 63 260

Wydzierżawie
7 mórg ziemi I. klasy z budynkami. Uczciwi, sumienni reflektanci zechcą złożyć oferty. Ratajczak, Czempia. zdw 63 404

Skład
nadający się do fryzjera z mieszkaniem wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 63 405

Wydzierżawie
ubikację na pracownię oraz garaż i skład. Bittner, Auto-Garaż, Dąbrowskiego 79. zdw 63 465

Kolonjalkę
z mieszkaniem zaraz wydzierżawie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 2795

16 OSOBISTE

Obelge
rzucana na panie Stanisława i Hildegardę Tomkiewicz ul. Bluszczoła 4 cofam i przeproszam. Marian Krupski Półwiejska 88. zdw 62 433

Świadków
jadących sobotę Ratajczaka strony Apollo na zabawę Sokola, Cegielskiego, 3 panów, 2 panie, prozę o łaskawe podanie adresów w sprawie wypadku na Wierzbicicach, Teodorczyk, Piekary 9 zdw 63 515

21 ZGUBY

Rękawiczki
zgubiono Piekarach, Plac Stawny 7. III. prawo. zdw 63 311

Klucz
patentowy numerem znaleziono. Odebrać Aleje Marcinkowskiego 5. nikiarnia. zdw 63 369

22 ROZNAITE

Detektywne
najstarsze biuro „Graif” wywiad obserwacji. Apollo Pasaż. zdw 42 079

Chemiczne
czyści, farbują, plisują, mierzczą, okretują, hańdzą tania szybko dobrze. „Haftopolis”. Wozna 10. Pw 9421-3.29

7,90 zł
koszula białe smokingsowa zefirowe od 8,90 jedwabne od 13,50; białe od 8,65, nocne od 5,90 poleca Fabryka Bielizny J. Schuber. Wrocławska 3. Pp 8719.4.171

Bielizniarka
hafciarka, poleca się w dom. — Oferty zdw 63 389

Tanio zółwki
meskie 3,50, damskie 2,50. A. Majewicz, Chwałiszewo 57. zdw 63 338

Fiat
505 zamienie najchętniej na parcelę. Oferty Kurjer zdw 63 826

Matka
i syn szukają pokoju Wilda 30 zł Oferty Kurjer zdw 63 312

Kto
przyjmie dziecko na wychowanie Oferty i warunki do Kurjera Poznańskiego zdw 63 371

Czy
ma Pan kłopoty z remontem samochodu? Czy wie Pan ile powinien kosztować remont? Niech Pan zamówi książkę E. Porebskiego „Nowoczesne Metody Naprawy Samochodów” stron 320. Prospekt i próbné arkusze wysyła bezpłatnie Instytut Szerzenia Praktycznej Wiedzy Przemysłowej, Warszawa Nowy Świat 17. Tw 995

Przeprisywanie
na maszynę przyjmuje polski, niemiecki, łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 63 352

„Paryżanka” Salon Mód
wykonuje najnowsze modele suknie, płaszczy, kostiumy. Ceny przystępne, w 24 godzinach. Cieszkowskiego 9. parter. zdw 63 350

Obiady
smaczne z 3 dań 70 groszy. Półwiejska 9 b. I. ptr. zdw 63 448

Oddam
ładnego, zdrowego miesięcznego chłopca za własne. Oferty Kurjer zdw 63 440

Krawcowa
poleca się w dom, dziennie 2,50 zł. Oferty Kurjer zdw 63 405

Cierpienia płuc - kaszel
niechty szczytów płucnych, długotrwałe zachrypnięcie, gruźlica płuc i krtań, suchoty są uleczalne przez zastosowanie metody naturalnej. Bezpłatnie wysyłamy każdemu cierpiącemu naszą poręczającą broszurkę. Adresować: M. Magnetysta, Poznań, Wodna 24 zdw 63 246

Gramofonów
reparacje fachowo, najtaniej. Jarow. ul. 27. Grudnia 3. zdw 63 546

Chiromant
niezrównany swej przenikliwości, przewoźniada z kart. rak. Pamiątkowa 12. Piotrowska. zdw 63 567

Lokal
na zebrania do dyspozycji w centrum miasta. Zgłoszenia Kurjera pod zdw 63 565

Jasnowidz
Pawuki, ekspertyza pism, telepatja, psychoterapia. Wozna 18. III. zdw 63 523

Maskowe
kostiumy najoryginalniejsze wyprodukowane równocześnie wykonuje suknie balowe, wieczorowe elegancko w 24 godz. Modes de Paris. św. Marcja 34. II. zdw 63 543

Maskowe
kostiumy wypożycza Szymańska. Nowa wchód Murza 2. zdw 63 634

Najslyniejsza
Chiromantka przyjechała z Warszawy na krótko, przewoźniada przeszłość, teraźniejszość, przyszłość dokładnie. — Aleje Marcinkowskiego 20. drugie piętro, prawo, dom tylny. zdw 63 400

Krawcowa
wykonuje elektrycznie suknie 10-15 zł, poranniki 6. Gwarna 16. III. lewo. zdw 63 570

Maskowe
kostiumy wypożyczam bardzo tanio Półwiejska 24. parter, prawo. zdw 63 620

200 zł
da kupiec 40 lat za wskazanie posady stałej magazyniera inkasanta itd. Oferty Kurjer rw 13 056

23 OZENKI

Samotny pan
lat 38 urzędnik na Górnym Śląsku z poborami 1500 zł miesięcznie z urzędem 4 pokojowym mieszkaniem szuka znajomości pań celem ożenku. Panie do lat 26, inteligentne, ładne, dobrze zbudowane, bez przeszłości, średnio zamożne, z dobrego domu, którym zależy na dobrym towarzyszku życia zechcą łaskawie złożyć swe oferty z dołączeniem fotografii pod zdw 63 369 do Kurjera.

Kawaler
lat 33, niemianin posiadający 100 morgowy majątek, poszukuje panny z gotówką od 25 000. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 63 384

Nauczycielka
państwowa stała panna po czterdziestu, wyjdzie zająz Warzawa, skrytka 851. w 7703

Brunet
lat 30, przystojny, kulturalny, a dobrem stanowisku, pozna pannę inteligentną subtelną, w celu matrymonjalnym. Oferty z fotografją Kurjer Poznański zdw 62 921

Kawaler
lat 25, szatyn fachowiec, na stałe posiadzie, z gotówką 10 000 poszukuje miłej panny od lat 17-22. Cel matrymonjalny Oferty z fotografją Kurjer zdw 63 333

24 NAUKA

Tanie kursy tańców
Opaliński, 27 Grudnia 19. II. p. II. p. zdw 62 143

Nauka
pisanie na maszynie - n metoda nowoczesna. Zapisy codziennie w firmie Block Brun w Poznaniu Plac Wolności 8. I. piętro Pw 9013-5.53

Poszukuje
dobrych lekcji niemieckiego. Kurjer zdw 63 377

Do gimnazjum
wszystkich klas przygotowuje. — Zgłoszenia Kurjer zdw 63 485

Kursy modnych tańców
Mikołajczak, Pocztowa 29. I. Pw 8951.53.205

Kto
udzieli lekcji języka niemieckiego Oferty pod zdw 63 432

Kto
udzieli lekcji z ogrodnictwa, kanalizacji domowej i wodociągów? Łaskawe zgłoszenia kierować ekspedycja Kurjera zdw 63 427

Stenografii
udzieli w dom. Oferty Kurjer zdw 63 447

Stelli Kiedeckiej
Szkoła Tańców Pocztowa 29. Pp 9014-8.78

Profesora gimnazjalnego
przyjme na stancje wzajemne udzielanie lekcji w zakresie matematyki, łaciny i francuskiego 2 chłopcom 11 i 15 lat Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 63 493

Korepetycyj
udzieli w zakresie czterech klas gimnazjalnych. Godzina 1,70 zł. Łaskawe oferty Kurjer zdw 63 449

Kursy
stenografii, pisania na maszynie książkowości. Tyras Zaworskiej, Strzelecka 33 zdw 63 085-6

Matematyki
udzieli student zdw 63 517

Maturysta
szuka zajęcia wziętę korepetycji. Oferty Kurjer rw 13 054

25 MUZYKA

Orkiestra
trio lub kwartet potrzebna zaraz. Zgłoszenia pod zdw 63 569 do Kurjera.

26 ROZRYWKA

Salka
z elektrofonem, nadająca się do kursów tańca do dyspozycji w centrum miasta. Zgłoszenia Kurjera pod zdw 63 564

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Książkowa - maszynistka
biegła w polskim i niemieckim, znająca wszelkie prace biurowe, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 62 433

Wielkopolanin
oficer emeryt, lat 30, poszukuje pracy, miejscowość obojętna, najchętniej na Pomorzu lub w Wielkopolsce. Oferty do Kurjera zdw 62 878

Książkowa - kasjerka
obeznana w zawodzie gastro-
nomicznym, poszukuje posady od 1
marca lub później. Oferty Ku-
rjer zdw 63 244

Sila
biurowa, pisząca biegle na ma-
szynie, znająca nieco języki, obez-
nana z książkowictwem poszukuje
posady zaraz. Oferty „PAR”
pod 60,51 Pw 8982-60,51

Stenotypistka
polsko - niemiecka
stenografująca biegle w obu je-
zykach, obeznana z francuskim
poszukuje posady. Zgłoszenia
„Par”. Aleje Marcinkowskiego 11
Pw 8969-53,214

Pomocnik ogrodnicy
obeznany w swym zawodzie w
szkolnictwie, kwiatarstwo po-
szukuje posady zaraz. Zgłosze-
nia Kurjer srw 171

I a skrzypek
dobry dyrygent z wielkiem re-
pertuarem, wolny sam lub z or-
kiestra. Oferty do Kurjera
zdw 62 153

Samodzielną
ksiązkowa - bilansistka
poszukuje posady możliwe wiel-
szem przedsiębiorstwie. Łaskawe
oferty Kurjer zdw 62 279

Szofer - ślusarz
Młody, trzeźwy, bardzo dobre
świadectwa, dzielny, uzdolniony
w zawodzie, obeznany dokładnie
z remontem i prowadzeniem sil-
ników spalinowych parowych
traktorów poszukuje posady za-
raz. Zgłoszenia z warunkami
upraszam kierować Kurjer Pozn
pod zdw 63 337

Młodszy książkowy
z 6-letnią praktyką w poważnym
przedsiębiorstwie przemysłowym,
ostatnio jako samodzielny kasjer
ksiązkowy poszukuje posady. Na-
żądanie kancja. Łaskawe oferty
do Kurjera zdw 63 288

Inteligentna
panienka znająca szycie i robotki
ręczne poszukuje posady do dzie-
ci od 15 lutego. Oferty Kurjer
zdw 63 341

Poszukuję
posady biurowej początkującej
za małym wynagrodzeniem ukon-
czyłem 5 klas gimnazjum, referen-
cje bardzo dobre. Oferty Ku-
rjer zdw 63 337

Ślusząca
poszukuje posady zaraz lub 15.
Świadectwa pierwszorzędne. Oferty
Kurjer zdw 63 336

Kucharka
z dobrem gotowaniem
szuka posady do restauracji. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 63 330

Gospodyni
kucharka samodzielną, z dobrymi
świadectwami szuka posady lep-
szym domu. Zgłoszenia Kurjer
zdw 63 329

Panienska
inteligentna, lat 21, z szkoła go-
spodarczą zna gospodarstwo do-
mowe i szycie i robotki szuka od-
powiedniej posady. Oferty Kurjer
zdw 63 360

Panna
do dzieci, inteligentna, zna ceno-
wanie, haftowanie i coskolwiek
muzyki, z dobrymi świadectwami
poszukuje posady. zdw 63 320

Dziewczyna
poszukuje posady do lekkich prac
domowych lub dzieci od 15. Oferty
Kurjer zdw 63 314

Posługaczka
dobrze polecona szuka posługi.
Oferty Kurjer zdw 63 313

Kucharka
restauracyjna z dobrymi polece-
niami poszukuje posady od zaraz
lub 15 lutego. Oferty Kurjer
zdw 63 310

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Karkołomne Zakre-
ty”.
- Aurora: „Niezwykła fregata” i „Bitwa morską”.
- Casino: „Pat i Patachon jak-
o Pasażerowie na gape”.
- Colosseum: „Panienska z ob-
iektywem”.
- Corso: „Trzej Muszkietero-
wie”.
- Edison: „Judyta i Holofer-
nes”.
- Harfa: „Opętana przez zmy-
sły”.
- Kapitol: „W mrokach noc”.
- Metropolis: „Zona Faraona”.
- Orzeł: „Harold Loyd — ma-
pecha” oraz „1000 dolarów
nagrody”.
- Odeon: „Żelazna Maską”.
- Renaissance: „Arka Noego”.
- Słońce: „Janko Muzykant”.
- Stylowe-Teatr Rewja: „Precz-
z nagością”.
- Tęcza: „Czarne Domino”.
- Wilsona: „Skrzydła”.

Ślusząca
poszukuje posługi. Oferty Kurjer
zdw 63 309

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi.
Oferty Kurjer zdw 63 308

Panienska
inteligentna poszukuje posady w
restauracji z obsługą. Oferty Ku-
rjer zdw 63 306

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady za-
raz lub 15. Oferty Kurjer
zdw 63 382

Pomocnik ogrodnicy
egzaminowany w Wielkopolskiej
Izbie Rolniczej, obeznany w wszy-
stkich galeziach wchodzących w za-
kres ogrodnictwa, poszukuje
posady od 15 2 lub 1 3 Łaska-
we zgłoszenia Antoni Szymczak,
Łagowo, poczta Lubiąż, (kościeln-
skie). zdw 63 354

Uczeń
IV semestr Pańs'wowej Szkoły
Budownictwa poszukuje jakiego-
kolwiek zajęcia na południe.
Oferty Kurjer zdw 62 326

Poznanianka
z dobrem gotowaniem oraz wszel-
kich prac domowych szuka posady
na wyjazd do Warszawy od
15 2 lub 1 3. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zdw 63 376

Mężatka
poszukuje posługi uczciwa, rze-
telna, pracowita. Oferty Kurjer
zdw 63 375

Panienska
z półroczną nauką szycia umie-
jąca robotki ręczne, poszukuje
stałej posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 63 374

Pokojowa
lat 18, pracowita, czysta poszu-
kuje posady od 15 lub 1, tylko
w lepszym domu. Oferty Kurjer
zdw 63 390

Panienska
lat 18, z poradniej rodziny zdra-
wa czysta kochająca dzieci szuka
posady w lepszym domu od
15. lub 1. Oferty Kurjer
zdw 63 391

Pomocnik
fryzjerski poszukuje posady. —
Oferty Kurjer zdw 63 388

Kowal
samotny, obeznany w prowadze-
niu młotkarni parowej poszukuje
posady zaraz lub 1 kwietnia. —
Oferty Kurjer zdw 63 366

Panna
lat 23, w bardzo przykrem poło-
żeniu szuka pracy w biurze. Zgło-
szenia Kurjer zdw 63 351

Dziewczyna
samodzielną z dobrem gotowa-
niem poszukuje posady od 15. lub
1 marca. Oferty Kurjer
zdw 63 439

Krawcowa
pierwszorzędna samodzielną szu-
ka posady. Oferty Kurjer
zdw 63 438

Ogrodnik
kawaler, w starszym wieku, dłu-
goletnią praktyką, pewny w
swym zawodzie poszukuje posady
wymagania skromne Święto-
kowski, Złotorysko, pow. Muro-
wana Goślina. zdw 63 336

Młodszy
pomocnik obuwiczny poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 63 383

Chłopiec
z dobrem świadectwem poszuku-
je posady do posyłek. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 636 370

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z do-
brem gotowaniem i dobrymi po-
leceniami. Oferty Kurjer
zdw 63 401

Posady
sekretarki, buchalterki w mająt-
ku ziemskim poszukuje panna
lat 30 Świadectwa bardzo dobre
Zgłoszenia Kurjer Poznański pod
zdw 63 399

Bufetowa
z dobrymi świadectwami poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer
zdw 63 398

Posługaczka
czysta, sumienna, pracowita szu-
ka posługi od południa. Oferty
Kurjer zdw 63 502

Posługi
szukam. Oferty Kurjer
zdw 63 494

Gospodyni
starsza, zaufana, doświadczona
poszukuje samodzielnej posady,
zna wszelkie prace domowe, do-
bra kuchnia, szycie, pranie, wy-
maganie skromne. Świadec-
twa jak najlepsze. Łaskawe ofe-
rty Kurjer zdw 63 491

Młynarz
samotny, lat 20, dzielny w swym
zawodzie, poszukuje posady zaraz
lub później. Obeznany także z
obsługą motoru ssaco gazowego.
Edmund Nowaczyk, Śrem, Zielen-
na 11. zdw 63 529

Krawcowa
dobrze polecona, suknie, ubranka
poza dom. Gryczyńska, Strzalo-
wa 3. II. lewo. zdw 63 486

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady.
Oferty Kurjer zdw 63 395

Kucharka - służąca
z dobrem gotowaniem, dobrimi
świadectwami bezdzietnego pań-
stwa lub samotnych osób. Łaska-
we oferty Kurjer zdw 63 497

Dziewczyna
uczciwa dobre polecenia z goto-
waniem szuka posady od 15. 2. —
Oferty Kurjer zdw 63 495

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady ja-
ko pokojowa lub do dzieci z szy-
ciem od 15 lutego. Oferty Ku-
rjer zdw 63 611

Uczeń
krawiecki, ukończywszy 3 lata
nauki, szuka posady celem złoże-
nia egzaminu. Zgłoszenia Kurjer
jw 5508

Włódark
dzielny w swym zawodzie, poszu-
kuje stanowiska samodzielnego
gospodarza. Zgłoszenia Kurjer
zdw 63 555

Stolarz
wykonuje ładownie, meble, po-
szukuje posady, złoży gwarancji
13 000 zł. Oferty Kurjer
zdw 63 551

Poszukuję
posługi w dzielnicy Jeźyc. Oferty
Kurjer zdw 63 518

Nadmłynarz
kawaler, absolwent w.ższej szko-
ły młynarskiej w Niemczech obe-
znany z nowoczesną techniką
młynarską, dobry laborant, ry-
flarz, kalkulator, z przewagą jazdy
poszukuje jakiegokolwiek zaj-
ęcia. Łaskawe zaofiarowania do
ekspedycji Kurjera Pozn. pod
zdw 63 533

Chłopak
pilny, pracowity, znający prace
domową, szuka posady. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdw 63 528

Osoba
w średnim wieku poszukuje sta-
nowiska do wyreczenia pani lub
jako samodzielną gospodynią za
małym wynagrodzeniem od 1. 3.
31. ewentl. później. Warunek
stała, spokojna, posada. Świad-
ectwa dobre. Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer zdw 63 527

Małopolanka
uczciwa i pracowita z dobrem go-
towaniem, poszukuje posady od
15 bm. Oferty Kurjer zdw 63 522

Dziewczyna
z gotowaniem, praniem poszuku-
je posady 15 lutego. Oferty Ku-
rjer zdw 63 521

Fielegniarka
młoda i zdrowa, poszukuje posady
do dziecka lub chorej osoby.
Łaskawe oferty Kurjer
zdw 63 560

Ekspedjentka
rzeźniczka uczciwa, poradniej ro-
dziny, szuka posady. Zgłoszenia
Kurjer zdw 63 469

Młodsza
krawcowa poszukuje posady. —
Oferty Kurjer zdw 63 467

Bufetowa
z kilkoletnią praktyką, biegła w
swym zawodzie, poszukuje posady
od 15. 2. lub 1. 3. Oferty do
Kurjera zdw 63 479

Panienska
inteligentna, z praktyką biurową
szuka jakiegokolwiek posady.
Łaskawe oferty proszę do Ku-
rjera pod zdw 63 451

Poszukuję
posługi od 15 bm. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 63 483

Gospoia
kucharka w średnim wieku,
dłuższą praktyką, szuka posady
od 15 lub pierwszego do samot-
nej osoby. Oferty Kurjer
zdw 63 581

Posługi
na przedpołudnie. Oferty Kurjer
zdw 63 617

Chłopiec
do posyłek szuka pracy. Oferty
Kurjer zdw 63 623

Poszukuję
miejsca jako kasjerka, najchę-
tniej w drogerji, lub aptece może
stawić kaucję. Zgłoszenia Aven-
cja Kurjera Pozn. Keppo Ry-
nek 45. nw 7706

Ślusząca
do wszystkiego z własną pościelą,
ostatnią posadą i lata. Oferty
Kurjer zdw 63 536

Przyjmuję
bieliznę męską, damską pościelę
do szycia oraz wszywam
okretek. Niegolewskich 5 III le-
wo. zdw 63 580

Stenotypistka
polsko-niemiecka stenografia po-
szukuje posady. Zgłoszenia upra-
sza Kurjer rw 13 059

Ujeżdżacz
koni i stangie poszukuje posady
w mieście lub majątku od 15. lub
1. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 62 472

Panienska
chcąc wydoskonalić się w szy-
ciu bielizny poszukuje bezpłatnej
posady od 15 2. Oferty Kurjer
zdw 42 461

Posługaczka
przyjmie posadę zaraz okolica
Lazarz. Zgłoszenia do Kurjer
zdw 62 460

Szofer - kowal
egzaminowany podkuczacz koni,
maszynista szuka posady od 15.
lub 1. 3. Oferty Kurjer
zdw 63 069

Panienska
poradniej rodziny poszukuje po-
sady jako ekspedjentka w skle-
dzie kolonialnym. Oferty Ku-
rjer zdw 62 33

Osoba
starsza poszukuje posady do prac
domowych do samotnej osoby lub
do bezdzietnego małżeństwa. —
Oferty Kurjer zdw 63 196

Dziewczyna
szuka zaraz posady lub posługi.
Oferty Kurjer zdw 63 199

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego szuka
posady zaraz najchętniej do
skromniejszego domu. Oferty
Kurjer zdw 63 224

Kucharka
samodzielną, sumienną, poszuku-
je posady od 15 lub 1 marca u
bezdzietnego państwa. Oferty
Kurjer zdw 63 22

Kucharka
dobra, sumienna, pracowita, po-
szukuje posady do wszystkiego w
lepszym domu od 15. 2. Oferty
Kurjer zdw 63 231

Wiejska
dziewczyna poszukuje posady z
gotowaniem. Oferty Kurjer
zdw 63 212

Biegła
urzędniczka i maszynistka przy-
jmuje posadę w godzinach popołud-
niowych najchętniej u adwoka-
ta. Oferty Kurjer zdw 63 228

Biegła
krawcowa poszukuje posady. —
Oferty Kurjer zdw 63 227

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady do
lepszych prac domowych. Oferty
Kurjer zdw 33 211

Posługi
szukam zaraz. Oferty Kurjer
zdw 63 20

Uczennica
szuka posady w składzie piekar-
skim lub cukierni od 15 lutego.
Oferty Kurjer zdw 63 266

Dziewczyna
uczciwa, skromna, szuka posady
do wszystkiego zaraz. Oferty
Kurjer zdw 63 263

Uczciwa
starsza służąca z dobrem goto-
waniem do wszelkiej pracy u-
miejąca dobrze po niemiecku,
szuka posady tylko do religijne-
go spokojnego domu lub najchę-
tniej do księdza. Oferty Kurjer
zdw 63 262

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Ore-
downik ze 62 213

23 WOLNE MIEJSCA

Pierze oddaje
do darcia poza dom. Zgłoszenia
9-10 rano. „Emkap”, skład
pierza. Wrocławska 30
Pw 8979-5,90

Zarobek uboczny
dający znaczne dochody bez
uszczerbku dla prac zawodowej
znajdą osoby, mające szerokie ko-
ła znajomości. Stałe zastępstwo
niewyłączone. Zgłoszenia Od-
dział obligacji Gospodarczy Zak-
ład Kredytowy Łwów, Wa-
owa 11a. Pw 8 907 72,6

Dziewczyna
czysta zaraz potrzebna. Wojcie-
chowska, Stawna 13. zdw 63 222

Inkasent
z gotówką 1.000-1.500 potrzebny.
Zgłoszenia Kurjer zdw 63 216 7

Posługaczka
z gotowaniem z dobrimi świadc-
twami potrzebna. Przemysłowa
24a, III. prawo od 11-1 godziny
zdw 63 343

Kierownika
do interesu poszukuje zaraz gwa-
rancją do 3 000 zł pożądana. Oferty
Kurjer zdw 63 342

Tapicera
do karoserji. Zgłoszenia Kurjer
zdw 63 340

Ślusząca
starsza, uczciwa, skromna, go-
spodynią z praniem gotowaniem
do trzech starszych osób potrze-
bna. Poznańska 38 Konatkowski
zdw 63 315

Przyjmę
młoda służąca. Pówiejska 32
II. p. lewo. zdw 63 539

Uczciwa
dziewczyna do wszystkiego od za-
raz potrzebna. Starnałowa Gór-
na Wilda 93 zdw 63 583

Pokojowa
czysta, pracowita, z usługą, szy-
ciem i prasowaniem potrzebna
zaraz. Ogrodowa 18. I. piętro. le-
wo. zdw 63 505

Panienska
biegle pisząca na maszynie, z zna-
omością książkowictwa, może się
zgłosić do godziny 17. Biuro
Bankowe, Podgórna 7. I. ptr.
zdw 63 389

Generalne
zastępstwo cała Polska kto chce
współności, prima artykuł po-
trzeba do 1.000 zł Oferty Kurjer
zdw 63 628

Kucharka
wykwintnym gotowaniem praso-
waniem sztywnej bielizny po-
trzebna 15 lutego do samotnego
pana miejscu. Zgłoszenia Kurjer
zdw 63 421

Starsza
dziewczyna, znająca pranie i go-
towanie religijne czysta po-
trzebna od 1 marca Strzelecka 26
parter lewo zdw 63 418

Dziewczyna
z gotowaniem do restauracji od
15 2 potrzebna Restauracja ul.
Pówiejska 38a zdw 63 413

Niani
z bardzo dobrimi świadectwami
poszukuje od 15 2 Mickiewicza
17. II. lewo zdw 63 408

Ślusząca
do wszystkiego gotowaniem
dwie osoby Prusa 19 III. lewo.
jw 5504

Poszukuję
kilkunastu podróżujących z ro-
werami do podróży w po-
wszech na artykuł bezkonkuren-
cyjny z kaucją 29 zł. Zgłoszenia
osobiste w kawiarni „Pawilon”,
ul. Podgórna 13 w środe 11 2
31. od godz 2-4 po południu.
zdw 63 355

Zamienie
bardzo dobra posada książkowej
(może być księgowy). Oferty Ku-
rjer zdw 63 347

Pokojowa
potrzebna od 15 lutego. Lisow-
ska, Poczta 23. zdw 63 434

Dziewczyna
do posyłek. Riwołi, ul. Dąbrow-
skiego 25a. zdw 63 420

Ślusząca
zupełnie samodzielną do wszyst-
kiego, wykwintnym gotowaniem,
dobrze polecona potrzebna 15 lu-
tego. Skarbowska 9 parter.
zdw 63 423

Ślusząca
do wszystkiego z dobrimi polece-
niami potrzebna. Kolejowa 48 I
prawo. zdw 63 332

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz Górna Wil-
da 29 skład rzeźniczy.
zdw 63 275

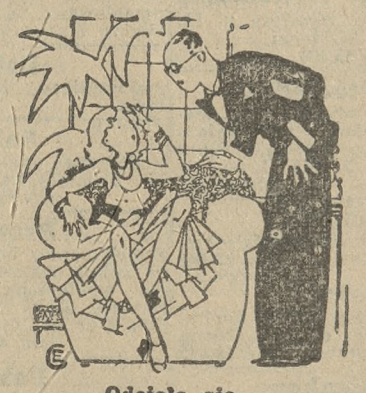
Chłopiec
do posyłek potrzebny „Elbor”,
Gąsiorowskich 6. zdw 63 373

W
pracowni miejsce do oddania dla
dwóch obuwików lub przykrawa-
cza zaraz. Wiekie Garbary 54.
zdw 63 134

Dziewczyna
czysta, uczciwa do wszelkich prac
domowych potrzebna. Różana 4a,
III. lewo. zdw 63 319

Dziewczyna
lat 16-19 z poradniej rodziny
mieszkająca u rodziców z zami-
łowaniem do dzieci potrzebna ja-
ko przychodząca zaraz lub 15 2.
do niemowlęcia. Zgłoszenia z od-
pisem głównych świadectw do
Kurjera Poznańskiego
zdw 63 322

Humor zagraniczny

Odcieła się.
— Czemu piękne panie są często takie głupie?
— Są piękne, aby mężczyźni mogli się w nich zako-
chać, — a głupie, by same mogły kochać mężczyzn!
(London Opinion). S. F.

Zprzedpiata na marzec 1931, za oba wydania razem
datku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w
do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza
kwartalnie zł 15,03, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci
nie mają prawa domagania
W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej
150 gr. przed wiadomościami potoczniemi 240 gr. od 1-lamowego milim.
Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wy-
dania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy wypadkach do godz. 22 w stróża, do
wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłosze-
nia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem
a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.